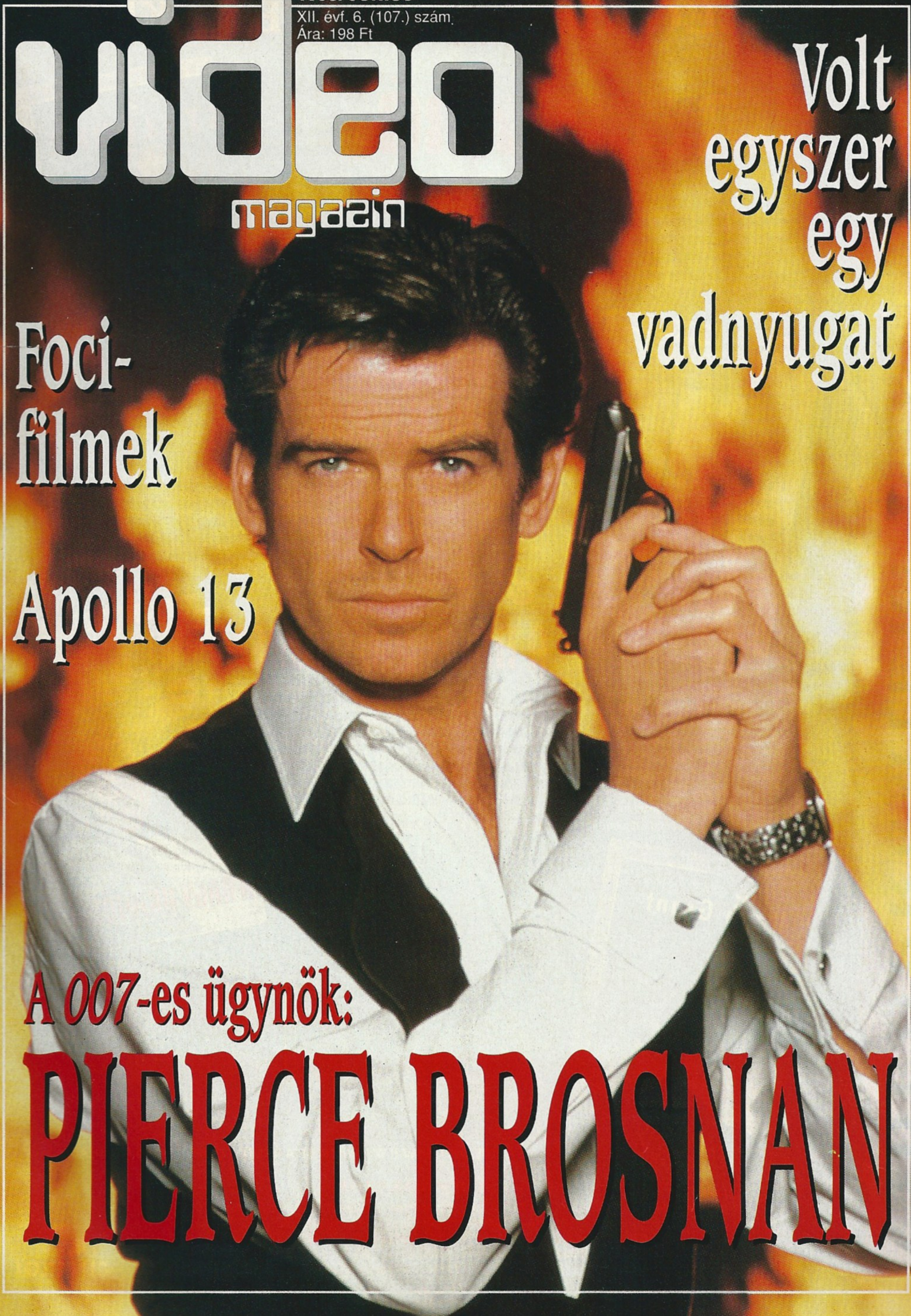
1996. JÚNIUS
XII. évf. 6. (107.) szám
Ára: 198 Ft

video magazin

Volt egyszer egy vadnyugat

Foci-filmek

Apollo 13

A *007*-es ügynök:

PIERCE BROSNAN

VIDEOPREMIER: JÚNIUS 27.

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

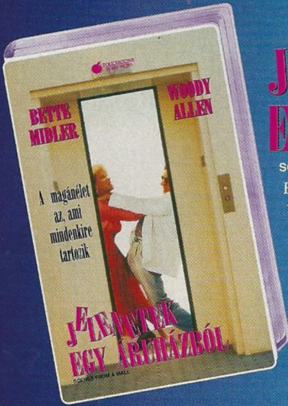
JUDGE DREDD

DREDD BÍRÓ

A sivár jövőben járunk: a Föld halott pusztaság, csupán egy gigászi város maradt épen. Utcáit az erőszak uralja, lakói mészárlásból élnek, és szabadidejükben is majdnem egyetlen szórakozásuk az öldöklés. E könyörtelen világban néhány elszánt zsaru próbálja fenntartani a rendet. Ők a Bírók. Állig felfegyverkezve róják az utcákat, és nem ismerik a felmentő ítéletet. Döntéseiket a helyszínen kihirdetik, és végrehajtják. Mega Cityben nincs más mód fékentartani az elharapódzó anarchiát és brutalitást. Dredd Bíró a legjobb a szakmában. Ám a tökéletes igazságosztó kénytelen megküzdeni saját maga gonosz árnyékával. Egy génsebészeti beavatkozás létrehozta Dredd gonosz ikertestvérét – a rend és a káosz harcában mostantól egyformák az esélyek.

CINERGI

JELENETEK EGY ÁRUHÁZBÓL

SCENES FROM A MALL

Ez a Beverly Hills-i pár nem szívbajos. Egy előkelő bevásárlóutca kellős közepén kezdik fennhangon kitárgyalni, miben is különböznek egymástól. Persze azt jó tudni, mitől mászik a falra a partnered. Az egyre inkább elfajuló perpatvarnak néhány véletlen fültanúja is van: csupán az a pár ezer ember, aki éppen arra jár.

De szerencsére mi is tanúi lehetünk Woody Allen és Bette Middler parázs magánéletének, mert a két komikus gondoskodik a másfél óra tartós nevetésről.

TOUCHSTONE HOME VIDEO

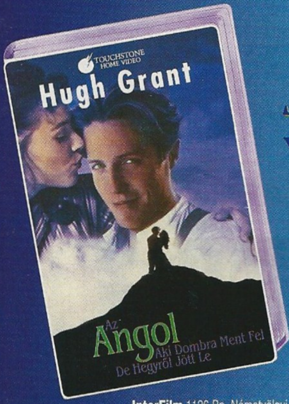
A NAGY HAJÓTÖRÉS

SHIPWRACKED

Amikor Hakon hajóra száll, sejtelme sincs, mi vár rá. Ha tudná, talán inkább a parton maradna. Útközben iszonyatos hurrikánba kerülnek, és elsüllyednek. De még mindig ez a jobbik eset, hiszen ha a vihar nem jön közbe, a hajót hatalmába keríti az álruhában velük utazó rettegett kalózkapitány (Gabriel Byrne). Hakon nagy nehezen partra vergődik, és egy trópusi szigeten találja magát, egyedül. Éppen kezdenékenyelembe helyezkedni, amikor kiderül: szerencséje vagy szerencsétlensége a kalózvezér kincses szigetére vetette. Hamarosan rájön, hogy társai a kalózok fogságában sínylődnek. Minden bátorságát és ügyességét össze kell szednie, ha életben akar maradni. Végül olyan tervet eszel ki, hogy kiszabadítsa társait a kalózok karmai közül, melyet egy viharedzett admirális is megirigyelhetne tőle.

Disney

JÚLIUSI VIDEOPREMIER

Az Angol Aki Dombra Ment Fel De Hegyről Jött Le

TOUCHSTONE HOME VIDEO

THE ENGLISHMAN WHO WENT UP A HILL BUT CAME DOWN A MOUNTAIN

Ügynökeink

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155 9094. **Alpine Piton** Gmk Video Nívo ügynöki iroda 1146 Bp. XIV., Dózsa Gy. út 19.
S. I. COOP Kft. 1145 Bp., Bácskai u. 52. Tel.: 164-2055
Videó Nívó Bt Budapest XIII. Vág út 9. Tel: 149-1335. **Motophon** Bt. 3527 Miskolc, Hunyadi u. 5. Tel.: 46/346-847
Motophon World Center Kft. 3300 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel.: 83/314-764
InterCom 1145 Bp. Bácskai utca 28-36. Tel: 467-1-467 Fax: 252-2736 E-MAIL: VIDEO@INTERCOM.HU

TOUCHSTONE HOME VIDEO

CINERGI

Disney

Kedves Olvasó!

Gratulálunk Iványi Marcellnek, akinek Szél című hat és fél perces etűdje Aranypálmát nyert Cannes-ban, a filmfesztiválon. Hogy a művet videón láthatjuk-e valaha, arra ma még senki nem tud válaszolni, hiszen e napokban az is csoda, ha valamelyik moziban a főfilm előtt hajlandók levetíteni a közönségnek. Cannes egyben film- és videóvásár helyszíne is volt májusban, s itt dőlt el, milyen alkotásokat kölcsönözhetünk majd ősszel és karácsony táján a videótékákban. Helyszíni tudósításunkat e számunkban olvashatja.
Az elmúlt napokban számos meghatározó jelentőségű film költözött videókazettára: így a Neruda postása vagy a Volt egyszer egy vadnyugat, melyek az igényes videózók keresett alkotásai lesznek júniusban. Csakúgy, mint az Apollo 13, a hónap egyik sztárfilmje. A másik minden bizonnyal az új James Bond-produkció lesz, az Aranyszem – Goldeneye, Pierce Brosnan játékával. Sztárportrénkban ezért is ismerkedhet meg a színész érdekes életével, s folytatódik sorozatunk, a James Bond-sztori.
Kellemes kikapcsolódást, pihenést kívánok, mely talán már a vakáció napjaira esik. És ha már vakáció, akkor legyen velünk a kamera is! S hogy miként bánjunk vele? Nos, erre is akad egy-két hasznos tippünk.
Budapest, 1996. június

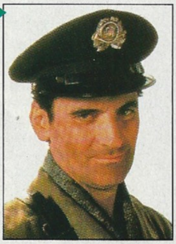
Falus Tamás

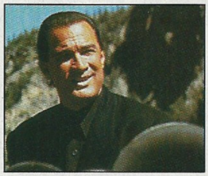
Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1036 Budapest III., Galagonya u. 2/A
Tel./fax: 250-7441, 250-7442
Kiadja a
Video Magazin Kft.
Felelős kiadó:
Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés:
ÍRISZ Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT
Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
és a regionális részvénytársaságok,
valamint az alternatív terjesztők.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.
Előfizethető
a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (Budapest XIII., Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, 1900 Budapest), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

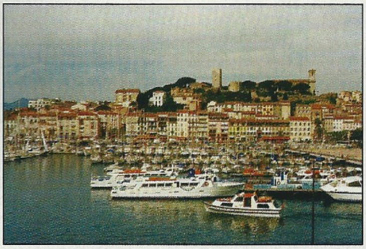
A video magazin

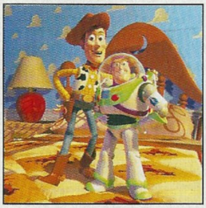
TARTALMÁBÓL:

58

10

54

27

64

APOLLO 13

„Houston, van egy kis problémánk...”

Mi történt valójában?

Az Apollo 13 adatai

Az Apolló 13-at a Szaturnusz V-ös rakéta repítette ki az űrbe.
Parancsnok: James A. Lovell (42 éves)
Parancsnoki-egység pilóta: John L. Swigert (38 éves)
Holdkomp-pilóta: Fred W. Haise (36 éves)
Az utazás időtartama 5 nap, 22 óra, 54 perc
A megtett út: 1 002 115 kilométer
Teljes hossz: 110,6 méter

Az Apolló 13 űrhajó hossza: 85,6 méter
Az *Odüsszeia* névre hallgató *parancsnoki egység*
magassága: 332,6 cm,
átmérője: 392 cm,
tömege: 5 806 kg.
(Az oxigéntartály felrobbanása miatt a parancsnoki egység energiaellátása megszűnt.)

A parancsnoki egység alatt található
műszaki egység adatai (ahol a robbanás valójában történt):
magasság: 688 cm,
átmérő: 392 cm,
tömeg: 24 494 kg.

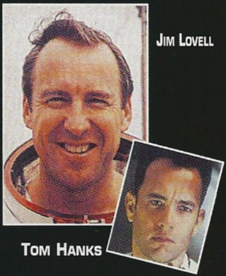
A két űrhajós befogadására készült *Aquarius holdkomp* adatai (ide vonult vissza a legénység a robbanás után):
magasság: 704 cm,
átmérő: 945 cm,
tömeg: 16 420 kg.

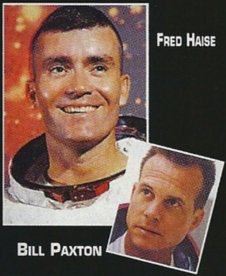
1970. április 11-én Floridából startolt az Apolló 13, fedélzetén három űrhajóssal, *Jim Lovell* vezérletével, akinek ez volt harmadik űrutazása. Az Apolló 8-cal ő már körberepülte a Holdat. Az Apolló 13 volt az emberiség ötödik útja a Holdra, s a harmadik lett volna, melynek embert kellett volna szállítania a Hold felszínére. Minden a tervek szerint zajlott április 13-ig, amikor elhangzott az űrből a kulcsmondat: *„Houston, van egy kis problémánk...”* Az űrhajósok robajra lettek figyelmesek, melyet kis remegés kísért. A Földtől 320 ezer kilométernyi távolságra az Odüsszeia névre keresztelt parancsnoki egység alatt lévő műszaki egységben felrobbant az egyik nagynyomású oxigéntartály. A súlyos helyzetben a tét már nem a Holdra-szállás volt, hanem az életben maradás, s a szerencsés visszaérkezés a Földre. Az asztronautáknak egyetlen reménye maradt: mivel megszűnt a parancsnoki egység energiaellátása, át kellett szállni az *Aquarius* nevű holdkompba, s ott átvészelni valahogy a visszaérkezésig eltelő napokat. Ahhoz azonban az elektromos áramot és a hűtővizet tartalékolni kellett, hiszen nyolcvanhét órányira a Földtől mindössze tízórányi energiájuk és még kevesebb levegőjük maradt. Miután egyszer megkerülték a Holdat, megkezdték a visszautat. Ekkor azonban a földi irányítóközpontban még lázasan dolgoztak azon, hogy kiszámítsák, miként juttassák vissza épségben a legénységet a Földre úgy, hogy megfelelő levegőjük, energiájuk maradjon, s hogy a megfelelő szögben csapódjanak be a Föld légterébe. A szimulátorokon végzett éjjel-nappal folyó kemény munka, s a legénység bátor kitartása meghozta az eredményt: április 17-én a Csendes-óceánon épségben landolt a három űrhajós.

Az Apolló 13 életmentő berendezésnek bizonyult holdkompját a Grumman Corporation készítette, amely joggal lehetett büszke gyártmányára, hogy messze terven felül teljesített. Mivel a holdkomp csaknem félmillió kilométeren át vonszolta a parancsnoki egységet, a sikeres űrutazást követően a cég a parancsnoki egység gyártójának, a Rockwell Internationalnak – viccből – benyújtotta vontatási számláját...

Jim Lovell

Tom Hanks

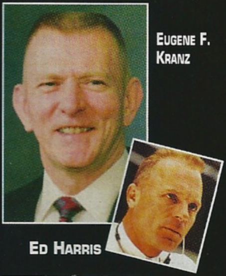
Fred Haise

Bill Paxton

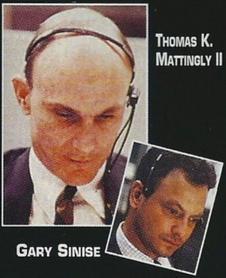
Jack Swigert

Kevin Bacon

Eugene F. Kranz

Ed Harris

Thomas K. Mattingly II

Gary Sinise

A forgatás és nehézségei

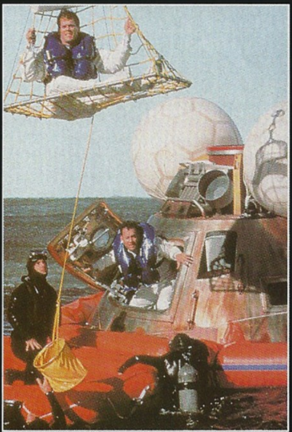

A forgatás során a rendező alapelve az volt, hogy minden felvétel új és eredeti legyen, egyetlen kockát se használjanak fel korábbi Apolló- vagy bármely más űrutazás során rögzített filmek közül. Ugyanakkor *Ron Howard* ahhoz is ragaszkodott, hogy mind az űrhajó fedélzetén, mind az irányítóközpontban felvett jelenetek a leghitelesebben adják vissza az egykoron ott zajló életet. Ez pedig rengeteg apró részlet kidolgozását is jelentette. A színészeknek komoly edzéseken kellett részt venniük, hogy a filmen már rutinosan mozoghassanak a sok száz műszer között. *Tom Hanks, Bill Paxton, Kevin Bacon, Gary Sinise* és a rendező így hát felkerekedtek Alabamába a NASA huntsville-i űrkiképző táborába, ahol egy parancsnokiegység- és egy holdkomp-szimulátorban tanultak és edzettek *Jim Lovell*-lel, az Apolló 13 űrhajósával és *David Scott*-tal, az Apolló 15 parancsnokával.

Az irányítóközpontban játszó összes színész, élükön *Ed Harris*szel egy repülésirányító tanfolyamon vett részt Los Angelesben. A társaság itt végighallgatta az űrutazás eredeti hangfelvételeit és végigpróbálták az úgynevezett vészhelyzet-kurzust. A filmbéli irányítóközpont a Universal egyik stúdiójában épült fel. A díszletet óriási kivetítő berendezésekkel és számítógépekkel látták el, s az összes repülésirányító pult egyéni videóvisszacsatolási lehetőséget kapott. A repülésirányítókat alakító színészek saját audiohálózatukon át érintkezhettek egymással, hogy a valóságot a lehető leghitelesebben adhassák vissza.

Az űrhajózási felszerelések készítésével és helyreállításával foglalkozó KCSC Space Works nevű cég ezúttal a producerektől kapott megrendelést űrhajóépítésre: a filmhez kétkét parancsnoki egységet és holdkompot építettek fel. Az egyik egység pontos másolat volt, de szétszedhető változatban, hogy a belsejében is kényelmesen lehessen forgatni. Ugyanitt készültek a színészek űrruhái is, pontosan ugyanolyanok, amilyeneket az Apolló utasai is viseltek annak idején. Amikor a színészek felvették e hermetikusan záródó különleges öltözeteket a szkafanderekkel, oxigént kellett bepumpálni számukra, hogy kapjanak levegőt és lehűtsék őket…

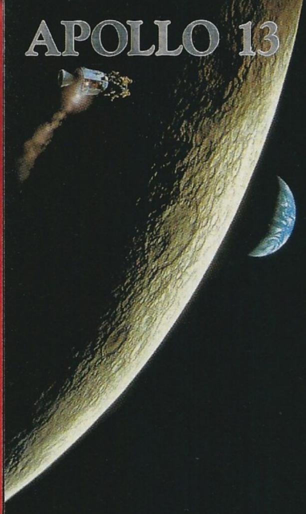
A legnehezebb feladat a súlytalanság állapotának elérése és forgatása volt. Ehhez a NASA

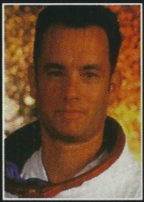
súlytalanságot szimuláló repülőgépére, a KC–135-ösre volt szükség: a gép parabolisztikus röppályát ír le, hogy mintegy 25 másodpercnyi időtartamra létre tudják hozni vele a gravitáció nélküli állapotot a Földön. A gép 45 fokos szögben repül felfelé, s ahogy gyorsít, az utasok az ülésekbe préselődnek. Amikor a gép már elég nagy sebességgel repül, megkétszerezi a gravitáció erejét, majd görbe pályát, parabolát ír le. Ezen a pályán siklik a gép és ekkor az utasok – együtt az összes nem rögzített tárggyal – rövid időre a súlytalanság állapotába kerülnek. A stábnak 612 alkalommal kellett felemelkednie és bejárnia ezt a különleges röppályát, hogy elkészülhessenek a felvételek súlytalanság állapotában. Összesen 234 súlytalan percet sikerült nyerni. Az alkotók hamar túlestek a szokásos légibetegségeken és már nem volt gond a forgatás. A legjobban az operatőr járt, akinek harminckilogrammos kamerája 25 másodpercekre tollpihe köny-nyűvé vált. *„Olyan fura érzés az egész testednek"* – magyarázta *Kevin Bacon* a forgatások után. *„Érzed, hogy nyom a kétszeres gravitáció, aztán megváltozik a motorok hangja, a gép szárnyai elfordulnak, és szó szerint felpattansz és azt gondolod: Hopp, fejjel lefelé vagyok. Nem, nem is – akkor most mi is van? Ja… lebegek…"*

A forgatás résztvevői azért nem úszták meg sérülés nélkül, hiszen amikor hirtelen véget ért a súlytalanság „felemelő" állapota, akkor bizony nagyokat lehetett huppanni…

Az Universal egyik stúdiójában is forgattak űrhajóbéli jeleneteket. E három hétre 3 fokosra hűtötték a levegőt, részben azért, hogy az Apolló színészlegénysége valódi körülmények között érezhesse át az egykori űrhajósok nehézségeit, részben pedig, hogy a páralecsapódás, a lehelet valódi legyen.

Tom Hanks álma valóra válik

„Egy álom válik valóra, fiúk!” – áradozott *Tom Hanks* az őt körülvevőknek a forgatásnak azon a napján, amikor első alkalommal bújhatott bele az űrruhába. Gyerekkorában ugyanis ámulattal figyelte az amerikai űrhajósok minden útját. A Gemini űrprogram idején, 1965-66-ban még csak kilenc-tízéves volt, ám már kamaszként élte meg az 1968-ban beindult Apolló programot. *„Fanatikusan követtem az eseményeket”* – emlékezett vissza. *„Ismertem az összes űrmissziót és az űrhajósokat, s mindig lenyűgözött az Apolló 13 története – el sem hiszem, hogy most szereplője lehetek egy ilyen filmnek.”*

Ha nem is repülhetett a színész a Hold felé, a forgatás alatt mégis úgy érezhette, hogy valóra vált gyermekkori álma és valóban űrhajós lett. Teljesen beleélte magát a szerepbe, különösen az egyik legfontosabb epizódban: *„Amikor a kilövési jelenetet forgattuk, rajtunk az űrruha meg a szkafander, nyomják be a levegőt, s csak a két másik légzését hallom a fülhallgatóban, aztán elkezd rázkódni a kabin... hát komolyan, olyan volt, mintha tényleg ott lettem volna. Egyszerűen úgy éreztem, hogy most indultam el az űrbe. Irtó izgalmas volt...”*

Az Apolló 13 és az Oscar

Az Apolló 13 című filmet idén kilenc kategóriában jelölték Oscar-díjra: az (1995-ös) év filmje, a legjobb férfi epizódszereplő (Ed Harris), a legjobb női epizódszereplő (Kathleen Quinlan), a legjobb vágás (Mike Hill, Dan Hanley), a legjobb adaptált forgatókönyv (William Broyles, Jr., Al Reinert), a legjobb filmzene drámai alkotásban (James Horner), a legjobb filmhang, és a legjobb képi hatás kategóriákban.

Az alkotás végül két aranyszobrot nyert: a legjobb vágás és a legjobb filmhang kategóriában.

A rendező túl az Óperencián

Ron Howard, egyebek mellett a *Lánglovagok* és a *Túl az Óperencián* rendezője tudta, hogy kiváló témához nyúl. Minél inkább belevetette magát a forgatókönyvbe, annál többet tudott meg az űrutazásról, s annál inkább magával ragadta a drámai valóság. *„Ebben a sztoriban annyi izgalmas anyag van, amennyit nem is lehetett belegyömöszölni egy kétórás filmbe”* – fogalmazott. A film *Jim Lovell,* az Apolló 13 parancsnokának *Elveszett Hold* című visszaemlékezései alapján készült. Technikai tanácsadóként pedig az Apolló 15 parancsnoka, *David Scott* működött közre, aki hetedik emberként léphetett a Holdra. *„Amivel Dave hozzájárult a filmhez, az felbecsülhetetlen értékű”* – áradozott a rendező az egykori űrhajósról, aki a kabinokat érintő forgatás minden percében ott volt, hogy minden egyes felvételi kocka hiteles lehessen. *„Ha nem lett volna, számos dologban tanácstalanok lettünk volna, amelyekre nem tudtunk előre felkészülni.”* Az egyik legkeményebb feladatot a súlytalanság lefilmezése jelentette. Az űrfilmek általában elkerülik a súlytalanság bemutatását, mert az roppant nehéz feladat. Ron Howard mégis a nehezebbik utat választotta: *„Mi nem voltunk a régi trükkökhöz kötve. Itt nincs hamis lassított felvétel. Nem kellettek a régi trükkök, mert nekünk ott volt valóságban a súlytalanság. Nehéz volt megcsinálni, de egyedülálló élményt jelentett.”* A rendező, túl az Óperencián, ezúttal túljutott a gravitáción. A rendező kedves gesztusa, hogy magát *Jim Lovellt* is szerepelteti a filmben: ő játssza a helikopteranyahajó kapitányát, aki üdvözli a sikeresen visszatért űrhajósokat.

A dokumentumfilm

Az Apolló 13 valódi hőseit láthatjuk viszont *Az amerikai űrkutatás története* című videofilm-sorozat egyik epizódjában. Az Amerikai Űrkutatási Hivatal, a NASA eredeti felvételei alapján alapján készült – idehaza is megjelent – sorozat harmadik kazettája a Hold meghódítását állítja középpontba. Az első film az Apolló 11 útját, s az első Holdra-szállást dolgozza fel, Neil Armstrong történelmi tettét 1969. július 16-án. A második epizód az Apolló 13 tragikus-szerencsés útjáról számol be. Eredeti színes felvételeken nézhetjük végig az űrhajósok készülődését, az űrhajó kilövését, az irányítóközpont munkáját. A remek szinkron nyomán magyarul hallhatjuk viszont az irányítók és az asztronauták csevegéseit, párbeszédeit, melyek minden egyes szavai különös jelentőségűvé válnak, amint bekövetkezik a baj. Döbbenetes eredeti képsorokat láthatunk a fagyos holdkompból az űrhajósokról, s azokról a próbálkozásokról, alkalmilag készített, életmentő „felszerelésekről”, melyeket az űrhajósok a földi irányítók utasításai alapján állítottak össze a kezük ügyében lévő anyagokból. Izgatott szakemberek, tudósok összefogásának lehetünk szemtanúi, de az utca emberének arcrezdülései is fel-feltűnnek egy-egy pilanatra. Végül pedig láthatjuk az óceánba érkezés felemelő pillanatait, amikor Amerika végre ismét fellélegezhetett. A záróképsorokban Richard Nixon mond köszönetet az újvilág hőseinek.

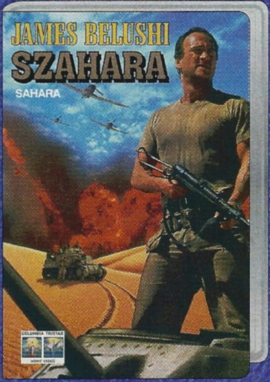
A kazetta harmadik filmje, talán idegnyugtatóként is, a Hold felszínéről hozott kőzetek meglepő vizsgálati eredményeit foglalja össze.

Videopremier

június 13.

KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

Háborús

SZAHARA

Még senki sem tudja, mi lesz a háború vége, Rommel csapatai győzhetetlennek tűnnek. Gunn őrmester és két embere elszakad a többiektől, és ha életben akarnak maradni, tankjukkal egymaguknak kell keresztülvágniuk a sivatagon. Nyilvánvaló, nincs esélyük. Ám Gunn őrmestert nem olyan fából faragták, hogy könnyen hagyná magát…

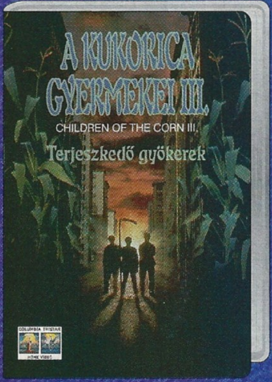
Thriller

KÉK ÖRDÖG

1948-at írunk, Los Angelest majd szétveti a jólét meg a jazz.
A város mélyén ismeretlen emberek, kiismerhetetlen terveiket szeretnék mindenáron végrehajtani, és Easy, a botcsinálta magándetektív lassacskán rájön, hogy mindannyian őt használnák eszközül.

Horror

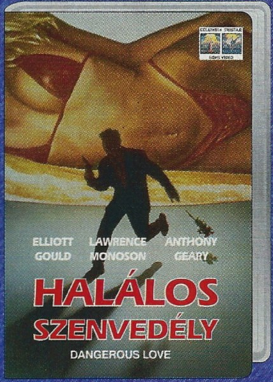

A KUKORICA GYERMEKEI III.

TERJESZKEDŐ GYÖKEREK

A démon, amely vért fakasztott a kukoricacsövekből, ismét erőre kap. Kegyetlen és kiismerhetetlen. És egy kisfiút használ eszközéül.

Thriller

HALÁLOS SZENVEDÉLY

Los Angelesben minden megtörténhet. Még az is, hogy a város gazdag polgárai egy videoklub enyhén szólva is kacér felvételei segítségével keressenek maguknak partnert. Aztán a rendőrség felfedezi, hogy jónéhány gyilkosság szálai vezetnek a klubba. Azoknak a nőknek, akik itt hirdették bájaikat, nagy esélyük van arra, hogy fiatalon haljanak meg.

JÉGFORRÓ ÉS TŰZHIDEG

John és Alison nem akart semmit a másiktól. Mindkettejüknek csak egy laza estére volt szüksége, hajnalig tartó szeretkezésre és könnyű búcsúra. Aztán mégis valami egész más sült ki a dologból.
Végre egy film, amelyben egyformán fontos a test és a szív!

Romantikus

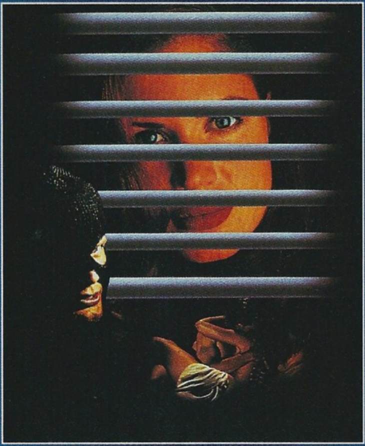

Ügynökeink

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155 9094 **Alpine Piton** Gmk Video Nívo Ügynöki Iroda 1146 Bp. XIV., Dózsa Gy. út 19.
S.I. Coop Kft. Bp. 1145 Bácskai utca 52. Tel: 252 8212 **Video Nívo** Bt. Bp. XIII. Vág út 9. Tel: 149-1335
Motophon Kft. 3527 Miskolc, Hunyadi u. 5. Tel: 46/346-847 **Motophon World Center** Kft. 3300 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel: 83/314-764
InterCom Kft.. 1145 Bp. Bácskai utca 28-36. Tel: 467-1-467, Fax: 252-2-736, E-mail: video@intercom.hu

InterCom

COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO

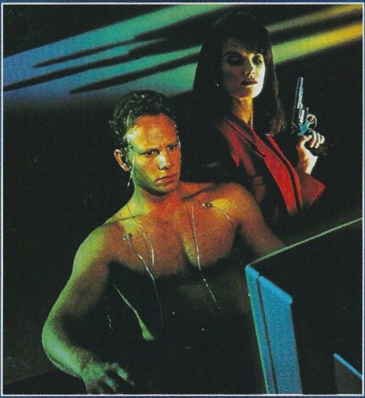

ÉJJELI SZEMEK 4.
(Night Eyes 4.)

Will Griffith biztonsági szakértő és hűséges társa, Steve telefonhívást kapnak arról, hogy fegyveres betörő hatolt be Angela Cross, a gazdag és gyönyörű pszichiáternő házába. Miközben megkísérlik Angela megmentését, Willt megtámadja és súlyosan megsebesíti a behatoló. A támadó elmenekül és Willt kritikus állapotban viszik kórházba. Így Steve-nek kell Will helyére lépnie, hogy megvédje Angelát a nyugtalanító fenyegetéstől...
Színes, szinkronizált amerikai thriller (97 perc)
Főszereplők: Andrew Stevens, Paula Barbieri
Rendezte: Andrew Stevens

AGYVIHAR
(Mind Storm)

Darrin, az ország egyik legjobb komputerjátékának tervezője elhatározza, hogy feleségével Las Vegasba költözik és a Compucomnak fog dolgozni, amely világszerte a komputerjátékok vezető fejlesztője és forgalmazója. Ám hamarosan rá kell döbbenniük, hogy a cég ördögi kísérleteket folytat és olyan játékokat állítanak elő, amelyekkel manipulálni tudják a felhasználók tudatát. Darrin rájön, hogy felesége is e manipuláció áldozata és megpróbálja megmenteni...
Színes, szinkronizált amerikai krimi (87 perc)
Főszereplők: Dee Wallace Stone, Lau Ziering
Rendezte: Andrew Stevens

A MOKÉP Videókiadó címe: 1054 Bp., Báthory u. 8.,
Telefon: 111-6650/169 m.
A filmek megvásárolhatók:
ALPINE PITON GMK.
1146 Budapest, Dózsa György út 19. Telefon: 344-0007
VIDEO NÍVÓ BT.
1133 Budapest, Vág u. 9. Telefon: 149-1335
INTERFILM Kft.
1124 Budapest, Németvölgyi út 66. Telefon: 155-9094
S.I. COOP Kft.
1145 Budapest, Bácskai u. 52. Telefon: 252-8212
MOTOPHON BT.
3500 Miskolc, Hunyadi u. 5. Telefon: (46) 346-847
MULTI HOME VIDEÓHÁZ
1114 Bp., Bocskai út 23. Telefon: 371-0866

SZILUETT
(Silhouette)

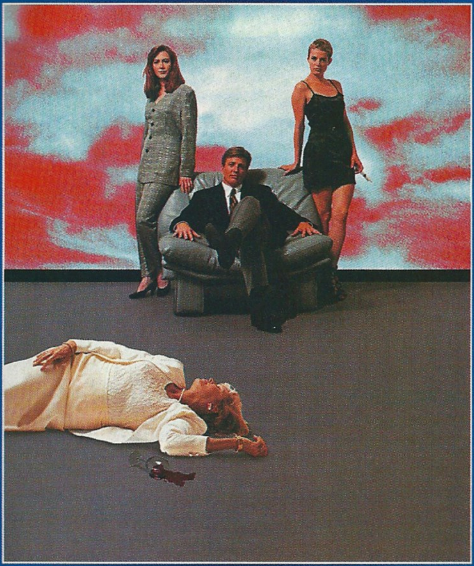
Walter Huntington milliomos végrendeletének végrehajtására az örökösök egy szigeten álló palotába kapnak meghívást. A vendégek egymás után titokzatos módon halnak meg: egy rejtélyes árnyalak végez velük. Sokan pályáznak az örökségre, de csak egyvalaki marad életben, hogy örökölje a birtokot...
Színes, szinkronizált amerikai thriller (88 perc)
Főszereplők: Scott Roth, Taylor Brock
Rendezte: Clifford Dalton

Megjelenés: június 12.

VÁRVA VÁRT NAGY KALAND
(An Awfully Big Adventure)

Stella Bradshow, a 16 éves csinos lány segédügyelőként állást vállal egy színházban. Az igazgató, Meredith Potter kis főszerepet ad neki az egyik darabban. A színtársulat a Peter Pan előadására készül. Stella szerelmes Meredithbe (Hugh Grant) és arról ábrándozik, hogy az igazgató el fogja csábítani. Közben az egyik színész, O'Har szemet vet a gyönyörű lányra, ám hamar kiábrándítja Stella különcködése. Hamarosan keserű csalódást okoz Stella számára a felfedezés, hogy Meredith homoszexuális...
Színes, szinkronizált angol játékfilm (108 perc) • Főszereplők: Alan Rickman, Hugh Grant
Rendezte: Mike Newell

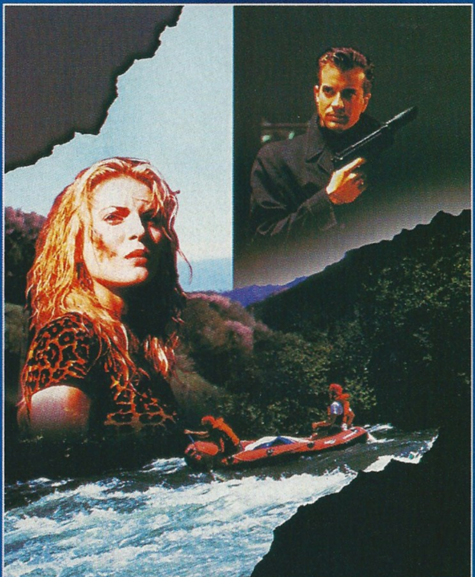

A PÉNZ MEGSZÁLLOTTJAI
(Pont of Betrayal)

Laura hatalmas vagyont örökölt. Fia, Mark attól tart, hogy anyja az összes pénzt elkölti, ezért elhatározza, hogy mindenáron megszerzi a pénzt. Tervéhez felbérli a megvesztegethető nővért, Mone-t, aki irgalmat nem ismerő pszichopata és gátlástalanul manipulálja Laurát. Marknak sikerül ugyan megszereznie a családi vagyon feletti rendelkezési jogot, ám számításaiba mégis hiba csúszik, amikor Laura meghal...
Színes, szinkronizált amerikai krimi (92 perc)
Főszereplők: Rod Taylor, Dina Merill
Rendezte: Richard Martini

KEMÉNY MENET
(Hard Run)

Egy banda 1 millió dollárt rabol el egy klubból, s az akció közben meggyilkolják a klub biztonsági őreit. A gyilkosok három tússzal elmenekülnek, ám repülőgépük lezuhan egy hegyvidék vadonjában. Erdőkön, hegyeken, vizeken át folyik a menekülés és a küzdelem, miközben mindannyiuk élete forog kockán...
Színes, szinkronizált amerikai akciófilm (84 perc)
Főszereplők: Maria Ford, Kevin Alber
Rendezte: Lev Spiro

Megjelenés: június 26.

NERUDA POSTÁSA

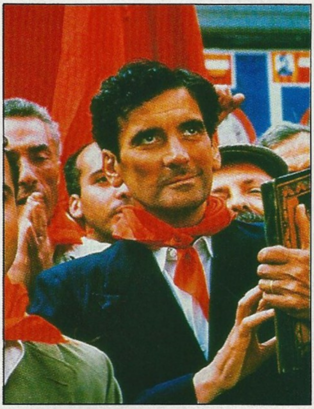
„A tengert adjátok vissza, a tengert! És smaragdszín bort, orvietót vagy véres veronait! És meleget, aranyszín meleget! És várost, ahol a kövek között nők és költők élnek! Minden mást vihettek, Isten hírével."

Ezt csak *egyetlen* magyar író vethette papírra, ugyanis talán ő volt az egyetlen ebben az országban, aki igazán, mélyen, minden porcikájával ismerte a tengert: *Márai Sándor.* Ő tudta, hogy a tenger mindenekelőtt titok, és az is marad mindörökre. Valamint azt is tudta, hogy az élet lassúságát, állandóságát és puhaságát legjobban Itáliában lehet megérteni.

Igen, ennyi a lényeg. A nők bőrének sós illata, a fanyar borok és a tenger. *„A többi csak irodalom."* Valószínűleg rengeteg író élt és él tengerparti országokban, aki a Márai-féle elemi viszonyban van a tengerrel. *Pablo Neruda* mindenképpen közéjük tartozott. *Michael Radford* filmjében *Philippe Noiret* alakítja a chilei költőt. Túljátszott mozdulatok nélkül, a tenger közelében felnőtt ember természetességével szereti Noiret-Neruda a nagy kékséget. Ahogy pocakosan, trikóban-fürdőnadrágban, nagypapásan besétál a vízbe, azt épp olyan meggyőzően adja elő, mint a hagymapucolási jelenetet, a tojások feltörését, a biciklizést vagy a latin táncot a feleségével. Noiret olyan költőt játszik, aki ugyan elfogadja a nemzetközi elismeréseket, reménykedik a Nobel-díjban, egy kicsit sütkérezik a róla szóló legendákban, de visszavonultan élve is tud boldog lenni. Ha nem lenne nemzetközi osztályharc, kommunista világmozgalom, akkor is képes lenne ihletet meríteni a tájból, az olasz halászok munkájából vagy a kocsmároslány kreol szépségéből. Neruda itt rokonszenves ember, akit boldoggá tesznek az élet apró örömei: egy technikai újdonság, egy üveg finom aszúbor és a tengerparti sziklafal. Persze világhírű költő és forradalmár is, de csak mintegy másodállásban. Legalábbis nem hivalkodik irodalmi és politikai karrierjével. Önkritikus: elismeri például, hogy bizony jobb verseket is írt már, mint az *Elemi ódák.* Ahogy a metaforák működését magyarázza új barátjának és költőinasának, Mario Ruoppolo helybéli segédpostásnak, az mindent elmond Neruda, *az* ember alkatáról. De ugyanakkor vérbeli költő is a pocakos idegen, akit a mozihíradóban is láthattak Rómába érkezni a halászfalu lakói. Amikor Mario arra kéri, magyarázza el egy költői képét, azt feleli, ez lehetetlen. Amit ki akart fejezni, azt csak úgy, azokkal a szavakkal tudta elmondani. Egy verset kár prózává silányítani.

A metaforák tana csak bevezetés. Neruda és Mario kapcsolata akkor válik igazán közelivé, amikor a harminc év körüli félénk fiatalember megkéri a „mágikus"

PABLO
NERUDA
(1904–1973)

képességekkel rendelkező költőt, segítsen rajta, mert szerelmes lett. Neruda művészi képességeit ekkor csábítási szaktanácsadásra használja – meglehetős sikerrel. Tanításának lényege az, hogy a naphosszat a pult mögött álló vagy az asztali focival játszó Beatrice jobbára csak kétélű bókokat kap a helyi férfiaktól, tehát Mario úgy tudja levenni lábáról a szigorúan őrzött lányt, ha költőként, szép szavakkal közeledik hozzá. És lőn. A Dante által az *Isteni Színjáték*ban ábrázolt éteri lény íme él és megszerelmesedik a segédpostás metaforáitól. Ez már szinte túl szép. A Beatrice Russót alakító *Maria Grazia Cucinotta* azonban a maga huszonnégy évével *csak* annyira

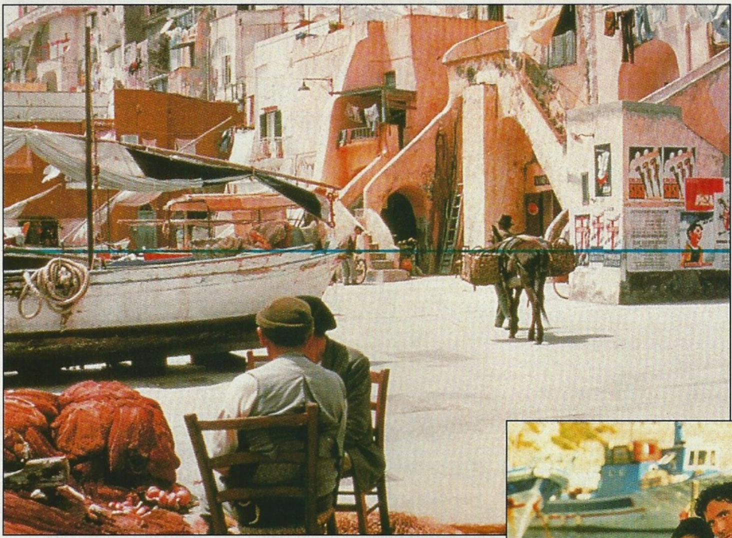

gyönyörű, amennyire kell. Mi is lennénk érte évekig segédpostások.

A *Neruda postása* minden apró részletében kedves és szép film. Rendezője, a komor antiutópiájáról *(1984)* ismert rendező, *Michael Radford* az esős és ködös Angliából utazott Itáliába, hogy kedves régi barátjával, *Massimo Troisi*val végre együtt forgathasson. Radford képei azt sugározzák, hogy ő is Márai módján értette meg a tengert és a part szegény lakóit. Olasz rendező talán nem is tudott volna ilyen áhítattal beszélni a képek nyelvén az itáliai tájról. Vagy legalábbis másféle áhítat jelent volna meg egy helyi rendező kockáin. Ahogy a költő-főhős folyékony olasztudása ellenére ide-

Latin-Amerika modern irodalma a századfordulón alakul ki a modernismo néven ismert, sajátos hispán jegyeket viselő szimbolizmussal. Mindenhol jelentős költők kezdeményezik az irodalom megújítását. Mexikóban Díaz Mirón és Gutiérrez Nájera, Kubában Julián de Casal, Nicaraguában Rubén Darío és Kolumbiában José Asunción Silva. Chilei társuk, a náluk jó néhány évvel fiatalabb Pablo Neruda (eredeti nevén Neftalí Ricardo Reyes Basoalto) pályája ugyancsak a szimbolizmus jegyében indul, hogy aztán a húszas években szürrealista motívumokkal és képszerkesztéssel gazdagodjon, valamint tovább dúsuljon az expresszionizmusra utaló nyelvhasználattal. Neruda tehát – Éluardhoz és Aragonhoz hasonlóan – az avantgarde jegyében alkotott a két világháború között, majd nála is bekövetkezett a szocialista realista fordulat, mely semmiképpen se használt költészetének. 1945-ben már kommunista szenátorként lép politikai pályára.

A mozdonyvezető fia 1923-ban adja ki *Crepusculario* (Alkonyének) címen első kötetét, melyet impressziók – illatok, színek – határoznak meg. Ebben a könyvében jelenteti meg *Pelleas y Melisanda* című versét, mely címében és témájában egyaránt jól mutatja Neruda korszerű ízlését: a *Maeterlinck* által megírt történet nagy vándorutat jár be a századfordulón, s nemcsak az irodalomban: *Fauré, Debussy, Schönberg* és *Sibelius* ír belőle zeneművet. Neruda nem sokkal később publikálja *Veinte poemas de amor y una canción desesperada* (Húsz szerelmes vers és egy kétségbeesett ének) című, a szimbolista és a szürrealista poétika közti átmenetet képviselő kötetét, és három évvel később lát napvilágot a *Tentativa de hombre infinito* (A végtelen ember kísérlete) című poéma, mely már mindenestül a szürrealizmus jelenlétét tükrözi a maga álomvíziójával. A költő ezt a meghatározó kötetét tartotta főművének, s valóban, a húszas évek Latin-Amerikájában hiába is keresnénk hasonló hangütésű verseskönyvet. Nerudára ugyanakkor valószínűleg nem hatott a korai francia szürrealista

gen az olasz vidéken, úgy idegen Radford is a déli tájon. A filmkarakter kialakításában valószínűleg nagy szerepe volt a hős és rendező helyzete közti hasonlóságnak.

Radford szemérmesen szereti Olaszországot és Neruda meg a postás történetét. Elegáns vágásokkal kerüli ki a megható sémákat. Amikor a költő visszatérési jelenetét forgatja, minden adva van ahhoz, hogy az évtized egyik legmegindítóbb képsorát készítse el. Radford nem él a lehetőséggel, ezért mindannyian hálával tartozunk neki. Inkább még egyszer odaállítja Philippe Noiret-t a tengerpartra emlékezni és gondolatban végigélni a régi barát értelmetlen halálát. Noiret ekkor is remekel. Arcán azokat az apró érzelmi rezdüléseket fedezhetjük fel, amelyeket a valóban elgondolkozó embereken figyelhetünk meg, akik nem tudják, hogy figyelik őket. A filmben búcsúzó Neruda bánatát mintha melankóliává oldaná valamelyest az emlékezés. Nem érezzük rajta azt a komorságot és vigasztalan magányt, ami a „gyászos köztársaság”, vagyis a szülőföld tengeréről szóló verséből felfakad: *„Elhagyatott égtáj ez, már beszéltem/ez oly kihalt vidékről,/ahol a földet óceán borítja,/hol semmi sincs, egynéhány lónyomot kivéve,/hol senki sem jár, csak a szél, ahol nincs,/csak az eső, mely tengervízbe hullik,/az eső, mely a tenger fölött nőttön növekszik.” (Kálnoky László fordítása)*

A színész kiválasztása a rendező dolga. A filmek irányítói ritkán bízzák másra ezt a feladatot. Radford választása mind Troisi, mind Noiret esetében tökéletesre sikerült. Ha meghagyta volna a film alapjául szolgáló könyv *(Antonio Skarmeta: Ardiente Paciencia* – Égő türelem) postásának életkorát (ott 17 éves a fiú), nem szerepeltethette volna Troisit, az elmúlt másfél évtized egyik legjobb olasz színészét. Mellesleg a hatvanhat éves Noiret mellé is jobban illett egy negyvenes évei elején járó férfi, mint egy serdülő fiú.

Olaszországban több díjjal is jutalmazták Radfordék produkcióját, ám az Oscarral nem volt igazán szerencséjük: csak egyet tudtak szerezni. Tegyük hozzá, a filmzenének szóló amerikai elismerés teljesen indokoltnak tűnik, az utóbbi idők egyik legjobb és a cselekménnyel legszerencsésebben harmonizáló filmzenéjét hallhatjuk az alkotásban. A színészi alakításokat jutalmazó tengerentúli díjak elmaradása azért is nagyon fájdalmas, mert a filmbeli Mario tragikus sorsának szomorú aktualitást adott Massimo Troisi hirtelen halála egy nappal a forgatás befejezése után. Tudjuk, a színész súlyos szívbaja ellenére hallani sem akart a munka abbahagyásáról, naponta több órát forgatott, holott már a mozgás is nehezére esett. Színészi munkája a Noiret-ével egyenrangú teljesítmény. Ő is az arcon tükröződő érzelmek mestere: az a jelenet például, amikor ott áll borostásan a híres idegen kapujában, ócska kis biciklijével, tanácstalanul topogva, de azért nagyon kíváncsian, milyen is lehet élőben az az ember, akit addig csak filmen látott, felejthetetlen marad. Csakúgy, mint az egész mű.

Máté J. György

mozgalom, mellyel nagyjából egy időben írta a maga effajta verseit.

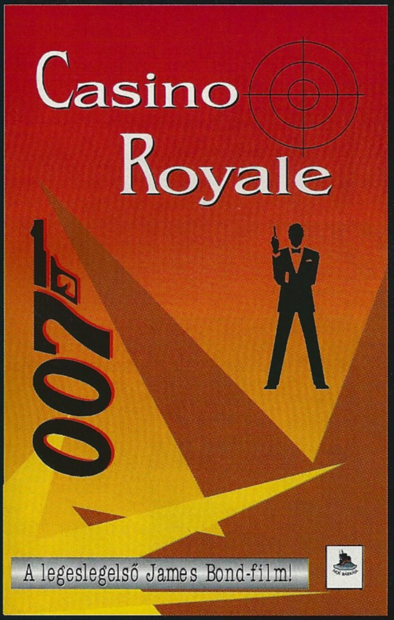
Regénnyel csak egyszer kísérletezett, épp a *Tentativa* évében: az *El habitante y su esperanza* (A lakó és reménye), melyet egyes kutatók nem is neveznek regénynek költői nyelve és egyre kuszább s gyérebb cselekménye miatt, éppúgy romantikus hangulatú szöveg, mint Neruda bármely más szürrealista írása. A költői regény utolsó mondata önmagáért beszél: *„Itt az idő, mert szörnyekkel kezd benépesülni a magány; az éjszaka – egy pontban – erőtlen, halovány színekkel pislákol, a hajnal pedig sírva emeli ki könnybe lábadt szemét a vízből.”*

Rimbaud és *Lautréamont* hatása szimbolista versein mutatható ki, de azt is tudjuk róla, hogy rajongott a romantikáért: spanyolra fordította *Rilke: Malte Laurids Brigge* című posztromantikus/szimbolista regényét, a *Nyomorultak* történetébe egyszerűen belebetegedett, s a *Paul et Virginie* olvasásakor hangosan zokogott.

Expresszionizmusa is a húszas években alakul ki, de ebben a stílusban fogant költeményei csak a harmincas években válnak publikussá (*El hondero entusiasta*,1933). Expresszionizmusa esetében is inkább Whitman-hatásról, mintsem a tízes évek német költészetének befolyásáról beszélhetünk. A kortárs áramlatokkal alighanem csak később, európai utazásai során ismerkedik majd meg: előbb Párizsba jut el, majd Spanyolországba, a harmincas évek közepén. Madridban lesz konzul. Pályáját mind jobban behálózza a politika: 1949 és 1952 között emigrációban él, de később is rengeteget utazik, Magyarországra is eljut – látogatását neves kollégájával, *M. A. Asturias*szal verses/prózai útinaplóban örökíti meg.

Utolsó éveit új otthonában, az Isla Negrán lévő tengerparti házában töltötte. *Allende* elnök barátjaként nem sok jóra számíthatott az 1973 szeptemberében hatalomra jutott jobboldali rezsim részéről. De még mielőtt bántódása eshetett volna, legyűrte a halálos betegség. Csak néhány nappal élte túl *Allendét*.

Megjelenik júniusban!

Casino Royale

James Bondnak, a magányos ügynöknek (Barry Nelson) tönkre kell tennie a kaszinóban kártyapartnerét, aki mögött ott áll társként egy rejtélyes hölgy. Amikor kiderül, hogy a szépséges hölgyet korábban szerelmi szálak fűzték Bondhoz, a vetélytárs figyelmezteti őt: ha legyőzi őt a kártyaasztalnál, a nőnek meg kell halnia. James Bond válaszút előtt áll…

Az Ian Fleming írása alapján 1954-ben forgatott Casino Royale filmtörténeti jelentőségű alkotás, hiszen nyolc évvel előzte meg az első Bond-filmként számon tartott Dr. No-t.

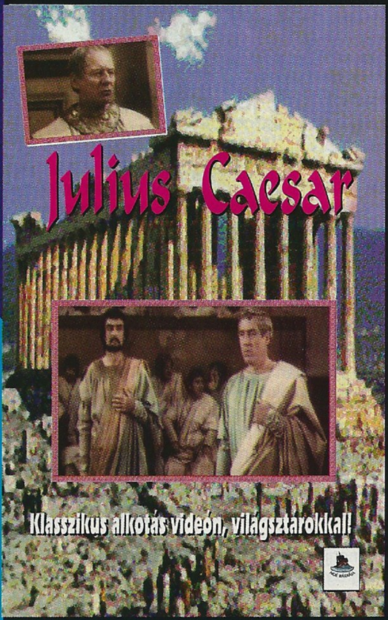
Szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Barry Nelson, Linda Christian, Peter Lorre
Rendezte: William H. Brown

Julius Caesar

Klasszikus alkotás videón, világsztárokkal!

William Shakespeare klasszikus alkotása elevenedik meg játékfilmen, filmcsillagokkal a főszerepekben.
Az ókori Rómában játszódó történelmi műben Sir John Gielgud megdöbbentő erővel formálja meg Julius Caesart. A filmtörténet talán legbrutálisabb Brutusát jeleníti meg *Jason Robards, Jr.*; *Richard Chamberlain* alakítja Octaviust, Marcus Antonius szerepében pedig *Charlton Hestont* láthatjuk.

Szinkronizált angol film, (1970)
Főszereplők: Sir John Gielgud, Charlton Heston, Jill Bennett, Jason Robards, Jr., Richard Chamberlain, Richard Johnson, Robert Vaughn, Christopher Lee, David Leland, Norman Bowler, Paul Hardwick, dr. Richard Johnson,
Rendezte: Stuart Burge

Kiadja a Noé Bárkája
1114 Budapest, Bocskai út 23. Telefon: 371-0866
A kazetták megvásárolhatók a videóügynökségeknél!

Szilágyi G. Gábor:

A James Bond-sztori II.

VI. A HÉT MESTERKÉM

A filmtörténet egyik legismertebb alakja, minden idők legnépszerűbb kémje James Bond, a brit titkosszolgálat ügynöke. Az újságíróból kémregényíróvá avanzsált Ian Fleming teremtménye regényhősként alapozta meg hírnevét, de kultikus rangra a film jóvoltából emelkedett. Alighogy megjelent az első Bond-regény, máris jelentkeztek a filmesek, ám a *Casino Royale* amerikai tévéfilm-feldolgozása nem aratott átütő sikert. Kilenc évig tartó átmeneti időszak következett, megannyi soha meg nem valósult filmtervvel. James Bond mozikarrierje előtt akkor vált szabaddá az út, amikor *Albert R. Broccoli* vette kézbe az események irányítását. Ám mindehhez az is kellett, hogy megtalálja filmjéhez az ideális főszereplőt. Később sem volt könnyű dolga, hiszen a kezdeti sikerek után időről időre szembetalálta magát azzal a problémával, hogy új színészt kellett keresnie a szerepre. Az alábbiakban ismerkedjünk meg a James Bondot alakító öt színésszel, akik valójában hatan voltak. Egészen pontosan heten, akik a szuperügynök bőrébe bújtak!

Az első:
BARRY NELSON
(eredeti nevén Robert Nielson, született 1920-ban, Oaklandben, Kalifornia államban)

Az elsőt a világ már elfelejtette. Valójában meg sem ismerte. Hiszen – a legjobb tudomásom szerint – a kultikus hős amerikai tévékalandja nem került át Európába. A regény megjelenése után (1953) alig egy évvel készült tévéfilm, a *Casino Royale* főszereplője az a *Barry Nelson* volt, aki viszonylag kevés játékfilmben játszott, ám ismert alakja volt az ötvenes évek tévésorozatainak. Ennek ellenére James Bondként nem sikerült meghódítania a nézőket. Az általánosan (el)ismert és elfogadott Bondok sorát egy skót rakodómunkás fia, *Sean Connery* nyitotta meg, aki egyszerűen besétált a vetítővászonra, majd laza félfordulatot követően belelőtt a közönségbe. (Azóta ez a mozdulat a James Bond-filmek „emblémája lett".

Connery telitalálatnak bizonyult, a közönség az első pillanattól kezdve elfogadta, sőt azonosította hősével. Persze, hiszen némi beleszólása volt az embereknek a dologba. A daliás „hegylakót" ugyanis az egyik újságban meghirdetett szavazás eredményeként választották ki tíz lehetséges jelölt közül. Connery kezdetben örült a hirtelen jött népszerűségnek, később azonban egyre súlyosabb teherként cipelte annak minden átkát. Valójában sohasem akart a figura rabszolgája lenni, a figuráé, amelyről alkotott véleményét nem rejtette véka alá: *„Bond nemcsak az idegeimre megy, de rettentően ellenszenves is. ... Alig-alig emberi hős, igazi gondolatokra és érzelmekre képtelen. Amikor James Bond szerepében látom magamat a vásznon, nevetnem kell és egész szívemből remélem, hogy ilyen típus a valóságban nem létezik."*

A második:
SEAN CONNERY
(eredeti nevén Thomas Connery, született 1930. augusztus 25-én a skóciai Edinburgben)

A színésznek nem kevés fáradságába került, hogy sikereinek csúcsán szakítson a figurával, és bebizonyítsa, nemcsak az öléshez és a csinibabák ágyba döntéséhez ért. (Más kérdés, hogy kétszer sikerült még visszakönyörögni őt, 1971-ben és 1983-ban). Fénykorában naponta százszámra kapta rajongóitól a leveleket, akik nemes egyszerűséggel csak Mr. James Bondnak címezték azokat. Connery iskolát teremtett nyesett, rövidre vágott hajviseletével, az öltözködésével, sőt még az illatszerek használatában is.

Népszerűsége vetekedett a Beatles együttesével. Egyik interjújában még ő is kénytelen volt elismerni, hogy bár a bűvös száma sokáig a hármas volt, a 007-nek azért többet köszönhet.

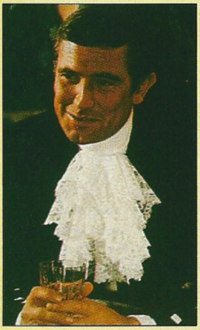
Mr. Bond döntése, hogy leadja szerepét, majdnem a sorozat végét jelentette, hiszen pótlása az ausztrál *George Lazenby*vel megbukott a közönség és a kritika együttes ellenállásán. Elvégre hogy néz az ki, hogy őfelsége titkosszolgálatában egy „lentről" jött fickó viszi a prímet? Mellette még egy egyfilmes mozi-Bond volt, *David Niven*, akinek filmjét, a *Casino Royale*-t azonban szeretik kihagyni a sorozatból, lévén nem a Broccoli-féle csapat készítette. (Ennek az egyetlen re-

A harmadik:
DAVID NIVEN
(eredeti nevén James David Graham Niven, született 1909. március 1-jén a skóciai Kirrimuirban)

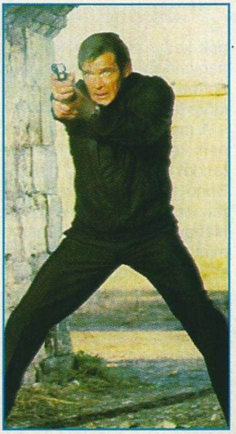
A negyedik:
GEORGE LAZENBY
(született
1939-ben,
Ausztráliában)

génynek a megfilmesítési joga ugyanis nem az ő kezében van.)

A következő húzás viszont megint nyerő lapnak bizonyult. A televíziós sorozatai révén – *Ivanhoe, Az Angyal* (The Saint), *Minden lében két kanál* (The Persuaders) – ismert *Roger Moore* új árnyalatokkal gazdagította a figurát. A nevével fémjelzett korszakban Bond leginkább *„paródiája volt a reklám által keltett, a teljhatalomról, a „jó" evésről, ivásról, szeretkezésről szóló fantáziáknak, a divatdiktátorok diktátumainak és annak, hogy mindig egy kicsit többe kerül, ha az embernek jó ízlése van."* (Der Spiegel) A korszak közepén a *Szigorúan titkos* viszont éppen idejében

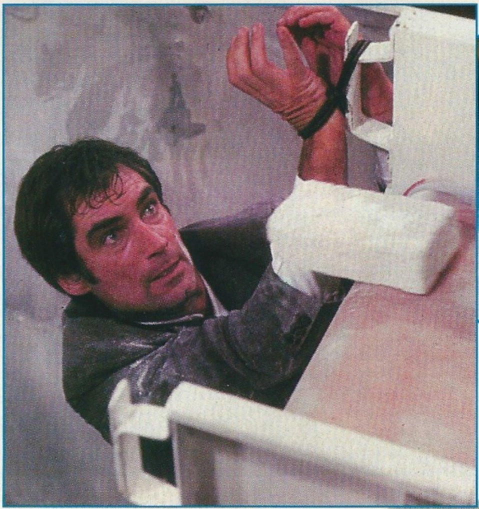

Az ötödik:
ROGER MOORE
(született
1928. október 14-én,
Londonban, Angliában)

akadályozta meg, hogy a sorozat végképp önmaga paródiájába fulladjon, és bár változatlanul vidáman siklik át az izgalmas részek és az erőszak felett, a 007-es inkább a tettek higgadt embereként jelenik meg újra, mint akinek van érzéke a rögtönzéshez, nem pedig egyszerűen csak a szupertechnika szerencsés birtokosa.

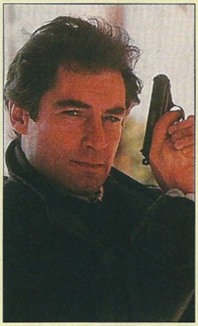
Míg Sean Connery szabadulni igyekezett a szereptől, Roger Moore kiöregedett belőle. A hódítás terén még ugyan megállta a helyét, ám ötvenhét évesen már egyre kevésbé tudott megfelelni a szuperkémmel szemben támasztott fizikai követelményeknek. Újabb Bond lépett tehát színre, alakítójának személye sokakat meglepett. Kevesen gondolták, hogy egyszer a ködös Albion egyik legnevesebb Shakespeare-színészének szájából fog elhangzani a híres mondat: „I am Bond. James Bond." Természetesen mint minden magakorabeli ember és magára valamit is adó honpolgár, *Timothy Dalton* is lelkes olvasója volt a James Bond-történeteteknek, azokon nőtt fel. Így gyermekkori álmainak valóra válását látta abban, hogy a 007-es ügynök bőrébe bújhatott. Azért a színész is megszólalt belőle: *„Életemben nem játszottam*

még hasonló szerepet, ez a másik oka, amiért igent mondtam az ajánlatra." Szerinte Bond nem szuperhős, hanem egyszerű átlagember. *„Számomra meggyőződéses idealista, aki azonban képes felismerni kalandjai közben, hogy mi a jó, mi a rossz. Valójában kiábrándult és csalódott ember, aki torkig van a hivatásával, de a kötelességtudat nem engedi szabadulni tőle."*

Amikor megkérdezték, nem fél-e attól, hogy beleesik ugyanabba a csapdába, amelybe Connery került egykoron, a következőket válaszolta: *„Ne félek az átkos népszerűségtől, sem attól, hogy mást nem fogok tudni majd játszani. A munka egy Bond-filmmel majd tizennyolc hónapig tart. Nem is lenne időm mást csinálni. Az én nagy szenvedélyem a színház. Amikor például egy O' Neill darabban játszom, akkor a közönség nem fog James Bondnak tartani."*

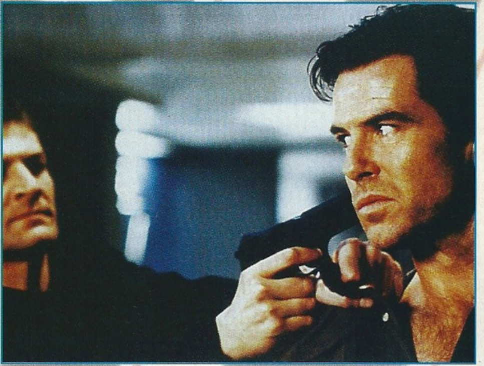

A hatodik:
TIMOTHY DALTON
(született
1944. március 21-én,
a walesi Colwyn Bayben)

Timothy Daltonnak nem kellett azonban attól félnie, hogy hasonló helyzetbe kerül, mint Connery. Bár két Bond-film főszerepét is eljátszotta, még sem sikerült meggyőznie a kritikusokat, és ami fontosabb, a közönséget sem, hogy ő az igazi. Filmjeinek kedvezőtlen fogadtatása nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a 007-es egy időre talonba került.

A megszokott kettő helyett nem kevesebb, mint hat esztendőt kellett várni a hetedik Bond színre lépésére. A várakozás azonban nem volt hiábavaló. Pierce Brosnanra mintha rászabták volna ezt a szerepet. Meg kell hagyni, Broccolinak jó szeme volt, hiszen már 1987-ben őt szemelte ki Roger Moore utódjául, ám akkor Brosnan más irányú kötelezettsége miatt – szerződés kötötte a Remington Steele című tévésorozathoz – nem tudta elvállalni a szerepet.

A James Bond-filmek természetesen az ő életét is meghatározták, első mozi-élményeinek egyike a Goldfinger volt. Akkor, tízévesen, arról ábrándozott, hogy egyszer majd eljátszhatja a titkosügynök szerepét. Alakításában a kilencvenes évek igényeinek megfelelő Bond született. *„Ha megnézzük azokat a színészeket, akik eddig James Bondot játszották, mindnyáján jellegzetes vonásokkal gazdagították a figurát"* – mondja a *Goldeneye – Aranyszem* rendezője, Martin Campbell. *„Most pedig itt van Pierce Brosnan, akiben minden eddigi jó vonás egy személyben megtalálható. Nemcsak hogy kiváló színész, de óriási a humora, fantasztikus az akciókban és nagyon jóképű, igazi stílusa van."* Egyszóval tökéletes választásnak bizonyult. Megvan a kinézete, bája és finomsága, ügyessége és keménysége, mindaz, ami ehhez a szerephez kell. Nem kell különösebb jóstehetségnek lenni ahhoz, hogy azt állítsuk, kapcsolatuk hosszú életű lesz. Első filmje ugyanis már hetekkel a bemutató után meghaladta a százmillió dolláros bevételt, ami garancia arra, hogy a 007-es ügynök kalandjai folytatódni fognak.

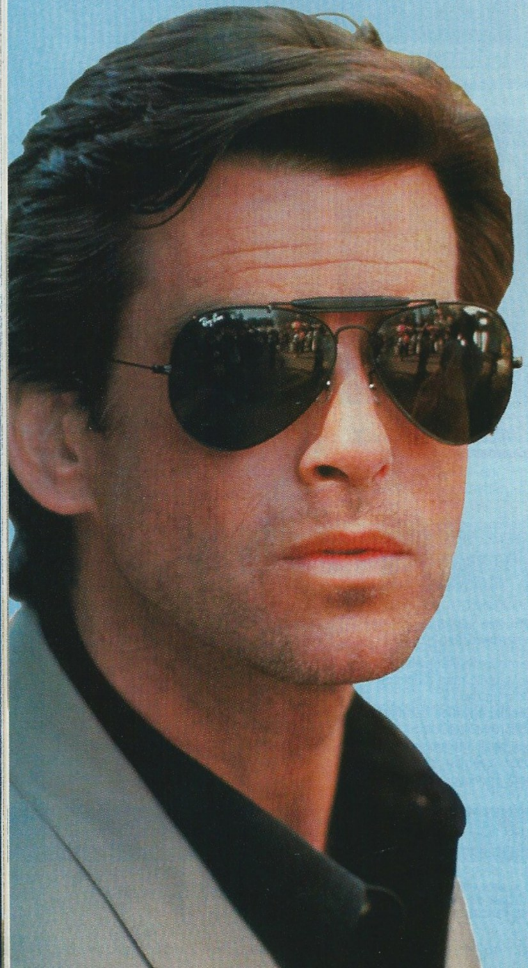

A hetedik:
PIERCE BROSNAN
(született
1953. május 16-án,
az írországi Kilkennyben).

Nem-csak titkos ügynök: PIERCE BROSNA

TÖBB MINT HÚSZ ÉVE VAN A PÁLYÁN, DE CSUPÁN AZ ELMÚLT FÉL ÉVBEN LETT IGAZÁN „VALAKI". *PIERCE BROSNAN* SZÁMÁRA VÉGRE ELJÖTT AZ ANNYIRA ÁHÍTOTT VILÁGHÍR ÉS A SZTÁRSTÁTUS. A *GOLDENEYE – ARANYSZEM* HOZTA MEG SZÁMÁRA AZ ANYAGI ÉS ERKÖLCSI ELISMERÉST, JAMES BOND SZEREPE.

„A nevem Bond. James Bond" – jelenti ki szokás szerint a mozi elején, és máris nyert ügye van. Elhisszük neki. Megnyerő, férfias, gyönyörűen beszéli az angolt, elegáns, kisportolt, ügyes és szellemes. Még azt is hozzá kell tenni, hogy az eddigi legiskolázottabb, legműveltebb Bond.

A CSÓRÓ ÍR SRÁC

Holott az ír származású, de Amerikában befutott színész egyáltalán nem tartozik a jó házból való úrifiúk közé.

Szegény és rosszul sikerült házasságba született 1952. május 16-án. Apja, *Tom Brosnan* ács volt a County Meath elnevezésű ír településen, anyja, *Mary* eleinte háztartásbeli, majd kórházi ápolónő. Egyedüli gyermeke volt ennek a szenvedélyesen és zaklatottan élő házaspárnak, ahol az apa alkoholizmusa miatt állandósultak a veszekedések, verekedések. Az öreg *Brosnan* sűrűn lezuhant az ácsolásra váró háztetőkről, majd miután magához tért, sorra verte hozzátartozóit. Így Mary belefáradt az ismétlődő bántalmazásokba és beadta a válópert. A kisfiút anyai nagynénjére bízta, ő pedig Londonba utazott és egy kórházban bentlakóként ápolónő lett. A hároméves kisfiú lényegében apa nélkül nőtt fel. *Tom Brosnan* állítólag ismét megnősült és családot alapított, de *Pierce* a mai napig nem tesz említést róla. *Helene Reilly*, a nagymamát helyettesítő idős asszony tizenegy éves koráig neveli a kisfiút. Ekkor eljön érte az anyja és Londonba viszi fiát.

„Elijesztett London. Túlságosan nagy és zajos volt, még az a külterület is, Putney, ahol mi laktunk. Szerettem iskolába járni, de meglehetősen vad gyerek voltam. Megtanultam, hogy a kiejtésemen és a nevemen csúfolódók felett csak az öklöm segítségével lehetek úrrá. Hát verekedtem, hogy meg ne verjenek" – emlékezik gyerekkorára Brosnan.

A mama erejéhez mérten mindent megtett, hogy fia jó nevelést kapjon. Nem hibáztatja barátai és színpadi vágyakozásai miatt. Pierce ma is nagy szeretettel bánik édesanyjával, aki Londonban él és segít az ötödik éve özvegyen élő Brosnan Sean nevű fiának nevelésében.

„Kamaszkoromban amolyan skinhead lettem. Melankolikus és magányos, csóró srác voltam. Iskola után csak az érdekelt, hogy rajzolgathassak, festhessek és játszhassak a fuvolámon."

A véletlen egy iskolai színjátszó csoporthoz vezeti, s ő boldogan játszik óriás méretre nőtt varganyagombát egy mesedarabban és *Julius Caesart Shakespeare* tragédiájában. Húszévesen beiratkozik a London közeli Chark Farmon levő Drama Centerbe.

A fűnyíróember

„Azért választottam a színészi pályát, mert híres akartam lenni, abból akartam megélni, amit szívesen csinálok, és lehetőség szerint sok pénzt szerettem volna keresni. Elköltöztem anyámtól és megpróbáltam a saját lábamon megélni. Jóformán mindig éhes voltam és nagyon csóró. A színiiskolai ösztöndíjat reklámrajzokkal, karikatúrákkal és éjszakai takarítással szereztem meg" – mesélt egykori vágyairól.

Az évfolyamtársai szeretik, de különcnek tartják. *„Sohasem volt egy vasa sem, s ezt nem is titkolta, sőt állandóan kölcsönkért"* – emlékszik ma egykori osztálytársa. *„Oxfarmra járt el a zsibvásárokra és ott a rongyosládákban kotorászgatva fillérekért vásárolta meg az öltönyeit. Ezek ugyan divatjamúlt darabok voltak, de rajta minden úgy állt, mintha a kifutóra készült volna... Mindig jobban szerette az élére vasalt nadrágokat, a zakót és a nyakkendőt, mint a farmereket és a pólót. Különben rettentő szorgalmas volt, sokat dolgozott a Drama Centerben."* Volt tanára szerint a helyzetgyakorlatokban és a próbákon ő volt a legjobb. Leküzdötte ír akcentusát, s angolabb lett az angoloknál. Ráadásul már akkor is igen jóképű volt.

„A KÜLSŐMRŐL NEM TEHETEK"

Brosnan 1870-től '73-ig tanult a Drama Centerben, utána az angliai York városban a Royal Theaterben helyezkedik el mint mindenes. Szí-

AN

Brosnan-arcok a *Hordá*ból

nész, segédrendező, de olykor ügyelő is. Külsejének köszönhette, hogy *Tennesse Williams* amerikai drámaíró felfigyelt rá és pártfogásába vette.

„Nem bírom, ha a külsőmet dicsérik. A külső csalóka lehet. Nem is mindig előny. Sokszor így gondolkozhatnak rólam: ez a fickó túlságosan jól néz ki ahhoz, hogy esze is legyen, biztos valami üresfejű léhűtő. Tudom, hogy sokszor így vizsgálgattak. A külsőmről nem tehetek. Az anyámnak köszönhetem a szemem és a vonásaimat. Ilyen vagyok és kész!" – íme álláspontja külsejéről.

Londonba kerül és a *Tennesse Williams* által rendezett *Red Devil Battery* című darabban megkapja a főszerepet. Majd az író bemutatja *Franco Zefirelli*nek, aki a *Filumena* című olasz vígjátékban lépteti fel Brosnant. Ekkor ismerkedik meg az ausztráliai származású színésznővel, *Cassandra Harris*szel. Az asszony már túlvan két házasságon és van egy lánya és egy fia. Jó néhány évvel idősebb is Brosnannál, de ez nem akadály a szerelemhez. 1976 karácsonyán házasodnak össze, kétévi együttélés után. Cassandra gyönyörű szőke nő. Ő játssza az egyik csábnőt a *Szigorúan bizalmas* (For Your Eyes Only) című James Bond-filmben, 1981-ben. A producer kedveli a szépséges színésznőt és a kedvéért megismerkedik az ifjú férjjel is. Így lesz Pierce Brosnan az egyik jelölt a 007-es ügynök szerepére, amennyiben *Roger Moore* beváltja fenyegetéseit, hogy kiszáll a James Bond-filmekből. Erre azonban még sokáig nem kerül sor...

IRÁNY AMERIKA

Brosnan első filmje a *Hosszú nagypéntek,* 1979-ben. *Bob Hoskins* a főszereplő, Brosnan mit rosszfiú a film elején és a legvégén tűnik fel. Veszedelmes gyilkost játszik, aki egy uszodában hercig kis úszónadrágban csábítja a homoszexuális, ír kapcsolatokkal rendelkező főcsibészt. Nem kevesek meglepődésére az ölelés egy hasbaszúrással fejeződik be, majd a film végén az IRA nevében Brosnan az, aki leszámol a nagyokos *Bob Hoskins*szal is. A sztori a londoni alvilág nagy fejeséről, az amerikai maffiának és az IRA nacionalistáknak összecsapásáról szól. Meglehetősen izgalmas és nézhető mozi. Brosnan ekkor 27 éves. A mai sztárt ismerve meglepő, hogy Pierce milyen keveset változott, azt is előnyére tette. Ma markánsabb és kidolgozottabb izomzatú, mint ebben a *John Mackenzie* által rendezett angol filmben.

A színpadi szereplés sem szakad félbe. Brosnan ezekben a hónapokban valahol Londonban játssza a *Várj, míg sötét lesz* című krimit egy színpadon feleségével.

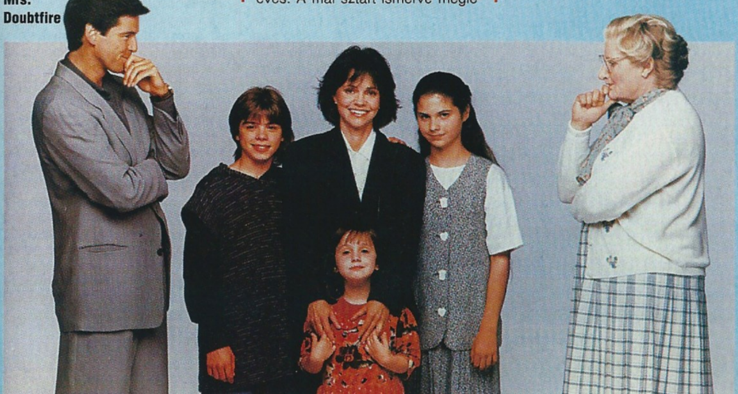
Cassandra feltétel nélkül hisz Pierce tehetségében és filmszínészi karrierjében. Rábírja férjét, hogy eladják londoni lakásukat, és mindenüket pénzzé téve az Egyesült Államokba utazzanak. Az így szerzett pénz azonban csak New Yorkig elég a repülőjegyre és egy kis lakás fenntartására. Brosnan így mindenféle tévészerepet, -sorozatot elvállal az óceánon innen és túl. 1980–86 között ismert és kedvelt tévésztár lesz. Néhány tévéfilm ebből az időből: *Noble House, The Mansions Of Amerika, Nancy Astor* (az ebben nyújtott alakítása alapján Golden Globe-díjra jelölik). A *Nyolcvan nap alatt a Föld körül* című tévésorozatban ő a világutazó angol, aztán jön a *The Silly Season,* a *Murphy's Stroke,* megkapja a Golden Globe-t is, majd a *Remington Steel* című sorozat áldetektívjeként végleg belopja magát az angol nyelvterület tévénézőinek szívébe. Ez az a sorozat, ami miatt az 1986-ban megüresedett James Bond-szerepet nem tudja elvállalni. Szerződés köti az NBC tv-társasághoz.

„Nem tört le, hogy nem tudtam eljátszani a szuperhőst. Volt dolgom és ma már tudom, nem is lettem volna eléggé felkészülve a szerepre. 12 évesen láttam az első 007-est, a Goldfingert. Soha nem hittem volna, hogy egykor a legenda részese lehetek."

KGB-ÜGYNÖK ÉS ROSSZFIÚ

Pierce Brosnannak jól állnak a vonzó rosszfiú-szerepek. Világoskék ingben, homlokába hulló

Mrs. Doubtfire

PIERCE BROSNAN

makrancos hajtincsével, veszedelmes tekintetével és sármos mosolyával a film végéig hitegeti nézőit, hogy ő nem is olyan rossz. Még kiderülhet, hogy csak áldozata a szerencsétlenül összejött körülményeknek.

A tévé után felfedezi Hollywood is, és sorra jönnek a mozifilmek. Ilyen az 1985-ös *Horda* (Nomads) is, mely furcsa alkotás: horror is meg sci-fi is.

Egy ismeretlen, összevert vagy autóbalesetet szenvedett férfit (Brosnan) visznek a mentők az ambulanciára, aki az őt kezelő orvosnőt *(Lesley Anne Down)* megsérti az arcán, összevérezi saját vérével, majd meghal. Ettől kezdve a doktornővel különös dolgok történnek. Hallucinációjában mindazt látja és átéli, amit az elhalt férfi, egy antropológus látott és cselekedett. Furcsa emberek jelennek meg a városban, amolyan nomád hordák, akik állandó mozgásban vannak és kegyetlenül leöldösnek mindenkit, aki az útjukban áll. A történet párhuzamosan a doktornő életével és az elhunyt antropológus múltjával fonódik össze. *John McTiernan* rendezői-írói leleménye kiszabadította a sztori szellemét a palackból, de az elburjánzik és áttekinthetetlenné válik.

*A negyedik záradék*ban (The Fourth Protokol), egy évvel később már szuperkém, igaz, a KGB megbízásából. Az afganisztáni háború idején játszódó politikai kémkrimiben az a feladata, hogy megszervezze a későbbiekben részenként Angliába csempészett nukleáris bomba összeszerelését. *Frederick Forsyth* történetében a másik oldalon az angol titkosszolgálat egyik kiváló, de közutálatnak örvendő tisztje áll *(Michael Caine)*. Brosnan most is hódító, vonzó, most sem szeretnénk, ha tökéletesen gonosz lenne. Pedig az. A film során egyre inkább félünk tőle és egyre jobban utáljuk. Halála nagy megkönnyebbülést jelent a néző igazságérzetének.

1987-ben a *Deceivers* című film készítéséhez Brosnannak Indiába kellett utaznia. Ő a családját is magával viszi. Ekkor felesége már a rákkal küzd. Valamennyien azt hiszik, hogy a környezetváltozás majd használ.

Az idehaza még nem látható mű története egy angolról szól, aki hindunak álcázza magát.

Ugyanebben az évben született a *Piszkos munka* (Taffin), melyben egy ír kisváros lakói egy nehézfiút (Brosnan) bíznak meg azzal, hogy akadályozza meg a környéket szennyező üzem építését.

HARC A RÁK ELLEN

1989-re, sikeres filmekkel a háta mögött, Brosnan már népszerű filmszínész, de még nem sztár. Amerikai, hollywoodi filmeken még csak amolyan B-kategóriás mozikban vezető szereplő. Még mindig egy ír színész Londonból. Ugyan minden évben csinálnak vele egy-egy filmet, de ezek nem hoznak nagy pénzt sem a producereknek, sem Brosnannak. Felesége kezeltetése és közben megszületett kisfia, valamint két nevelt gyermekének eltartása arra késztetik, hogy mindent elvállaljon. Így kerülhetett sor az eddigi legalacsonyabb színvonalú és unalmas *Végső leszámolás* (The Heist) címet kapott filmre is. Igaz, hogy most ő a listavezető, de a nehezen kibontakozó, sótlan humorú film egy gyenge Belmondo-sztori utánzata.

Ezután két évig nem vállal semmiféle munkát. Brosnan családjával Los Angelest elhagyva egy tengerparti házat vesz, nagy zöld kerttel, fákkal, medencével. Egyre gyengülő feleségét ápolja. Mindent megpróbálnak, hogy közös erővel legyőzzék a szörnyű betegséget. *„Az élet egyszerűvé vált. Ismét festettem, vezettem a háztartást és neveltem a gyerekeket. Olyan csendesen és visszavonultan éltünk, mintha boldogok lennénk."* Cassandra nagyon bátran és az utolsó pillanatig bizakodva harcol. Hiába. 1991 karácsonya utáni napon hal meg. *„Szeretném, ha egy idő után ismét megházasodnál. Nem túl hamar. Szeretném, ha szépen, hosszan gyászolnál. A gyerekeket ne hagyd el"* – kéri Pierce-t, aki szavát állja. A szeretett asszony nevére Írországban alapítványt hoz létre a méhrák és a mellrák gyógyítására. Az ír állam miniszterelnöke ezután személyesen kereste fel Brosnant otthonában, hogy az ír állam kitüntetését átadja annak a férfinak, aki büszke származására.

„Cassie nélkül ma nem lennék az, aki vagyok. Ő tett olyan férfivá, színésszé, apává és emberré, amilyennek lennem kell, hogy méltó legyek hozzá. Életem nagy szerelme volt" – mondja a mai napig, valahányszor arról kérdezgetik, hogy hosszabb-rövidebb ideig tartó újabb kapcsolatai ellenére sem nősül.

A temetés után Brosnan azonnal munkába állt. 1991-ben mutatták be három filmjét is: a *Mr. Johnson*t, a *101-es gyilkosságot* valamint a *Victim of Love*-ot.

Ezek közül a *101-es gyilkosság* a magyar videókölcsönzők egyik sikerfilmje, melyben Brosnan intellektuális szerepet kapott. Egy írót játszik, aki meghívott előadó az egyetemen és kriminológiával foglalkozik. Az évfolyam alatt egy tökéletesnek tűnő gyilkosságot követnek el és minden jel arra utal, hogy a tanár az elkövető. Brosnan professzor úr nem ér rá a nyomozásra, mert saját ártatlanságát kell igazolnia.

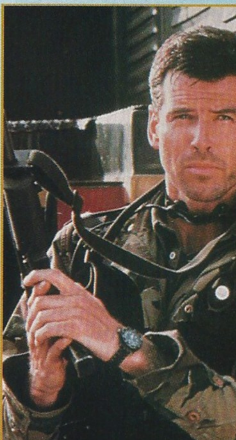
Majd újabb forgatások sora kezdődik. 1992-ben készült a *Halálvonat* (Death Train), a *Gyújtóhatás* (Live Wire) és *A fűnyíróember* (The Lawnmover Man) is. A *Gyújtóhatás* terrorista film: nemzetközi anarchista csoport amerikai szenátorokat gyilkol. Módszerük, hogy az áldozatok ivóvízébe víznek tűnő robbanóanyagot tesznek. A politikusok megisszák a vizet és ezáltal valóságos időzített bombává válnak. Fegyverszállítás és világuralmi tervek állnak a szörnyű tettek hátterében. Pierce Brosnan mint FBI-bombaszakértő kerül a mesébe. Ő az, aki felgöngyölíti az ügyet. Gigantikus bombarobbanások, röpködő autók és hullák... Pierce Brosnan tökéletesen megfelel az FBI-ügynök figurájának. Jellegzetes, ahogy homlokát ráncolja és veszedelmesen villogó kékesszürke szemeivel sejteti, hogy ahová ő belép, ott nincs a bitangoknak irgalom. A rendező *Christian Dugnay* nem szűkölködik a hatáskeltésben.

A fűnyíróember ismét egy sci-fi jellegű futurista horror, melyben ő dr. Lawrence Angelo.

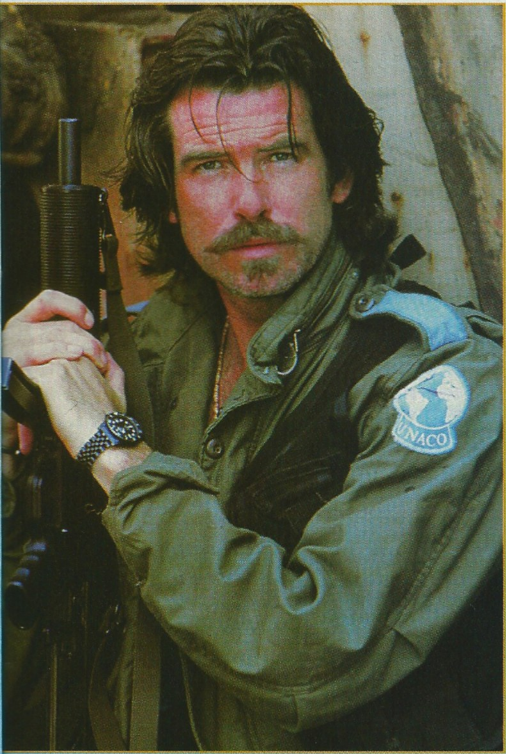

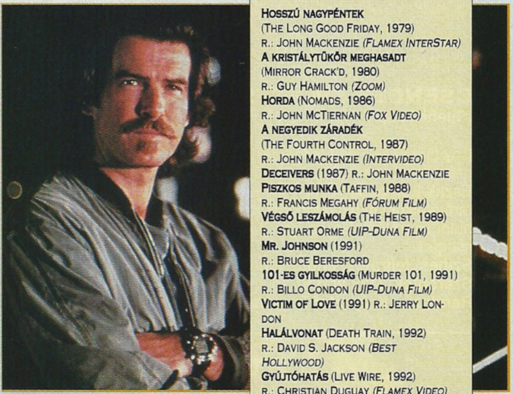
A sors útjai: Annette Benninggel

A Halálvonatban

Bajusszal *Az ügynök bosszújá*ban

PIERCE BROSNAN FILMJEIBŐL:

HOSSZÚ NAGYPÉNTEK (THE LONG GOOD FRIDAY, 1979) R.: JOHN MACKENZIE *(FLAMEX INTERSTAR)*
A KRISTÁLYTÜKÖR MEGHASADT (MIRROR CRACK'D, 1980) R.: GUY HAMILTON *(ZOOM)*
HORDA (NOMADS, 1986) R.: JOHN MCTIERNAN *(FOX VIDEO)*
A NEGYEDIK ZÁRADÉK (THE FOURTH CONTROL, 1987) R.: JOHN MACKENZIE *(INTERVIDEO)*
DECEIVERS (1987) R.: JOHN MACKENZIE
PISZKOS MUNKA (TAFFIN, 1988) R.: FRANCIS MEGAHY *(FÓRUM FILM)*
VÉGSŐ LESZÁMOLÁS (THE HEIST, 1989) R.: STUART ORME *(UIP-DUNA FILM)*
MR. JOHNSON (1991) R.: BRUCE BERESFORD
101-ES GYILKOSSÁG (MURDER 101, 1991) R.: BILLO CONDON *(UIP-DUNA FILM)*
VICTIM OF LOVE (1991) R.: JERRY LONDON
HALÁLVONAT (DEATH TRAIN, 1992) R.: DAVID S. JACKSON *(BEST HOLLYWOOD)*
GYÚJTÓHATÁS (LIVE WIRE, 1992) R.: CHRISTIAN DUGUAY *(FLAMEX VIDEO)*
A FŰNYÍRÓEMBER (THE LAWNMOVER MAN, 1992) R.: BRETT LEONARD *(GUILD)*
ENTANGLED (1993) R.: MAX FISCHER
MRS. DOUBTFIRE – APA CSAK EGY VAN (MRS. DOUBTFIRE, 1993) R.: CHRIS COLUMBUS *(FOX VIDEO)*
INDIÁN SZÍV (THE BROKEN CHAIN, 1993) R.: LAMONT JOHNSON *(FLAMEX INTERSTAR)*
AZ ÜGYNÖK BOSSZÚJA (NIGHT WATCH, 1994) R.: DAVID S. JACKSON *(BEST HOLLYWOOD)*
A SORS ÚTJAI (LOVE AFFAIR, 1994) R.: GLENN GORDON CARON *(INTERCOM)*
NE ÁLLJ SZÓBA IDEGENNEL! (DON'T TALK TO STRANGERS, 1994) R.: ROBERT LEWIS *(UIP-DUNA FILM)*
GOLDENEYE – ARANYSZEM (GOLDENEYE, 1995) R.: MARTIN CAMPBELL *(INTERCOM)*

A MRS. DOUBTFIRE-TŐL A GOLDENEYE-IG

Az utóbbi bő három év sok munkával és utazással telt, s közben Brosnan teljesíti apai kötelezettségeit is. *Christopher* már 22 éves és New Yorkban tanulja a filmrendezés mesterségét. Diák az egyetemen, ugyanakkor szabadidejében apja filmjeinél segédkezik.

Az idősebb, *Charlotte* 23 éves és színésznő akar lenni, tanul, de amellett modellként is fellép. A legkisebb Brosnan, Pierce édesfia, *Sean* még csak 12 éves. Ő Londonban él a nagyanyjával és kollégiumban tanul. Brosnan, ha nem forgat, idejének nagy részét a fiával tölti. 1993-ban szerepelt az *Entangled*ben és a *Mrs. Doubtfire*-ben. Ő alakítja a *Robin Williams*től elváló feleség, *Sally Field* új lovagját. Jól emlékszünk: együtt ül az étteremben az új és a nőnek álcázott régi szerető. Williams féltékenységében úgy áll bosszút a rendíthetetlenül jóképű Brosnanon, hogy étkezés közben nevetségessé teszi. Szegény Brosnan menti, ami menthető, de aztán eltűnik a történetből...

Egy évvel későbbi filmje *A sors útjai* (Love Affair). Szegény Pierce ebben a filmben is a fölösleges harmadik *Annette Bening* és *Warren Beatty* románcában.

Ne állj szóba idegennel! (Don't Talk To Stangers) címmel *Robert Lewis* egy igen élvezetes krimit rendezett, mely egy erőszakos zsarutól elvált asszony és kisfia története. Az exférj meg akarja szerezni a fiát. Brosnan az új férjet alakítja, szerepe szerint ravaszul...

És eljön 1994–95, amikor a James Bond-producerek megtalálják az új ideális 007-es ügynököt. Elhisszük minden mozdulatát: sármos, szívdöglesztő, vakmerő, ugyanakkor humoros, viselkedése pedig természetesnek hat.

A film világsikere és Brosnan személyes varázsa vezetett oda, hogy az 1996-os Oscar-gálaünnepségen ő lehetett az első műsorközlő, s ő olvasta fel az első nyertes nevét.

Brosnan nem pihen babérain. Most fejezte be a *Barbra Streisand* rendezésében készült *The Mirror Has Two Faces* (A tükör másik oldala) és a *Mars Attacks* (Támadás a Marsról) című filmeket. Még most sem nősült meg. Családjával szoros kapcsolatot tart fenn. Jelenlegi barátnője *Kelly Shaye* újságírónő.

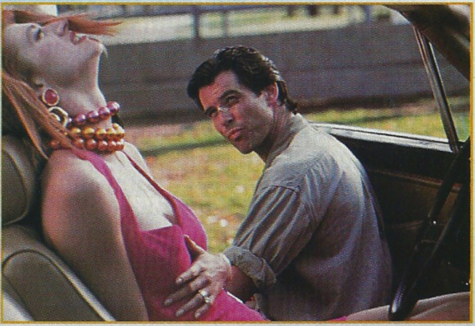
„Nem kapkodom el a házasságot. Jól vagyunk így, ahogy vagyunk. Los Angeles nem alkalmas arra, hogy a serdülők ott nőjenek fel. Így itt csak dolgozom. Sean fiam is Angliában tanul majd. Lehet, hogy én Párizsban vagy Olaszországban telepszem le. Lehet, hogy a hazámban, Írországban. Még nem tudom. Úgy érzem, talán megindult a karrierem. Ahhoz képest, hogy A kristálytükör meghasadtban még egy mondatot sem mondhattam el Elizabeth Taylor keblei felett mint James, Stuart Mária szeretője, a mostani Jamesszel már több lehetőségem volt."

Az biztos. S máris folynak a legeslegújabb James Bond-film előmunkálatai. Természetesen Pierce Brosnannal...

Tatár Eszter

Gyújtóhatás

Rendezte:

TONY SCOTT

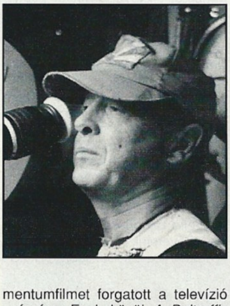
A rendező Tony Scott ismét bebizonyította, nem véletlenül tartják számon Hollywood legjobbjai között. Idestova másfél évtizede, hogy letette névjegyét a szakmában. Bár józserivel csak minden második évben rukkol ki új filmmel, munkáit az első mozijától kezdve mindig nagy érdeklődés övezi.

Szélsőségekkel teli világunkban bármikor adódhat olyan helyzet, amikor egy vagy több katonatiszt szembesül a paranccsal, ki kell lőnie a rábízott, nukleáris robbanófejjel ellátott rakétákat. Ilyen szituációba kerül az amerikai atommeghajtású tengeralattjáró parancsnoka, akinek meg kell semmisítenie az egykori szovjet hadsereg egyik nukleáris rakétabázisát, amely fölött fanatikus nacionalisták vették át a hatalmat. Ám a támadás következményei beláthatatlanok, akár a harmadik világháború kirobbanásához is vezethet. Jól látja ezt a hajó másodtisztje. Megvan-e *Az utolsó esély* (1995) arra, hogy megakadályozza ezt az őrületet? Különös párviadal kezdődik hát lenn a mélyben a katasztrófa elhárítására, a hajó fölötti hatalom megszerzése érdekében. *Tony Scott* feszültséggel teli kamaradrámát rendezett, hiszen a rengeteg technikai elem ellenére valójában két ember morális küzdelme áll a figyelem középpontjában. Mintha *Herman Wouk* híres regényének szabad átiratát készítette volna el, *Zendülés az Alabama tengeralattjárón* címmel. Bámulatos érzékkel játszik a néző idegeivel. Mindkét álláspont teljességgel hihető, vannak olyan pillanatok, amikor nem lehet teljes bizonyossággal eldönteni, melyik is a helyes.

A film elkészítése nagy kihívást, izgalmas feladatot jelentett számára, hiszen eddigi munkáitól eltérően nem tudta az akciófilmekből ismert, bevált trükköket alkalmazni. *„Kevés az akció, a jelenetek erőssége az előadásmódban rejlik, ugyanakkor az ilyen filmeknél mindig fennáll annak a veszélye, hogy végül csak beszélő fejeket látunk"* – osztja meg a nézővel a nehézségeket.

Az 1944-es születésű Tony az ugyancsak kitűnő rendezőként számontartott *Ridley Scott* testvére. A newcastle-i fiatalember már korán érdeklődést tanúsított a művészetek, mindenekelőtt a festészet iránt. A Sunderland Művészeti Főiskolán szerzett diplomát, majd a leeds-i Művészeti Főiskolán folytatott posztgraduális tanulmányokat. Ez idő tájt kezdett el érdeklődni a filmezés iránt, és a Brit Filmakadémia támogatásával itt készítette el első alkotását. A *Harc közben eltűnt* (One of the Missing) című kisjátékfilmje *Ambrose Bierce* egyik elképesztő, komor történetén alapul: a polgárháború idején felderítésre induló északi közlegény groteszk módon csapdába esik az egyik rommá lőtt házban. A leomlott falak alá temetett férfi a saját, felhúzott kakasú puskájával néz farkasszemet. További tanulmányait már a Művészetek Királyi Főiskoláján folytatta, itt forgatta le második rövidjátékfilmjét, a *Hűséges emlékezetet* (Loving Memory).

1974-ben Ridleyvel közösen megalapították az RSA reklámprodukciós vállalatot. Néhány esztendő leforgása alatt az egyik legismertebb, legsikeresebb cég lett az övék, amely szórakoztató, emlékezetes reklámok egész sorát készítette. Az elismerés sem váratott sokat magára, olyan rangos szakmai díjakat nyertek, mint például a cannes-i Nemzetközi Televízió- és Moziréklámok Fesztiváljának Ezüst és Arany Oroszlán díja vagy a tekintélyes Designers and Art Directors-díj. A sok reklámfilm mellett nem is igen maradt ideje másra: csak négy filmet és két dokumentumfilmet forgatott a televízió számára. Ezek közül *A Beltraffio szerzője* (Author of Beltraffio) emelkedik ki, amelyhez *Henry James* története szolgáltatta az alapanyagot. Az igazi lehetőség akkor érkezett el számára, amikor ajánlatot kapott Hollywoodból.

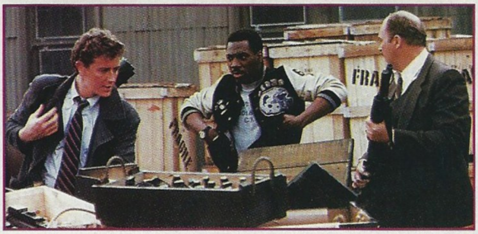
Bemutatkozó filmje, *Az éhség* (1983) furcsa, zavarbaejtő mozi, egy romantikus vámpírfilm. A rémségek személéletes ábrázolása helyett ugyanis az erotika, a vágy kerül előtérbe. Nyoma sincs benne a megszokott, Drakula-gróf nevével fémjelzett látens erotikának, a szenvedély meghátrál a vágy előtt. A szexuális telhetetlenséget azonban nem a gyönyör élvezete táplálja, hanem a túlélés vágya. A túlélésé, az örökkévalóságé, az örök fiatalságé, no és az örök szépségé. Miriamnak, a kereszténység előtti egyiptomi kultúra különös teremtményének megadatott mindez. ő az, aki találkozik fajtájának kései leszármazottjával a mai New Yorkban. A rendező ügyesen kamatoztatta reklámfilmes tapasztalatait, szürrealista elemekkel átszőtt, morbid szépségű filmet készített. Álom, múlt és valóság keveredik benne egymással, meghökkentő kép- és hangeffektusok közepette.

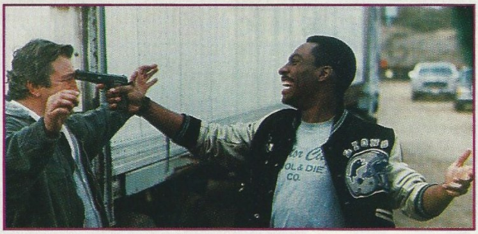
Élénk vitát kiváltó filmje után *Don Simpson* és *Jerry Bruckheimer* producer karolta fel Tony Scottot. Már akkor feltűnt nekik tehetsége és fantasztikus munkabírása. Ennek ellenére meglehetősen kockázatos vállakozásnak tűnt, hogy rábízzák a *Top Gun* (1985) című repülősfilm megrendezését. Mivel azonban a film látványvilágának alapvető fontosságot tulajdonítottak, úgy gondolták, hogy hasznát vehetik Scott reklámfilmes múltjának. Valóban, Tonynak sikerült illúziót keltően megteremteni a pilóták sajátos vizuális világát, amelyben kavargó egésszé válik a föld, a tenger és az ég. A nyolcvanas évek egyik legnagyobb kasszasikere néhány kemény legény kalandjain át a Top Gun-ként ismert vadászrepülő iskola életét mutatja be. Itt képezik ki az amerikai hadsereg legügyesebb pilótáit, hogy a világ legjobbjai legyenek. A mozi jóvoltából a néző is részesévé válik a programnak, a fárasztó kiképzésnek, az éles bevetésnek, a pilóták vetélkedésének – és szerelmi életének. Átélheti a repülés gyönyörűségét, értékelheti a világ legjobb vadászrepülőinek képességeit, hitet tehet az amerikai eszmények felsőbbrendűsége mellett. A film nemcsak Scott ázsióját növelte, de a főszerepet alakító *Tom Cruise*-ét is – akit testvére, Ridley ajánlott Tony figyelmébe.

A *Top Gun*hoz képest szinte rutinfeladatnak számított a *Beverly Hills-i zsaru* második részének elkészítése. A nagypofájú fekete zsaru *(Eddie Murphy)* és a dán kebelcsoda *(Brigitte Nielsen)* találkozása akciódús, szórakoztató mozit eredményezett, amelyben a címadó fickó ezúttal a fegyvercsempész banda életét keseríti meg. Hiába hozta azonban megint Murphy magát, és hiába tette Scott a dolgát, az újdonság varázsa már hiányzott a történetből. Ez azonban a mozik pénztáránál egyáltalán nem látszott meg.

TONY SCOTT FILMJEI:

AZ ÉHSÉG (THE HUNGER, 1983) *(INTERCOM)*
TOP GUN (1985) *(UIP-DUNA FILM)*
BEVERLY HILLS-I ZSARU II. (BEVERLY HILLS COP II., 1987) *(UIP-DUNA FILM)*
MINT A VILLÁM (DAYS OF THUNDER, 1990) *(UIP-DUNA FILM)*
REVANS (REVENGE, 1990) *(FLAMEX INTERSTAR)*
AZ UTOLSÓ CSERKÉSZ (THE LAST BOY SCOUT, 1991) *(INTERCOM)*
TISZTA ROMÁNC (TRUE ROMANCE, 1993) *(JÚNIUSTÓL A MOZIKBAN: FLAMEX)*
AZ UTOLSÓ ESÉLY (CRIMSON TIDE, 1995) *(COLUMBIA TRISTAR)*

Beverly Hills-i zsaru II.

Eddig az 1990-es esztendő volt az egyetlen, amikor nem egy, hanem két filmmel rukkolt ki Tony Scott. Siker szempontjából feltétlenül a *Mint a villám* kívánkozik előre. A NASCAR-versenyek világában, Daytona poklában játszódó mozi akár a *Top Gun* négykerekű változatának is felfogható, hiszen a Nemzeti Autós Szövetség versenyei nagyobb népszerűségnek örvendenek, mint a Forma–1. A film azokról az emberekről szól, akiknek egyetlen életcélja van: a verseny, a mindenáron való győzelem. A történet középpontjában az ambiciózus és elszánt fiatalember áll, aki szeretné próbára tenni, megismerni önmagát. A szerencse összehozza a már egyszer visszavonult, ám mégis újra ringbe szálló legendás csapatfőnökkel. A zseniális versenypáros új, saját építésű versenykocsival nevez be a versenyre.

A rendező a lehető „legegyszerűbb" módon, eredeti felvételek készítésével akarta hitelessé tenni a történetet. A kocsikba beépítette a kamerát, hogy a néző bele tudja magát képzelni a versenyző helyébe, az ő szemével lássa és élje át a pályán történteket. A valódi versenyeken készült felvételek mellett szükség volt egy filmes futam megrendezésére is, melyre a daytonai betonkatlanban került sor. Tony Scott igazi hadvezér módjára irányította az eseményeket, a kocsikba szerelt kamerákon kívül a pálya különböző pontjain, a kanyarokban és a toronyban is elhelyeztek felvevőgépeket. A hatvanfős felvevőcsoport huszonnyolc kamerával dolgozott, ennél többet sportesemény rögzítéséhez addig sohasem használtak, még az 1984-es Los Angeles-i olimpián sem. A munka nehézségét jól érzékeltette, hogy a forgatásokhoz használt, eredetileg hatvan autóból álló készletből a film befejezésekor mindössze két használható maradt...

Másik filmje, a *Revans* viszont különös szerelmi háromszög történetét meséli el. A meggondolatlan fiatalember nem tud állít parancsolni vágyainak, és – visszaélve a könyörtelen férfi bizalmával és vendégszeretetével – elcsábítja barátja asszonyát. Nem telik bele sok idő, mire rájönnek: a férj elégtételt fog követelni, hogy azután a bosszú bosszút szüljön. Ennek megjelenítésére igazán nem lehet panasz, a külszíni jelenetek összes izgalma megtalálható a filmben, minden, amit a kamera, a lovak, a fegyverek és a kaszkadőrök váltanak ki. A helyszín ezúttal is fontos szerepet játszik a filmben. Mexikó, Durango vidéke megannyi emlékezetes western forgatásának színtere. *„Bár Mexikó szomszédos az Egyesült Államokkal, az ideológiája és szociológiája teljesen különbözik a nagy szomszédétól. Az eltérő szabályok és szereplők a film erősségét jelentik"* – fogalmaz a rendező. Ilyen figura a háromszög megcsalt tagja, a megnyerő külsejű, de veszélyes öregúr, akit *Anthony Quinn* kelt életre. Méltó partnere *Kevin Costner* és *Madeleine Stowe*. Elsősorban nekik köszönhető, hogy a Revansból nemcsak vizuális, hanem érzelmi szempontból is hatásos, feszültséggel teli dráma kerekedett.

A megfelelő szereplők kiválasztása a készítendő film egyik kulcsfeladata. Scott szerint: *„A szereplők kiválogatása olyan, mint amikor a festő felviszi a színeket a vászonra. Érzed, kik ezek az emberek, és milyen érzelmi árnyalatok jellemzik őket legjobban."* A színészek kiválogatása Hollywoodban nem feltétlenül a rendező dolga, ám Tony Scott szavát nem hagyják figyelmen kívül a producerek. Már csak azért sem, hiszen *Don Simpson* és *Jerry Bruckheimer* producerrel igazán összeszokott csapatot alkotnak. *„Don és Jerry mellett nőttem fel, ők voltak azok, akik a bemutatkozó filmem után fölkaroltak, és lehetőséget adtak a Top Gun megrendezésére. Ők ketten a mozival kelnek és fekszenek, rejtélyes képességük van hozzá, és ezeket a kivételes adottságokat eddigi munkáik is bizonyítják. Pontosan tudják, hogyan hozzák össze a megfelelő rendezőket, színészeket, látványtervezőket, vágókat és zeneszerzőket, hogy a közös munka az összes alkotót fejlődésre ösztönözze, és mindannyian tudásuk legjavát hozzák ki magukból."* Ehhez azonban még tegyük hozzá Scott nagyszerű képességeit, hiszen végül is ő az igazi karmester, aki ténylegesen összefogja a „zenekart" és levezényli a darabot. Nemcsak remekül irányítja, mozgatja színészeit, de fantasztikus érzéke van a film látványvilágának megteremtéséhez, az akciók kidolgozásáról, megrendezéséről már nem is beszélve. Scott szerényen csak annyit mond: *„Kollégáim munkája, a színészek játéka mindig ösztönzően hat rám."*

Az utolsó cserkész (1991) megint a legjobb formájában mutatja Scottot. A történet nem egyszerűen a bunkó magánzsaruról és az izomagyú atlétáról szól, hanem arról, hogy két ember fogja magát, és elfogadja ennek az erőszakkal terhes világnak a kihívását. A bevált recept szerint kezdetben keményen utálják egymást. Ám ahogy az már lenni szokott, a közös cél összekovácsolja őket. A nyomok a profi sporthoz és a kábítószerhez vezetnek, rájönnek arra, hogy politikusok és más fejesek keze van a piszkos üzletben. Természetesen a rosszfiúk mindent megtesznek annak érdekében, hogy elejét vegyék a két fickó további ténykedésének, de nem kell

Top Gun

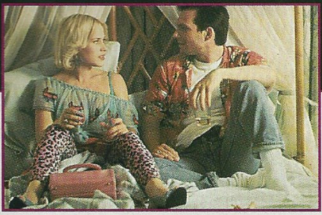

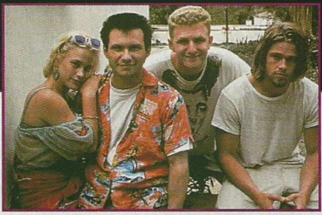

Revans

Tiszta románc

félteni őket, kemény legények. Ahogy kell, fejjel mennek a falnak, és a fal húzza a rövidebbet! Ütnek, vágnak, lőnek, halálos fegyverként elsülnek! Az akciófilmek teljes kelléktárát fölvonultató mozi igazi erénye, hogy a magánzsaru figurájában *Raymond Chandler* és *Dashiel Hammett* hőseinek kései leszármazottját teremtette meg. Mindezt az alkotók megfejelték a nyomozó–focista párhuzammal, és máris rátaláltak a világra, amelyben a ragyogás a fösvénységgel, a bátorság a korrupcióval alkot elválaszthatatlan egységet.

Következő filmje ügyesen megcsinált, nagyon erőszakos, nagyhatású thriller. A *Tiszta románc* (1993) érdekessége, hogy az utóbbi években villámkarriert befutott *Quentin Tarantino* forgatókönyvéből készült. A szokatlan történet a bolti eladóról és az utcalányról szól, akik kábítószerrel teli bőrönddel menekülnek az őket üldöző gengszterek elől. A neves kritikus, *Tom Hutchinson* új műfaj – az őrülten erőszakos mozi – megszületéseként üdvözölte Scott filmjét. A rendező gondoskodik arról, hogy a nézőnek egy perc nyugta se legyen: bámulatos találkozások, bravúros akciók és hátborzongató mészárlások követik egymást.

Tony Scott Hollywood egyik „csúcsfegyvere". Minden, amihez nyúlt, eddig arannyá vált a kezében. Az akciófilmek mestere megfontolt, precíz alkotó, aki szereti nem elkapkodni a dolgokat. Fáradhatatlanul kíséri figyelemmel filmje elkészültének valamennyi fázisát, a produkció minden részletével foglalkozik. Hozzászokott a hosszú munkanapokhoz, a helyszíni forgatás nehézségeihez, szívesen néz szembe a kihívásokkal. *„Filmet készíteni mindig nagyon nehéz, leginkább harci küzdelemhez hasonlítható. Ezért szenvedéllyel kell viseltetni az iránt, amit csinálni akarunk"* – árulja el hitvallását. Igényességét jól jelzi, hogy a kasszasikerek ellenére nem halmozza az élvezeteket, nem vállal el bármilyen munkát.

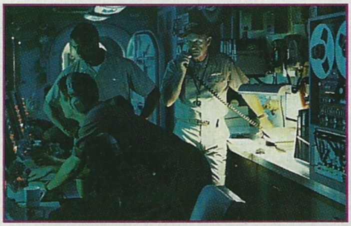
„Mindig olyan filmeket próbálok készíteni, amelyek újdonságot hordoznak és különböznek a korábbi alkotásaimtól."

Két évvel ezelőtt viszont nagy fába vágta fejszéjét: testvérével közösen megvették az egykor szebb napokat látott Shepperton stúdiót.

Mellesleg továbbra is megmaradt régi hobbyjánál, ha éppen nem nagyjátékfilmet készít, reklámokat forgat.

Sz. G. G.

A utolsó cserkész

Az utolsó esély

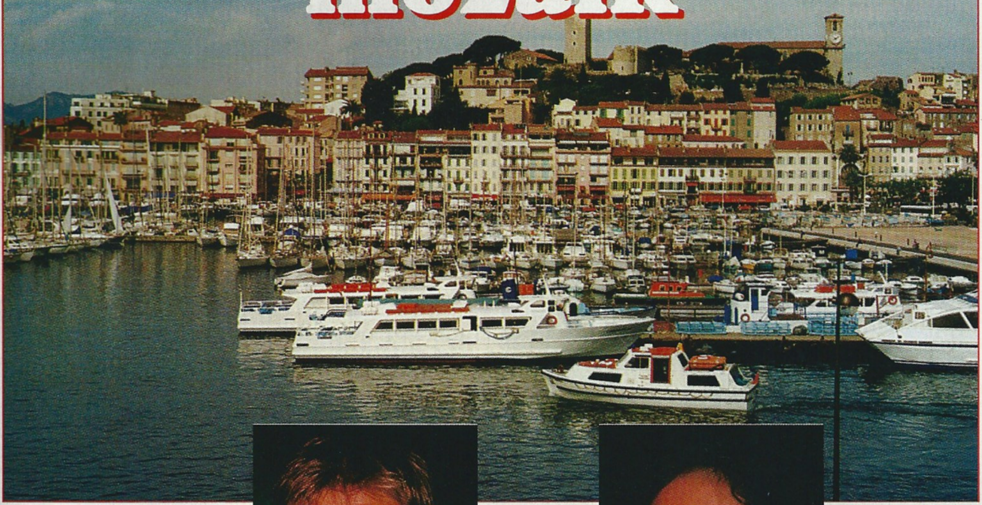

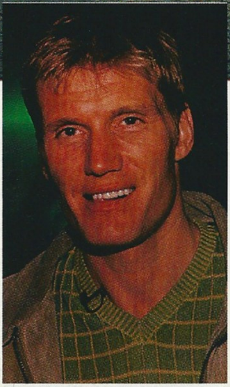

COMET
Professzionális VHS
videókazetták profi
felhasználók részére
5-től 210-percig, 5 percenként
tetszés szerinti hosszban
Standardtól a csúcsminőségig
1000 db-ig 24 órán belül
NTSC szabvány szerint is
– műsoros kazettához
– oktatókazettához
– reklámkazettához
– VHS-kamerákhoz
Megrendelés:
Tel.: 06-26-326-226
Fax: 06-26-325-102
Minőségi fokozatok:
BASF Super High Grade Back Coated
BASF High Grade Back Coated
BASF High Grade
BASF Super Grade
Added Value by BASF
BASF
COMET COMET COMET

CANNES-I mozaik

Egy amerikai producer találó megfogalmazása szerint a cannes-i filmfesztivál idején nem történik semmi különös: hétszáz ember dolgozik, negyvenezer pedig nézi... E negyvenezret pedig sok millió mozirajongó irigyli, hogy személyesen lehetnek jelen a világújdonságnak számító filmek vetítésén (már aki bejut a vetítőtermekbe), s hogy testközelből is láthatják a nagy sztárokat. Márpedig ez nem volt lehetetlen azoknak, akik május 9-e és 20-a között a francia Riviéra e csodaszép városát tűzték ki úticélul. Akik biztosra akartak menni, sokszor órákon át várakoztak az impozáns fesztiválpalota vagy a sztároknak otthont adó szállodák főbejárata előtt. De azok sem csalódtak, akik a város sugárútján, a tengerpart mellett végigívelő, pálmafák övezte Croisette Boulevard-on a szállodasor előtt sétálgattak, s élvezték a tenger és a várost körülölelő hegyek mindig megkapó látványát s az olykor nagyon is hűsítő szél fuvallatát. Egy idő után ugyanis biztos hogy belebotlottak egy sztárba. Mert sztárokból idén sem volt hiány. Igaz – a zsűrielnök *Francis Ford Coppolát* kivéve – Amerikából csak egy-egy napra ruccantak át, hogy népszerűsítsék versenyfilmjüket, a produkciójukat kézben tartó forgalmazójukat vagy éppen saját vállalkozásukat. *Dustin Hoffman* például – miután fotósok és operatőrök százai előtt bohóckodott egyet és a levegőbe ugrálva csinált néhány flikk-flakkot – itt jelentette be, hogy cége, ausztrál anyagi támogatással, három év alatt hat filmet fog forgatni, valamennyit tízmillió dolláros költségvetésen belül. Álma, hogy olyan filmeket készítsen, mint a *Neruda postása. Joel Silver* producer *(48 óra, A pusztító, Die Hard 1., 2.)* és *Richard Donner (Ómen, Halálos fegyver 1–3.* is Cannes-ba utaztak, hogy nyilvánosságra hozzák: négy akciófilmet fognak csinálni két év alatt egy független vállalkozás számára. A szerencsések és az élelmesek a Croisette-en rajtuk kívül találkozhattak *Tony Curtis*szel, *Faye Dunaway*-jel, *Martin Landau*val, *Spike Lee*-vel vagy *Jennifer Jason Leigh* színésznővel, aki *Robert Altman* rendezővel együtt érkezett a fesztiválra, hogy minél jobban a *Kansas City* versenyfilmre irányítsák a figyelmet. *Tom Cruise*-t azonban titkon

Dolph Lundgren és Tia Carrere saját és forgalmazójuk népszerűsítése érdekében ruccantak át rövid időre az Egyesült Államokból a francia Riviérára

MAGYAR SIKER!

A 49. Cannes-i Nemzetközi Filmfesztivál díjazottjai:

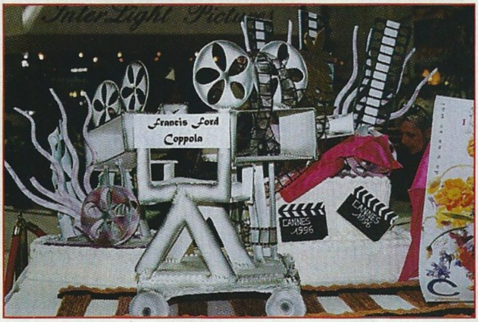
A fődíjat, az Aranypálmát nyerte: **Secrets and Lies** (Titkok és hazugságok), brit alkotás, rendező: *Mike Leigh*
A legjobb férfi főszereplő: **Daniel Auteuil, Pascal Duquenne** megosztva (a belga *Le Huitieme Jour* című filmben nyújtott alakításukért)
A legjobb női főszereplő: **Brenda Blethyn** (Secrets and Lies)
A zsűri nagydíját kapta: **Breaking The Waves,** dán film, rendező: *Lars Von Trier*
A legjobb rendezés díja: **Joel Coen** a *Fargo* című krimiért
A legjobb elsőfilmes rendező Aranykamera-díja: **Shirley Barrett**
A zsűri különdíja: **David Cronenberg**, a *Crash* című alkotásért
A rövidfilm kategóriában Aranypálmát nyert **Iványi Marcell** a hat és fél perces *Szél* című alkotásáért

Az elmúlt két évtized cannes-i filmfesztivál-nyertes művei a magyar tékákban: *Ponyvaregény* (1994), *Zongoralecke* (1993) *Hollywoodi lidércnyomás – Barton Fink* (1991), *Veszett a világ* (1990), *Szex, hazugság, videó* (1989), *A misszió* (1986), *Párizs, Texas* (1984), *Apokalipszis most* (1979)

Francis Ford Coppola zsürielnököt fotóriporterek és operatőrök népes hada kísérte, bárhová is vezetett útja

Coppola tiszteletére óriástortát is sütöttek, melyet a Noga Hilton halljában állítottak ki

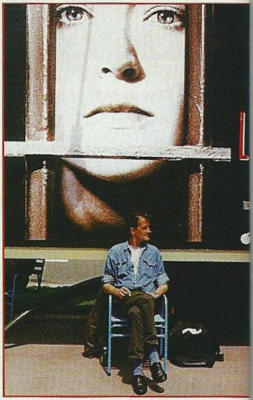
hiába várták a szervezők, őt az ilyenkor Európára kissé féltékeny Hollywoodban marasztalták, hogy a fesztivál zárását követően alig néhány órával inkább új filmje, a *Missing Impossible* Los Angeles-i díszbemutatóján virítson, s a közönség véletlenül se feledkezzen el róla, hol is található a filmvilág közepe.

Ám az üzlet az üzlet, és az amerikai független filmforgalmazókat semmi nem tartja vissza, hogy tavasszal a filmfesztivál idején ne jelenjenek meg Cannesban. A film európai ünnepe ugyanis ma már elsősorban filmvásár. S miközben az újságok a versenyfilmekről, a versenyen kívüli alkotásokról, sztárok érkezéséről és nyilatkozatairól adtak hírt, a tévétársaságok pedig a bodicsekbajnok, mindenhová befurakodó operatőrök képanyagait öntötték, a háttérben megköttettek a kis és nagy üzletek. S míg naponta több mint száz moziban és vetítőteremben peregtek a filmújdonságok, addig a város előkelő tengerparti szállodáiban (Majestic, Grand, Carlton, Noga Hilton, Martinez), valamint a fesztiválpalota alsó szintjén és az épületet övező kis sátortetős kiállítóstandokon rendületlenül folytak a tárgyalások. Több mint háromszáz forgalmazó ajánlotta termékeit, filmek ezreinek mozi-, videóés televíziós vetítési jogait – döntő többségük az Egyesült Államokból érkezett. Az európai országok szerényen bújtak meg a nagyok árnyékában Svájctól Magyarországig. Az osztrák, a belga, a holland, a görög és a portugál forgalmazók összefogtak, s közösen ajánlották alkotásaikat, mint az Európai Unió termékeit. A magyar filmek döntő többségét kínáló Hungarofilm standján örömmel újságolták, hogy nagy az érdeklődés *Fekete Ibolya: Bolse Vita* és *Altorjay Gábor: Punta Grande* című filmje iránt. Előbbit remélhetően Oroszország, a belga és a szerb televízió vásárolja meg, míg az utóbbi iránt Olaszország érdeklődik. A volt szocialista országok egyre kitüntetettebb figyelmet fordítanak az elmúlt öt év magyar filmtermése iránt, így Románia is, ahol a szerzői jogi törvény nyári hatályba lépését követően alapvető változás várható a videópiacon.

Cannes nem létezhet partik nélkül. A fesztivál minden egyes napjára több esti fogadás is jutott: a cégek hol szállodában, hol jachton, a tengeren, hol ódon várkastély falai között várták vendégeiket: elsősorban üzleti partnereiket, az újságírókat, s vendégcsalogatónak sztárjaikat vetették be. *Dolph Lundgren* például egyenesen New Yorkból repült egy kastélypartira (kezéből ezúttal hiányzott a gépfegyver), és „csendes pusztító", valamint „tökéletes katona" helyett egy szerény, mindig mosolygós svéd fiatalembert ismerhettünk meg benne. *Tia Carrere* (a *True Lies* gonosz hölgye) szépségével és kedvességével ezúttal is megbabonázta a férfiakat, míg a törékeny *Daryl Hannah* szőke hűvösségével bújt el félénken testőrei vállai mögé. Az izmos „vadember" akciósztár *Olivier Gruner (Nemesis, Savate)* baseballsapkájában úgy érezte, két kezével is meg tudja védeni magát, barátnőjével szívesen vegyült el a meghívottak között. A filmes szaklapok újságírói ezúttal humorukról is tanúságot tettek: cannes-i napi különkiadásaikban nemcsak a bemutatott versenyfilmeket értékelték, hanem a hajnalba nyúló partik színvonalát, hangulatát is napról napra apró pálmaágacskákkal osztályozták...

A magyar filmforgalmazók és videókiadók közül tizen is képviseltették magukat Cannes-ban. Nem voltak könnyű helyzetben, hiszen nemcsak az amerikaiakkal, hanem olykor egymással is meg kellett küzdeniük. Nehéz volt a választásuk, mivel forgalmazók tucatjaihoz kellett ellátogatniuk, kiválasztaniuk a magyar videópiacra szánt alkotásokat, s megegyezni az árban, olykor konkurens hazai kiadók árajánlatának ismeretében, esetleg túllicitálva azt...

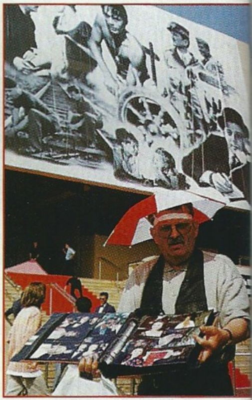
A magyarok egyre rendszeresebb partnerek – mesélték az

Csendélet a Croisette-en, Sharon Stone-nal a háttérben

Készül a tengerparti Fernandel-portré – fából

Sztárfotókat vegyenek!

A fesztiválpalota előtt folyamatosan százak várakoztak, hogy egy-egy filmcsillagot, ha másodpercekre is, de életnagyságban láthassanak

Nemcsak az előkelő tengerparti szállodákban, hanem a palotához tartozó sátortetős standokon is köttettek üzletek

amerikai forgalmazók. Jó néhányukkal már rendszeres üzleti, sőt baráti kapcsolatot is kialakítottak. Többségük tudja, hogy a magyar piac meglehetősen kicsiny, ennek megfelelő áron kínálják filmjeiket. Néhányan azonban igencsak hajlamosak elrugaszkodni a magyar valóságtól és pénztárcáktól.

E vásárok sajátos jellemzője, hogy a filmeket kínálók elhozzák forgatás alatt lévő vagy még csak tervezett produkcióikat is, melyek már szintén eladók! Ez alkalommal is több, megvalósulás előtt álló film kelt el a magyar piacra is, így számos alkotás a világpremierrel szinte egy időben lesz kölcsönözhető a hazai tékákból. S hogy miket láthatunk majd a cannes-i piaci kínálatból? Például minden bizonnyal *Bertolucci* versenyfilmjét, a *Stealing Beautyt*, a versenyen kívül vetített angol filmsikert, a *Trainspottingot*, *Dustin Hoffman* új filmjét, az *American Buffalót*, *Burt Reynolds* friss akciófilmjét, a *Bravent*, a *Ponyvaregény* paródiáját, a *Plump Fictiont*, *Dennis Hopper, Daryl Hannah, Kiefer Sutherland* és *Michael Madsen* új közös produkcióját, a *The Last Days of Frankie The Flyt*, s még hosszasan lehetne sorolni *Rutger Hauer, Dolph Lundgren, Gary Busey, Frank Zagarino, Richard Grieco* és sok más sztár filmújdonságait, melyek a közeljövő honi videóbemutatói lesznek.

Cannes a filmfesztivál és -vásár napjai alatt egyaránt megmutatta napos és esős arcát. Napos időben néhány gyermek a homokos partról már be-bemerészkedett a szépséges kék, de még jéghideg tengerbe. Ha pedig jött az eső, a Croisette-en bőrig ázott amerikai, francia és magyar egyaránt.

A nagy videójog-bevásárlás után a hazai forgalmazókra remélhetően nem jön eső után köpönyeg.

Kép és szöveg:
Falus Tamás

A Hungarofilm standján nem hiába kínálták az elmúlt öt év magyar filmtermését

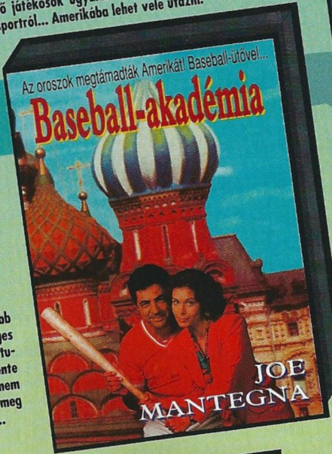
JÚNIUSI FILMAJÁNLATUNK

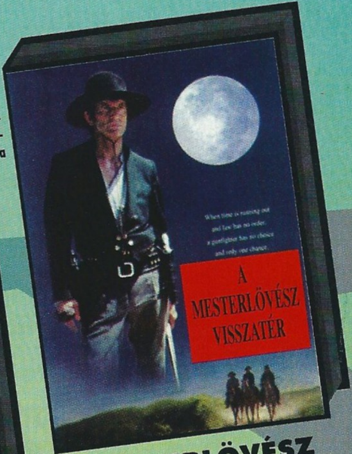
BASEBALL-AKADÉMIA

vígjáték

Amikor Sparky (Joe Mantegna-Bugsy), a profi baseball-já-
tékos egy sérülés miatt visszavonulásra kényszerül, meg
van győződve róla, hogy ennél rosszabb már nem jöhet. Té-
ved. Az orosz baseball-válogatottnál vonakodva elvállalt
edzői állás ugyanis rosszabb, mint tanárnak lenni a párttit-
károk piacgazdasági tanfolyamán. Az olimpiára felkészíten-
dő játékosok ugyanis csak egyetlen dolgot tudnak erről a
sportról... Amerikába lehet vele utazni.

FÉRCEMBER

thriller

A titkos katonai laboratóriumban Dr.Rue (Rutger Hauer) több
tucat hulla testrészeiből alkotja meg Lazarust,a mesterséges
embert. Az „újszülött" azonban rendelkezik egy veszélyes tu-
lajdonsággal, ami nem szerepelt a tervben: emlékezik. Éjjelente
szörnyű halálesetekről álmodik s megszökik ,hogy kiderítse nem
létező múltjának titkát. „Gazdája" kétségbeesve próbálja meg
elpusztítani, létrehoz tehát egy újabb szörnyet, Fércembert...

A MESTERLÖVÉSZ VISSZTÉR

western

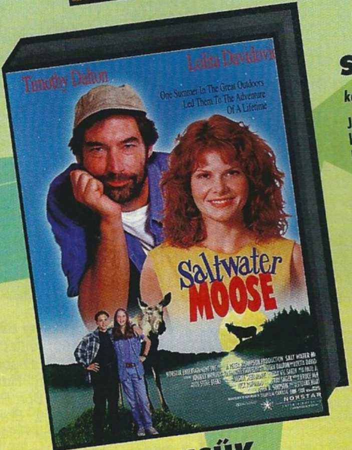
Egy cowboy, aki nem puskázhatja el utolsó leehtőségét...

Egy cowboy, aki nem puskázhatja el utolsó leehtőségét...
Egy cowboy, aki nem puskázhatja el utolsó leehtőségét...

BOSZORKÁNYÜLDÖZÉS

fantasy-thriller

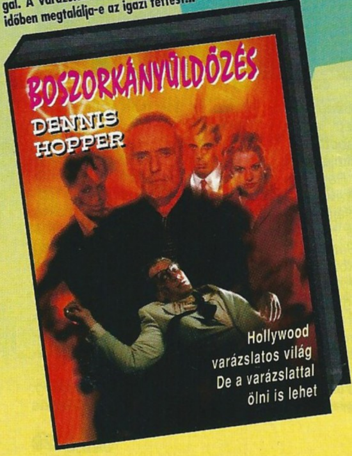
Az ötvenes évek Hollywoodjában a mágia gyakorlása minden-
napi jelenség. Ebben a titokzatos korszakban fogadja fel Kim
Hudson, a vászon egyik csillaga Lovercraft (Denis Hopper) ma-
gánnyomozót , hogy figyelje férjét, a nagyhatalmú filmprodu-
cert. Amikor a férjet megölik, a nyomozó egyik közeli munkatár-
sát, egy Hypolita nevű boszorkányt vádolnak meg a gyilkosság-
gal. A varázslónő élete most már azon múlik, hogy a detektív
időben megtalálja-e az igazi tettest...

SASOK SZÁRNYÁN

kalandfilm

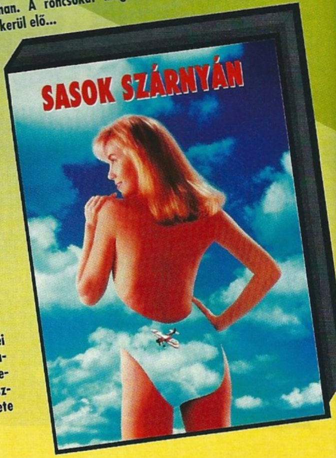
Jeff, a profi műrepülő egy balesetet szenvedett autó vezetőjét
kimenti égő kocsijából. Ez a kis kaland azonban csak a kezdet.
Kiderül ugyanis, hogy a felettébb csinos megmentett hölgy
szintén a repülés szerelmese. A véletlen találkozásból házas-
ság lesz, a boldogság azonban nem tart sokáig, mert a férj,
aki repülős kaszkadőr, egy légibemutató közben gépével lezu-
han. A roncsokat megtalálják, ám a pilóta holtteste nem
kerül elő...

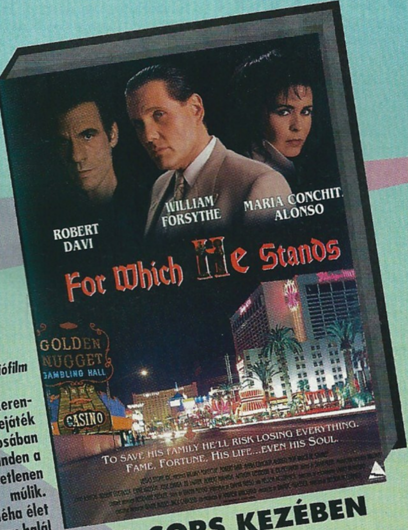

MENTSÜK MEG A JÁVORSZARVAST!

családi film

A 12 éves Bobby nem szívesen hagyja ott apját, de szülei
válása miatt anyjához kell költöznie. A messzi Észak-Kana-
dában lévő Isten háta mögötti kisvárosban először elve-
szettnek érzi magát, de amikor Jo, a fiús természetű kamasz-
lány bevonja őt nagy jávorszarvas-mentő akciójába, élete
legemlékezetesebb nyara veszi kezdetét...

akciófilm

A szerencsejáték fővárosában minden a véletlenen múlik. Néha élet vagy halál is..

A SORS KEZÉBEN

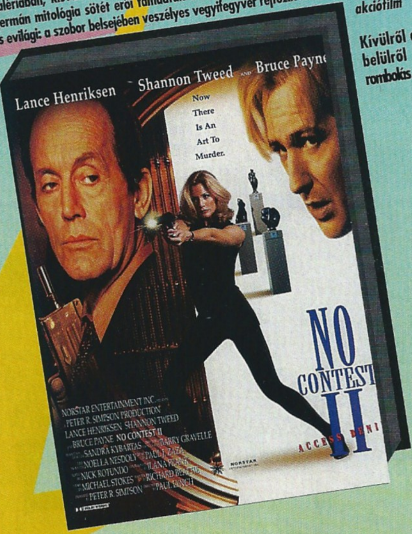
Johnny, hogy a családját veszélyeztető drogmaffia halálos fenyegetését elhárítsa, bemerészkedik az oroszlánbarlangba: megkeresi a hírhedt kartell főnökét, és megállapodást köt vele, remélve, hogy ezzel visszaköltözik otthonába a nyugalom. De amikor hazatér, épp az ellenkezőjét tapasztalja...

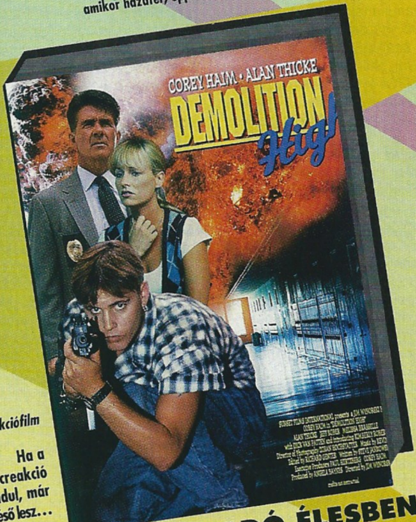
DRÁGÁN ADD A HALÁLOD II.

Amikor a *Hatalmas Walkür* című, eltűntnek hitt szobor felbukkan egy galériában, kisvártatva elszabadul körülötte a pokol, mintha csak a germán mitológia sötét erői támadtak volna föl. Pedig az ok nagyon is evilági: a szobor belsejében veszélyes vegyifegyver rejtőzik ...

akciófilm

Kívülről alkotás, belülről rombolás...

akciófilm

Ha a láncreakció beindul, már késő lesz...

BOMBARIADÓ ÉLESBEN

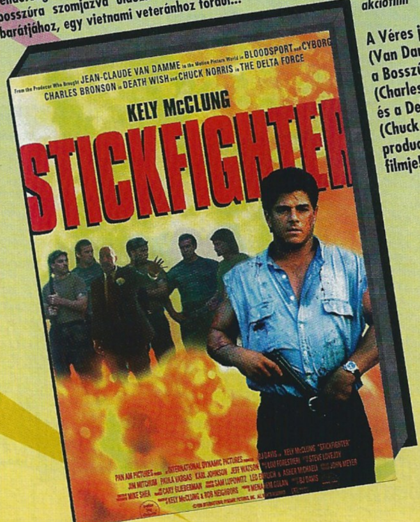
Amikor rendőrök elől menekülő nukleáris terroristák megszállnak egy iskolát, az egyik gimnazista srác, Lenny két sulitársával szövetkezve felveszi a harcot a fanatikus bandával, amely nem kevesebbel fenyegetőzik, mint hogy felrobbantják a náluk lévő nukleáris töltetet...

EGYÉNI HARCMODOR

Amikor partnerét meggyilkolják, John Lambert kábítószerellenes ügynök végképp megcsömörlik az erőszaktól. Hiába szeretne azonban visszavonulni, kétfelől is a nyomában vannak: a rendőrség ki akarja hallgatni, a drogkartell főnöke pedig bosszúra szomjazva üldözi. John végső elkeseredésében régi barátjához, egy vietnami veteránhoz fordul...

akciófilm

A Véres játék (Van Damme), a Bosszúvágy (Charles Bronson) és a Delta Force (Chuck Norris) producerének új filmje!

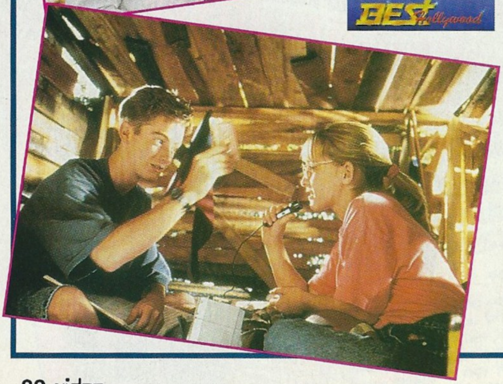
PAPA, ELŐBB DOLGOZZ MEG A SÜTIÉRT!

Ezernyi nevettető helyzetet, komikus balfogást, vicces félreértést idéz elő minden olyan vígjáték, melyben a tárgyak rendeltetésüktől eltérően kezdenek működni: „fellázadnak” tulajdonosaik az emberek ellen, és saját logikájuk szerint kezdik irányítani az életet. De minthogy helyzetkomikumról van szó, természetes, hogy nagy baj nem lehet a dologból, mindennek megnyugtatóan, az értékek, a „normális” állapot helyreállásával kell végződnie. A szereplők végre levonhatják helyes erkölcsi következtetéseiket az átmeneti rumliból, és immár megtisztulva, morálisan megerősödve élhetnek tovább.

Ez a komikai fogás nagyon régi, és tiszteletreméltó ősöket tud felmutatni. Például a *Gólem*et, akit a rabbi felesége nem tudott megfékezni a túlzásba vitt házimunkában. Vagy *Goethe* bűvészinasát, aki a söprűt fogta be munkára, s a rabbi feleségéhez hasonlóan majdnem nagy bajt csinált, mert elfelejtett a szorgos szerszámnak állјt parancsoló varázsszót. *Karinthy Frigyes* egyik híres humoreszkjében egy széket tett meg főhősnek: ha valaki beleült, kénytelen volt igazat mondani. Kellemetlen eset, de egyben mulatságos is: vége az őszintétlenségnek, a képmutatásnak, mi meg jókat nevethetünk a pórul jártakon.

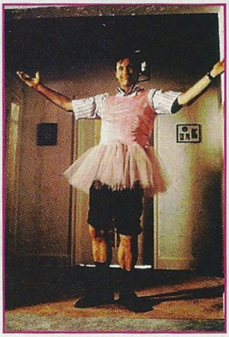

Magától értetődik, hogy a bőven termő amerikai vígjáték is felhasznál egy effajta klasszikus fogást, hogy megnevettesse nézőit. Persze ismerni kell a műfaj diktálta mértéket, ami a komédiában is nagyon fontos. Nem szabad túllőni a célon, mert a filmkészítők válnak nevetségessé. Ez azonban a profi amerikai stábok esetében igen ritka.

Howard McCain filmjében, melynek eredeti címét – *No Dessert Dad, „Ti You Mow the Lawn* – fordíthatjuk így is: Papa, nuku süti, amíg le nem nyírtad a füvet, minden együtt van, ami egy kellemes videós estéhez kell egy famíliának: átlagos amerikai család három rossz gyerkőccel, szeretetre méltó apávalanyával, akik normálisnak is jók, de azért a gyerekek kihasználják a kínálkozó alkalmat, hogy egy kicsit átformálják őket, lesz, ami lesz.

Már az alapkonfliktus is igazi amerikai találmány: apu-anyu le akar szokni a cigizésről, és ez, ugye, egy komikus filmben a szereplőknek egyedül nem megy. Így hát Carol és Ken *(Joanna Kerns* és *Robert Hayes)* önszuggesztióra épülő magnószalagokat vásárol, hátha az majd segít. És a történetnek ezen a pontján alkalmazható az ősi fogás: ahelyett, hogy a szülők leszoknának a dohányzásról, a gyerekek kaparintják kezükbe a hatalmat, és a hipnózis erejével kezdenek el uralkodni szüleiken, sőt, egy idő után egymásra is kiterjesztik a kazetták áldásos(?) hatását. Tökéletes képlet egy vígjátékhoz. A családi komédiába remekül illő Kerns–Hayes pároson kívül dicséret illeti a három csemetét is, Monicát, Justint és a már tinédzser korú Tylert, akik parádés gyorsasággal veszik át a parancsnokságot szüleik felett, valóra váltva minden gyerek titkos vágyait. S mi történik? Nem hisznek a szemüknek (mi sem), de Hayes-apu jeleskedni kezd az addig, valljuk be, egy kissé elhanyagolt házimunkában, s még egy főzni tudó alkalmazottat is felfogad. A mama meg jelentkezik egy állásra, és hipp-hopp felveszik. A gyerekek a kazetták üdvös hatásának köszönhetően mindig azt ehetik, amit akarnak (hamburgerféleségek előnyben!), cigánygyerekek helyett új ruhák potyognak az égből, és az egyéb ajándékok is sűrű, tömött

sorokban jönnek házhoz... Nem rossz világ!

Justinnak, a középső rosszcsontnak még az is eszébe jut, hogy manipulált édesapjával fogja szponzoráltatni baseballcsapatát, majd húgával fog össze bátyjuk ellen, akit a bevett módszerrel küldenek katonai iskolába. Milyen édesek!

De minden csoda három napig tart! A hipnotikus állapotot a kijózanodás követi, és apunak sikerül összevesznie a főnökével, anyu autóbalesetet szenved, és még Tyler is megszökik katonáéktól. Monica és Justin a Nagy Felelősségrevonás Iszonyatos Perceiben csak azzal védekezhet (nem elveszett gyerekek!), hogy a hipnózis, mint tudjuk, csak olyan cselekvésekre veheti rá a pácienst (itt: áldozatot), ami a tudatalattijában már kódolva volt előtte is, vagyis ami nem az ösztönök/elfojtott vágyak ellen való. A Freud-palánták olyan remekül érvelnek, hogy a végén még Tylert is sikerül visszaküldeni a katonai intézménybe. Justin arcán titokzatos mosoly árad szét, miközben bátyja a szokásos, katonaságra szórt panaszait sorolja: úristen, kap fejéhez a néző, hány dugi kazetája van még ennek a gyereknek?

JÚNIUSI VIDEÓSZENZÁCIÓ!
CHUCK NORRIS LEGJOBB AKCIÓFILMJE!
MAGÁNYOS
FARKAS
BEST Hollywood

A Capone-testvérháború

Az amerikai gengszterfilmeket, s bennük olyan színészegyéniségeket, mint *Robert De Niro, Al Pacino* vagy *Dustin Hoffman,* azért érezhetjük hitelesebbnek az akciófilmeknél s a különböző szuperhősöknél, mert a történeteknek általában hiteles alapjuk van, az egyes banditaportrékat nem a semmiből (értsd: az alkotók fantáziájából) kell megalkotni, hanem elég elővenni például a szesztilalom idejéből származó újságokat, s végigböngészni a hírhedt szeszcsempész-bandákról szóló híreket. Úgy is mondhatjuk: a gengszter mindenki által ismert amerikai hőstípus: ha egy film róluk mesél, minden amerikai néző tudja, milyen dramaturgiára, cselekményre, kosztümökre és hangulatra számíthat.

Ahogy Buffalo Bill és Jesse James western-legenda lett, úgy vált Al Capone, a chicagói gengszterkirály amerikai mítosszá. Ki tudja, hány filmkészítő választotta főhősnek az illegális szeszbehozatalon meggazdagodott bűnözőt. Néhány éve valóságos sztárözönt láthattunk az *Aki legyőzte Al Caponét* című filmben. Egy jól megcsinált gengszterfilm tehát óriási közönségsikert és netán még díjakat is rejt magában. A kérdés most már csupán annyi: van-e egy rendezőben elég bátorság és művészi teremtőerő ahhoz, hogy merjen letérni a kitaposott ösvényről, és valami újat hozni a műfaj megszokott átlagtermékeihez képest.

A forgatókönyvíró-rendező *John Gray* a bátor újítók közé tartozik. Úgy mert hozzákezdeni a sokat ígérő témához, hogy *nem* Al Caponét, hanem testvéröccsét, Jimmyt tette meg főhőssé *Az utolsó Capone* című filmben. De ne gondoljuk, hogy Gray mester, beleunva az Al Capone-kultuszba, megpróbált újabb kultuszt teremteni az öcsikének. Nem. Gray valószínűleg beleásta magát a korabeli ügyiratokba valamint a Caponéról szóló szakirodalomba, és kiderítette, hogy izgalmas filmtéma rejlik a két testvér küzdelmében, ha úgy tetszik, háborújában: míg Al, a báty illegális utakat járt, öccse, Jimmy elmenekült otthonról, és Richard Hart néven új életet kezdett a Nebraska állambeli Homerban. S mit ad Isten: Richard-Jimmy, a valamikori New York-i bunyós, aki baseballütővel akarta megváltani a világot, most városi rendőrbíró lesz, hivatalát pedig nem protekcióval, hanem személyes bátorságával szerzi meg. Rokonszenves és törvénytisztelő fiatalember *(Adrian Pasdar),* akiből a Délen elég gyakori fajgyűlölet is hiányzik, segédjének fogadja az egykori bárzongorista indiánt. Richard békés polgárhoz illő életet akar: elveszi feleségül a bájos Kathleent, a helyi tanítónőt *(Ally Sheedy),* s napjait azzal tölti, hogy feltartóztatja és lefoglalja a Chicagóba özönlő titkos szeszszállítmányokat, aminek folytán persze magával Al Caponéval, saját bátyjával kerül konfliktusba. S a két testvér, akik már utcai csibészként sem értették meg egymást, ismét összecsap. Végérvényessé válik, hogy a vérre menő rabló–pandúr játékban ketten a két szemben álló oldalt képviselik, s megalkuvásra egyikük sem hajlandó. Al *(Eric Roberts)* ugyan mély testvéri érzéseket látszik táplálni a fiatalabb testvér iránt (még egy nyilvánosság előtt elcsattant pofont is elnéz neki), de még az ő kedvéért sem mondhat le a nagy üzletről.

John Gray filmje a lírai hangulatokkal átszőtt családi történetet keveri a gengszterfilm izgalmával, érdekes végeredménnyel, mely egyszerre követi a hagyományt és tér el attól. Ügyes vágástechnikával (felváltva kísérhetjük figyelemmel a testvérek élettörténetét Illinoisban és Nebraskában) és kellően rövidre szabott párbeszédekkel éri el a rendező, hogy a film egy percre se váljon unalmassá. Szépen oldja meg a zárást is: az epilógust barnára retusált képeken láthatjuk: ekkor a filmidőben már 1946-ot írnak (az első jelenetek 1915-ben játszódnak), Al őszen, megkeseredve, halálos betegen szivarozik egy floridai szanatórium kertjében, s öccse még az életben egyszer, utoljára felkeresi. Gray vállalja a romantikus befejezést a régi fényképpel – mely a nosztalgiát és a szeszháborút is túlélő testvéri szeretetet jelképezi – s jó időzítéssel sikerül elkerülnie a szentimentális szélsőségeket.

BEST Hollywood

Chuck Norris mint

Magányos farkas

Az ötvenhat esztendős *Chuck Norris* ma már túl van negyven játékfilmen, melyek döntő többsége akciófilm. Az amerikai légierő volt tagja egykoron megjárta Koreát, ám szerencséjére már nem háborúban, hanem a feszült békében. Ott tanult judót és karatét, kemény napi edzésekkel. A sok munkának 1968-ban már középsúlyú karate-világbajnokság lett a jutalma, melyet egészen visszavonulásáig, 1974-ig sikerült megőriznie. Barátja volt *Steve McQueen*nek, ő csábította a színi pályára. Szerencséjére *Bruce Lee*-vel is összehozta a sors, akinek tanítványa is lehetett. Chuck 1973-ban forgatta első filmjét, s a rendezőknek és producereknek ilyen ember kellett: remek a mozgása, kiválóan tud verekedni, s el tudja hitetni, hogy ütései, rúgásai valóban célba is érnek.

Hamarosan az egyik legtöbbet foglalkoztatott akciószínésszé vált, s 1983-ban, színészi pályafutásának tizedik évében már tizennyolc filmmel büszkélkedhetett. Tizennyolcadikként készítette el a *Magányos farkas (Lone Wolf McQuade)* című moziját, melyet sokan az egyik legjobbnak tekintenek. A nyolcvanas évek közepe táján Magyarországon, a feketevideózás fénykorában az egyik legnépszerűbb kalózfilmek egyike volt.

Most újra láthatjuk, immáron legális formában, McQuade-ként, a magányos zsaruként. Külön él feleségétől, egyetlen társa egy farkas. Felettese becsüli tudását, bátorságát és képességét, ahogy szembeszáll a legveszélyesebb bűnözőkkel is, de nem szereti makacsságát, ahogy elutasítja kollégáival az együttműködést. Amikor azonban egy fegyvercsempész bandával kell felvennie a harcot, és lánya, valamint újdonsült barátnője is veszélybe kerül, megváltozik a véleménye...

A kilencvenes években Chuck Norris arcán több lett a ránc, az ötödik iksz felett talán már a lábait sem emeli oly magasra, mint régebben, de a filmezésről még nem mondott le, sőt róla sem mondtak le a producerek.

Legújabb filmje éppen a cannes-i filmvásáron akadt horogra, s hamarosan itthon is megjelenik videókazettán.

Az évszázad mérkőzésére természetesen évszázadunkban került sor. Szerte Európában felajzott szurkolótömegek rohanták meg a mozikat, hogy kedvenc csapatukat és színészüket láthassák. A tömeg már kezdés előtt negyedórával elsöpörte a jegyszedő néniket, leszámolt a szekrény méretű őrzővédő emberekkel, és betódult a nézőtérre. Nagy üdvrivalgás fogadta a bemelegítésre érkező mozigépészt, majd az operatőrök és a díszlettervezők egyesített népi citerazenekara eljátszotta a „Kis csibék tánca a tojáshéjban" című sportindulót. A két főstatiszta ezután páholyt választott, és egy üveg pezsgő és az egyik sarokzászló társaságában félrevonult, míg a többiek a támadó alakzat felvétele után a fekete ruhás fehér kisbíró dobjának hangos puffanására egymásnak és a pályát övező szurkolólányoknak estek.

A mérkőzés krónikája:
Az első húsz perc eseménytelen mezőnyjátékkal telt el. Miközben a Biograph és a Vitagraph stúdió Edison fájdalomküszöbét vizsgálgatta a tengerentúlon, addig a franciák – élükön Méliéssel, a mágussal – vehemensen vetették magukat a küzdelembe. Más kérdés, hogy minden látható eredmény nélkül. Európa többi nemzete sem jeleskedett a labdaterelgetésben, az olyannyira hiányolt tetszetős, ügyes megoldások, az alkotókedvről, ötletekről árulkodó akciók a filmművészet más műfajait gazdagították.

(19)20. perc:
A tétova tologatást az angolok unták meg először. Talán a labdatörténelmi hagyományaikból fakadó felsőbbrendűségi érzéstől, talán az úttörőknek kijáró dicsőség utáni vágytól, vagy egyszerűen mindkettőtől vezérelve megrázták magukat, és az első épkézláb támadásuk eredményeképpen rögtön a vetítővászonra került a labda. A dolgok jelenlegi állása szerint *A győztes gól*juk (The Winning Goal) lett a világ első focifilmje.

(19)26. perc:
A labda kerek, a vászon egyenes. A fizika törvényszerűségeit azonban mégis sikerült meghazudtolni, bár ehhez *A szerencse labdája* (The Ball of Fortune) kellett. Talán mondani sem kell, megint Arthur király kései leszármazottjaira mosolygott rá Fortuna istenasszonya.

(19)28. perc:
Alig két perccel később már a németek is labdába rúgtak. Kétszer is. Halovány árnyalattal ugyan gyengébb, akadozottabb volt az összjátékuk az ángliusokénál, mindez azonban nem akadályozta meg őket abban, hogy világgá ne kürtöljék: övék *Az ördögi tizenegy* (Die Elf Teufel), élükön *A középcsatárok királyá*val (Der König Mittelstürmer).

(19)31. perc:
A porosz támadásokat követő szusszanásnyi pihenőben a csehek bebizonyították, hogy a labdával nemcsak játszani lehet. Rajongani is lehet érte. A *Szurkoló(i)k* láttán azonban még a legmerészebb álmaiban sem gondolt senki arra, milyen lelátó-terrorizmusban lesz részünk a hetvenes percek második felétől kezdve.

(19)36. perc:
Mintha friss, hűvös szellő suhant volna végig a mozipályán, amikor *A mi csapatunk* (CS) lépett színre. A fiúk ügyesen cifrázták a dolgot, úgy járták az argentin tangót, mint Maradona fénykorában. A védelmet a bal oldalon, a tizenhatos sarkánál törték át, onnan suhintották azután kapura a bőrgolyót. Egész Argentina extázisban tombolt, amikor a labda nyílegyenes repülést követően a háló jobb felső sarkába vágódott. (Ön)*Góóól!* (Goal, AR) ordította ezer és ezer magáról megfeledkezett torok. Miután kiadós légiútját követően Iván, *A kapus* (SU) szerencsésen, bár a gólvonalon túl landolt, szomorúan az öltöző felé vette az útját, tűt és cérnát keresni.

(19)39. perc:
A félidő utolsó említésre méltó eseményeként egy angol lábról eleresztett löket forgácsolta szét a keresztlécet. A forgács eltakarítása után a balbekk figyelemreméltó csatárerényeket csillogtatva kihozta a labdát a kapu előteréből, hogy azután igazi hátvédmozdulattal távolítsa el azt a pálya légteréből. Produkciója – bár osztatlan sikert nem aratott – *Az Arsenal stadion rejtélye* (The Great Arsenal Stadion Mystery, GB) címmel vonult be a focifilm-történetbe, lévén, hogy a labdát még az eset felderítésével megbízott Sherlock Holmes sem tudta előkeríteni.

❖

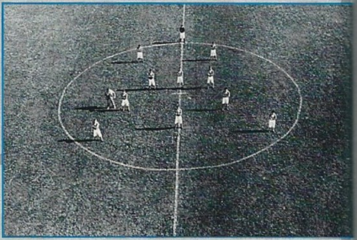
Miközben a szünetben az edzők minden eszközt megragadtak annak érdekében, hogy a második félidőre előírt taktikai utasításokat beleverjék a játékosok fejébe, a nézőtéren óriási tömegverekedés tört ki. A szemtanúk elmondása szerint az első fülest egy lengyel vendégmunkás kapta, aki a német csapat kapitányát egyszerűen csak karikalábú mázolónak titulálta, aki jobban tette volna, ha a pemzlije mellett marad. A hatalmas adok-kapokban szinte valamennyi labdarajongó nemzet képviseltette magát. Az egyik kivételt a helvétek jelentették, ők inkább a bevételt számolgatták. Még Amerika is elküldte csapatát, bár a Hollywood nevű városkából érkezett fiúk kijelentették, hogy szerintük akkor foci a foci, ha amerikai. A baseballról nem is szólva.

Jó öt percbe telt, míg a rendfenntartó erőknek a katonaság, a tűzoltóság, a munkásőrség és a Delta Force segítségével sikerült rendet teremtenie a lelátókon. Az incidenst követően a pályaépítő munkások rohammunkában eltakarították a petárdatölcsérek, a szögesdrótakadályok és lövészárkok nyomait, majd az idegenbe menekült, lepénzelt bíró helyébe lépő bal oldali partjelzőnek a szerelmes nádirigót utánzó csicsergésére újra benépesült a pálya, és útjára indult a bőrgolyó. Mivel a bőrgolyó világgá ment, a tartalék labdát kellett a küzdelem hevébe vetni.

(19)50. perc:
A hév hevében azonban nem sok minden történt a pályán, a csapatok ugyanis soraikat rendezték, névsorolvasást tartottak, majd kölcsönösen felvették egymással a diplomáciai kapcsolatot. Ennek eredményeként a támadó csapat jobbszélsőjét a hátvéd a levegőben úszva, egy páros lábbal végrehaj-

Két félidő a pokolban

Régi idők focija

90 PERC
– avagy két félidő filmen

tott csípődobással, megállította a tizenhatoson belül. Tizenegyes! *A plávik kilencese* (Plavi 9, YU) – akinek ez volt az első labdaérintése életében – halálos biztonsággal rúgta szelepen a labdát, amely a magasban kószáló kapus két lába közt, a hasa alatt a kapu kellős közepének bal oldalába vágódott.

(19)51. perc:
Álljon meg a menet! – szólt a füttyös ember sípja. Civil a pályán! Még szerencse, hogy a magyar üzemi csapat középcsatárát nem zavarta meg a váratlan esemény, bár teljesítményét alaposan lerontotta nem létező munkakedve, aminek egyenes folytatásaként brigádja lemaradt a pontversenyben.

A csodacsatár

(19)55. perc:
11:1-re (NDK) alakult a mérkőzés, és a jóisten a megmondhatója, hogy ezen már *A csodacsatár* (1956 H) sem segíthet, elvégre csodák csak Milánóban és Fatimában történnek, a pályán viszont csak a legritkább esetben. Csoda oda, csoda ide – csere.

(19)58. perc:
Miután némi nehézség árán sikerült tisztázni, hogy a lecserélt játékos hogy a fenébe kerülhetett be egyáltalán a csapatba, a bolgárok pályára küldték *A 13-as számú favorit*jukat, aki a következő pillanatban el is tűnt a gólvonal és az ötös között elhagyott Bermuda-sortban. Egy árva stopli és egy rojtos gatya, annyi nyom sem maradt utána..

(19)61. perc:
Az alkalmi magyar munkaválogatott *Két félidő*(t töltött) *a pokolban*. A semleges pályán lezajlott németek elleni összecsapásban valamennyien életüket adták a győzelemért. Bátor, önfeláldozó példájukat követve a Rambo vezette amerikai csapat az (19)81. percben menekült a győzelembe.

(19)64. perc:
Hajrá, franciák! (Allez, France, F) - tombolt a nézőtér az angolok elleni válogatott meccsen. A fiúk meghálálták a beléjük vetett bizalmat: a trafalgari vizipólómeccs visszavágóján a győztes trikó(lóro)kat lengette a szél.

(19)68. perc:
A hatnapos bemelegítő edzést követően az izraeli válogatott az első nemzetközi meccsét játszotta. Hamarosan kiderült, hogy nemcsak a nehézfegyverek kezelésében járatosak, a játékosok legalább annyira szeretik a halat és a lányokat. *(Fish, Football and Girls)*

(19)71. perc:
Sűrűsödtek az események csakúgy, mint a nézőteret ellepő köd. Újabb tizenegyes! A nyugatnémet csapat edzője, bizonyos *Wim Wenders*, dolgozatot is írt az esetről, *A kapus félelme tizenegyesnél* (Die Angst Tormanus beim Elfmeter) címmel. Ennek ellenére fölérúgták. Pedig a gyúró a jobbik ballábával lőtte.

(19)73. perc:
Míg a magyarok még csak nem is sejtették, hogy a meccs hátralévő része számukra nem lesz más, mint nosztalgikus sóvárgás a *Régi idők focija* után, addig a svédek *(Stubby)* és az indiaiak *(Pandhattam)* áttértek a letámadásos taktikára: kollektívan lerohantak a büfébe, lévén oda újfajta, és ami a lényeg, adómentes dobozos sör, illetve gyeplabda szállítmány érkezett.

(19)80. perc:
Csatár(unk) *a pácban* van. (Coup de téte, F) A labda helyett ugyanis libidójának kielégítése érdekelte, aminek következményeként a teljes női csapat az edzőjével együtt befeküdt a szülészetre, arról nem beszélve, hogy még öregebb takarítónőkre kellett lecserélni az állományt. Ámokfutásának – egy perccel később – *Gregory barátnője* (Gregory's Girl, GB) vetett véget, aki a megítélt szabadrúgásból, egyetlen jól irányzott mozdulattal (ez volt egyébként az egyetlen jól irányzott mozdulata a mérkőzésen) csatárunk legérzékenyebb pontjába vágta a labdát.

(19)81. perc:
Mi magyarok megtanulhattuk, hogy ha focizni újabban nem is akarunk, jó statiszták még lehetünk. Csak ki kell vonulnunk az MTK-pályára, s drukkolni *John Huston* mesteredzőnek, no meg a kapuban *Rambo-Stallone*-nak, a mezőnyben pedig *Pelé*nek, *Ardiles*nek, *Van Himst*nek, *Bobby Moore*-nak. Végre egy kis igazi foci,hogy azután a mozi- és videóelőadáson oly nagyon csalódjunk. *Menekülés a győzelembe* helyett ez inkább a játék(film) megcsúfolása volt...

A hátralévő időben, bár új forgatókönyvek is születtek, jól látható alibifoci folyt a pályán. A tanúkihallgatásokat befejezve a bíróság „Ejnye, ejnye", illetve „Még egyszer meg ne lássam" büntetésre, valamint kétperces néma felállásra ítélte a külföldi szerződésekről lecsúszott bűnbakokat. De valljuk be, őket már eddig is elhalmozták minden földi jóval, így igazán érthető, hogy számukra az eredmény – mennyi is lett a meccs vége? – kezdettől fogva teljesen közömbös volt. A még hátralévő néhány percet ennek megfelelően átigazolással, a bíró baráti megköpdösésével, a közönség felé tett illetlen mozdulatok bemutatásával (például „Le vagytok pont, pont, pontozva!" stb.) és az alacsonyan repkedő partjelző hajkurászásával töltötték a fiúk.

Mielőtt a jól végzett munka tudatában a játékosok visszavonultak volna az öltözőbe, hosszabbítás következett. Ebben, egészen pontosan az

(19)92. percben
Az a *Katicák* (Ladybugs, USA) tizenéves csapata rémítette halálra az ellenfelet, lévén a tavalyi győztes gárdából mindössze egyetlen lány maradt, a többi most ért először futball-labdához és ellenfélhez.

❖

Összegezve a látottakat: a döntetlen eredmény megfelelt a valóságnak. A film és a foci egymásnak született, igaz, ehhez húsz percig kellett győzködni a producereket. Bár az utánpótlás-neveléssel gondok vannak, az edzők ma is szívesen vállalkoznak újabb és újabb edzéstervek írására, míg a filmesek a kaptafájuknál maradtak. A rendezők taktikai érettségét bizonyítja, hogy az esetek többségében mégis leforgatják a filmeket. Itt is, akár az életben, a centerjátékon nagyon sok múlik, és persze azon, mennyire sikerül lefékezni az ellenfél rohamait a jegypénztárakban. A közönség viszont más. Azt lehet hülyíteni, cukkolni, lenézni, felpiszkálni, hergelni, a jegyszedő nénivel kivezettetni a moziból. A marha úgyis visszajön. A magyar már nem annyira.

A foci üzlet. Kinn. A film is üzlet. Az is kinn. Meg is ölte mindkettőnek a lelkét. Nálunk – üzlet nélkül – már korábban megölték.

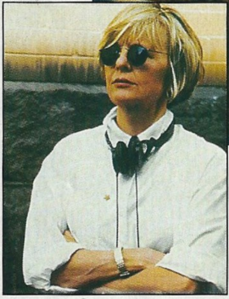
Persze focifilm mindig lesz. Legalábbis amíg foci és film lesz a világon. És ha néző is lesz. Azaz, az mindig lesz. Ha másért nem, egy jó kis balhé kedvéért. Én mindenesetre maradok a mozi és a focifilmek mellett.

Az évszázad focifilmkrónikása:
Szilágyi G. Gábor

ÁLMOK HŐSEI

Egy tizenkét éves kisfiú magára eszmélése, elérkezése a férfikor küszöbére, vagyis lelki-szellemi felnövése a témája *Diane Keaton* filmjének. A világhírű színésznő, az *Annie Hall* Oscar-díjas főszereplője, aki *A keresztapá*ban is oly emlékezeteset alakított, nem most debütált rendezőként. Nevéhez fűződik a *Heaven* (Mennyország) című hosszú dokumentumfilm, valamint az ő irányításával készült el a *Twin Peaks* néhány epizódja is. Önálló játékfilmes rendezőként azonban most láthatjuk először, s nem is akármilyen társaságban: az *Álmok hősei*t nem kisebb forgatókönyvíró egyéniség vetette papírra mint *Richard La Gravanese*, *A Halászkirály* szerzője; nemcsak a rendező, a film producerei is a gyengébb nem képviselői (*Susan Arnold* és *Donna Roth*), akik a *Benny és Joon*nal, a *Johnny Depp*-pel és *Mary Stuart Masterson*nal forgatott sikerfilmmel bizonyították eddig. S a színészek kiválasztásában is jeleskedett az újdonsült rendezőnő: egyelőre csak annyit: a kis Steven szüleit *Andie MacDowell* és *John Turturro* játszszák, vagyis első osztályú hollywoodi sztárok: MacDowell *Peter Weir* produkciójában, a *Zöld kártyá*ban alakított nagyot *Gérard Depardieu* oldalán, de láthattuk a *Négy esküvő és egy temetés*ben is; Turturro pedig a *Robert Redford* rendezte *Quiz Show*-ból lehet ismerős, s azzal is büszkélkedhet, hogy 1991-ben Cannes-ban megkapta a legjobb színészi alakításért járó díjat a *Hollywoodi lidércnyomás* (Barton Fink) című filmben nyújtott alakításáért.

Diane Keaton, ezúttal rendezőként

Keaton tehát a felcseperedés drámáját vitte filmre ragyogó stábbal, nagyszerű szereposztással. Hőse, Steven Lidz *(Nathan Watt)* tizenkét éves korára olyan helyzetbe kerül, hogy nem számíthat szülei nevelő munkájára. Anyja beteg, apja pedig érzelmileg áll távol a gyerektől. Micsoda szerencse egy ilyen elidegenítő helyzetben, ha az embernek van két különc nagybácsija, akik magukra vállalják a fiú „kitanítását”. Ők faragnak belőle embert. És valóban: a film arról a folyamatról szól, melynek során a kis Steven a furcsa nagybácsik jóvoltából megtalálja a helyét és önmagát a világban. Humor és melankólia, édes és keserű ízek keverésével hat ránk Keaton műve, mely anélkül tud mély lenni érzelmeiben, hogy érzelgőssé válna. Itt van mindjárt Selma, az anya alakja, amelynek megformálásához olyan színészt kerestek, akinek magánélete emlékeztet valamennyire az eljátszandó figuráéra. MacDowell Selmához hasonlóan jó anya hírében áll, nem utolsósorban ezért esett rá a választás. Selma, szerepe szerint, betegsége ellenére mindent megtesz gyerekeiért – MacDowellnek csak önmagát kellett nyújtania, hogy élethűen jelenítse meg az anya figuráját.

Vele szemben John Turturro olyan férjet játszik, aki a családban az intellektuális pólust képviseli. Olyan embert alakít, aki mindenekelőtt a munkájának él, talán egy kicsit azért is, mert tudata mélyén kerüli az emberi kapcsolatokat. Tökéletesen különbözik két „szédült” fivérétől is, maga a megtestesült józanság, ami nem jelenti nála az érzelmek hiányát.

A két nagybácsiról *(Michael Richards* és *Maury Chaykin)* külön cikket kellene írni. Nathan Watt (Steven) mellett ők talán a film legrokonszenvesebb jelenségei. Bolondosak, gyanakvóak, jószívűek, gyerekeknek való tárgyakat (gumilabdák stb.) gyűjtenek, egyszóval minden megvan bennük, amit egy érdekes, az „egészséges” extremitásoktól sem tartózkodó amerikai film epizodistáitól elvárunk. Michael Richards egyenesen szimbolikus jelentőséget tulajdonít a forgatókönyvben szereplő három fivérnek: szerinte míg Steven apja, Sid jelképezi a fejet, a mentális értékeket, addig a két bolondos nagybácsi a szívet és a szellemet szimbolizálja.

A filmkészítők rengeteg kisfiú közül választották ki Nathan Watttot. A producerek szerint Nathan akkor lopta be magát a szívükbe, amikor a harmadik rostán zavarában zsebre dugott kézzel énekelt a színpadon. A gyermek nem most került kapcsolatba a filmvilággal, így az ő instruálása nem is okozott különösebb gondot. Nagyobb problémát jelentett a hatéves húg kiválasztása. *Kendra Krull* személyében meg találták a megfelelőt, de az Arnold/Roth producerpáros szerint csak akkor lettek biztosak a dolgukban, amikor a kis Kendra valamelyik próba szünetében először ment oda hozzájuk árulkodni „bátyjára”, Nathanre. Ekkor jöttek rá Keatonék, hogy tökéletes testvérpárt sikerült találniuk: a gyerekek már veszekedni is tudnak, nagy baj nem lehet! ■

video
magazin

Andie MacDowell

video
magazin

„A kamera önmagában nem tesz operatőrré"

Molnár Miklós videóvarázsló trükkjei

Érdekes tévéfilmet forgattak nemrégiben Budapesten. A *Pótvizsgát Félix László* rendezte, főszereplői: *Gálffi László, Egri Márta* és *Hunyady László*. Nemcsak a történet ígérkezik izgalmasnak, hanem a számos egyedi és új megoldás az operatőri munkában. *Molnár Miklós* H.S.C. operatőrrel – akinek neve ismerősen csenghet a videósok fülének, mint a *Videóvarázs* című könyv szerzője – trükkökről, a videó alkalmazási formáiról beszélgettünk, s arról, vajon nem kényelmesíti-e el a technika az operatőrt.

– Kicsit messzebbről kezdeném. Filmezést tanultam operatőri tanszakon. Amikor eldőlt, hogy 61-ben a tévéhez jövök, amikor még a fekete-fehér képek is silány minőségűek voltak, nem ez volt az operatőrök vágyálma, lenézték a televíziózást. *Illés György,* aki a tanárom volt a főiskolán, azt mondta, meg fogom én ezt még gondolni. A technika azóta megállíthatatlanul fejlődik, a filmezésben egyre inkább öszvérmegoldások születnek, a film is alkalmaz videót, a jövő az elektronikáé: a videóé vagy valami másé, nem tudom, minek fogják nevezni a komputerrel összeházasított videót. Bizonyos embereket ez kényelmessé tesz, főleg a lustákat. A veszélyt inkább abban látom, hogy az operatőri mesterség abban a pillanatban kezdett veszteni az értékéből, amikor mindenki azonnal láthatta a kész képet, tehát a felvételkor a monitoron látja a rendező, az asszisztens, a sofőr, bárki, aki arra jár és mindenki bele is szól. Ha nem tud az operatőr a sarkára állni, befolyásolhatják a vélemények. Ezért már nem olyan misztikus a munkánk. Addig a kamerakukucskálóban csak ő látta a képet és csak a muszter láttán véleménykedtek. A színész és a rendező viszont meg tudja ítélni azonnal a felvételt. Erre nagyon jó a videó.

– Amatőr kézből is kikerülhet valami zseniálisnak tűnő, hisz a technika személyiségbeli, tehetségbeli hiányokat is elleplezhet!

– Balázs Béla azt mondta, hogy a kamera egyszer olyan lesz, mint a toll, amit mindenki tud használni. Mert a kamera miniatürizálható, olcsóbbá tehető, elterjeszthető. Ez hasznos, mert a tömegből is előkerülhetnek tehetséges emberek. A tollat is bárki megveheti, mégsem lesz mindenki író, költő. De a lehetőséget megadja mindenkinek – mint a videó. Sokat kell tanulni, a kamera önmagában nem tesz operatőrré.

A *Pótvizsga* forgatásán: A budapesti aquincumból római látvány lesz. A kameránál *Molnár Miklós* vezető operatőr, balján *Félix László* rendező

(Fotó: Molnár Piroska)

– Ahhoz, hogy valaki jó operatőr legyen, úgy vélem, jó pszichológusnak is lennie kell, hiszen hihetetlenül intim viszony van az operatőr és a színész között. A kamera nagyon kegyetlen, a legtöbb színész imádkozik neki a legelőnyösebb szögért, a kamera csúnyíthat, sőt szebbé is tehet. A videóval is ez a helyzet?

– Igen, ugyanis az fizikai törvényeken alapszik, fények, bevilágítási módok, szűrők – mind nagy szerepük van abban, milyenné sikeredik a kép. Sokszor kompromisszumot kell kötni, ha például egyazon helyen és beállításban fényképezünk egy férfit és egy nőt, a fénybeállítás általában a színésznők javára dől el. A Pótvizsgában a speciális világítás és effektek alkalmazásával lehetőségem adódott kipróbálni olyan módszereket, amelyekkel más még nem próbálkozott. Már a forgatókönyv írásakor jeleztem, szeretnék valami újat csinálni. Az egyik újdonságot annak idején már megírtam a trükkökről szóló könyvemben, ott még csak fényképekkel bizonyítottam a trükk megvalósíthatóságát. Nevezetesen arról van szó, miként lepi el a színész arcát a félelem hideg verítéke a kamera szeme láttára. A szűrők mindegyike jó valamire, ezt tanítják a főiskolán. Viszont ezek további, szélesebb körben való alkalmazási lehetőségeit már kevésbé ismerik. Magam is fokról fokra jöttem rá, mi mindent lehet még csinálni velük. Ha véletlenül kiizzad a színész a hőségben, csak bizonyos határig lehet korrigálni sminkkel, de szűrővel el lehet tüntetni. Tehát meg is lehet jeleníteni a verítéket: egy szűrővel és még valamivel, amiről hadd ne beszéljek, aki megveszi a könyvet, elolvashatja.

– Mondhatjuk, hogy Molnár Miklós-találmányról van szó?

– Árnyaltabban fogalmaznék. Molnár-fogás, -eljárás... Ezt nem lehet szabadalmaztatni, csak rövid ideig titkolható, hamar el tud terjedni a szakmában, ráadásul nem is titkolom. A könyvben is azért írtam le, hogy ha valakinek egyszer lehetősége lesz, csinálja meg. A Pótvizsgában először láthatnak egy vágási módszert, amit én találtam ki és dinamikus stoptrükknek nevezek. A stoptrükk jól ismert: valaki vagy valami egyik pillanatról a másikra átváltozik. A dinamikus stoptrükk ennek továbbfejlesztése, mozgás közben történik az átalakulás. De ezzel még korántsem merítettük ki a Pótvizsga varázslatait. A történet Rómában játszódik, ott viszont anyagi okokból keveset forgathattunk. Ennek kompenzálására olyan videómegoldások születtek, amelyekkel a budapesti háttér mögé római hátteret illesztettünk. A Városligeten átvezető híd mögé digitális videótrükkel odavarázsoltuk az Angyalvárat. A Hősök terén a szoborcsoport szintén trükkel lett eltakarva. Így avanzsált a Postás Művelődési Központ római palotává, s ablaka Rómára nyílott. Erre a díszletre külön büszke vagyok, a hátteret ugyanis magam fotóztam az eredeti helyszínen. Egyébként azt vallom, ezeknek a csodás trükköknek nem szabad meglátszaniuk, a néző ne is vegye észre, neki hinnie kell azt, amit lát! A történetből kell kiindulni, ahhoz kell megtalálni a megfelelő képi kifejezésmódot. A Pótvizsga például lélektani krimi, sok titokkal, itt lebegtetni kell a rejtélyt, lassan oldani a feszültséget.

– Milyen feladatokra készül a közeljövőben?

– Könyvet írnék... A tévében mostanában nehéz előre tervezni, nem tudom, mit hoz a jövő. Szeretném átadni a tapasztalataimat, ezt csak könyvben tudom megoldani.

(A Pótvizsga című tévéfilm bemutatója októberben várható.)

Garamvölgyi Katalin

HORVÁTH JÁNOS ROVATA

video magazin

TANÁCSADÓ 29.

Hogyan tegyük próbára kamkorderünket?

Itt a nyár, és a legtöbb kamkorder-tulajdonos a nyári vakációra veszi elő ismét kameráját, hogy megörökítse úti élményeit, a családi nyaralás legizgalmasabb, legszebb pillanatait. Ahhoz azonban, hogy ne érjen minket meglepetés, s az egyszeri és megismételhetetlen felvételek jól sikerüljenek, nem árt, ha még az utazás előtt elővesszük készülékünket, s néhány olyan próbának vetjük alá, amely segít tulajdonságuk alaposabb megismeréséhez. Ezzel pedig már előre hozzájárulhatunk a későbbi sikeres képekhez, hogy lejátszásukkor a család is jó képet vágjon hozzá, s mi a kényelmes fotelben büszkén kihúzhassuk magunkat...

A gyártók, forgalmazók sokféle számadattal, hangzatos, frappánsnak tűnő jelszóval győztek meg bennünket arról, miért és miben legjobb az ő készülékük, miért vegyük meg az ő termékünket. Nos, mivel egyik cég terméke sem tökéletes, vásárlás után kezdünk rájönni masinánk gyengéire (legtöbbször megismételhetetlen jeleneteket elrontva). Az alábbiakban hét egyszerű tesztet találunk, amelyek – kínos felvételi szituációkba hozva kamkorderünket – segítenek abban, hogy ezek a gyengék minél hamarabb kiderüljenek. A videózások során így elkerülhetünk olyan helyzeteket, amelyekben kameránk reakciója elronthatná a felvételt. A kísérletezgetések alkalmával, kellemes meglepetésként, felfedezhetjük előnyös tulajdonságait is.

Egyszerű módszerekkel ellenőrizhetjük a kép- és a hangminőséget – természetesen nem minden részletre kiterjedően, csak amennyire ez tesztlabor nélkül lehetséges. Nem gond, hogy otthon nincsenek nagy érzékenységű mérőműszereink vagy első osztályú monitorjaink. Nem baj az sem, hogy legtöbb olvasónk valószínűleg híján van a rutinnak, amit a tesztek szerkesztői sok száz készülékkel már megszereztek. Teljes mértékben hagyatkozhatunk a szemünkre és a fülünkre.

A német *Videoaktiv* című lap cikke alapján készült írásunkban mindenekelőtt gyakorlati kérdésekre keresünk választ. Néhány ezek közül: Mennyire jó a színvisszaadás? Hogyan funkcionál a fókusz? Igazak-e a prospektusban megadott, fényérzékenységre vonatkozó adatok? Milyen a sztereó hatás? Mennyire hallatszik bele a felvételbe a zoom-motor hangja?

SZÍNEK VISSZAADÁSA

A kamkorder színvisszaadásának megítéléséhez egy lámpás útkereszteződést kell keresnünk. Jó fényviszonyok mellett vegyük fel a közlekedési lámpa három jelzőfényét úgy, hogy azok kitöltsék a keresőt. Filmezzünk le több fázisváltást a pirostól elkezdve a piros-sárgán át a zöldig és vissza. Végezetül a felvételeket nézzük meg otthon a televízión. Nem minden kamkorder képes a villanyrendőr lámpáit természethűen visszaadni. Egy „blooming" nevű technikai hatás gondoskodik a színek kifakításáról, sőt szélsőséges esetben arról, hogy kifussanak a lámpa üvegének peremén túl. Különösen kritikus a zöld jelzés, amit néhány kamkorder csaknem fehérnek mutat lejátszáskor. Általánosságban érvényes: minél jobb a készülékben lévő képérzékelő (CCD-chip), annál kisebb a blooming.

AZ AUTOFÓKUSZ MŰKÖDÉSE

A következő kísérletet bármelyik forgalmasabb út mellett elvégezhetjük. A tesztelő helyet foglal az út mellett, a kamkordert felcsavarja egy állványra vagy lerakja maga mellé a padra és úgy állítja be, hogy a lencse 90 fokos szögben mutasson az úttestre (az autofókusz legyen bekapcsolt állapotban!). A jó kamera élesen rögzíti a szalagra az előtte elhaladó autókat, a forgalmat. Ez egyrészt a szabályozási sebességén múlik, másrészt a pontosságán, amellyel a rendszer célba veszi és fixen tartja a motívumot. A próba során kideríthető, vajon idegesen megy-e előre és hátra az objektív, ha elhalad egy gyalogos közvetlenül a lencse előtt? Vagy pedig lusta az autofókusz, és a változásokra csak jókora késéssel reagál? Egy bizonyos késlekedés kívánatos, mivel a szem az életlenségekre kevésbé reagál érzékenyen, mint az ideges rángásokra. Teljes mértékben ellenőrizhető ezzel a teszttel a megvilágítási automatika is: világos és sötét színű autókra nem szabad a kamkordernek fel-, illetve leblendézést produkálnia, azaz a kép világosságát állandónak kellene látnunk.

JITTER-JELENSÉG

Keressünk olyan helyszínt, ahol függőleges „vonalakat" tudunk lencsevégre kapni: egymás mellett sorakozó villanyoszlopokat, házak sarkait, kerítéseit, olyan épületeket, amelyeken hosszirányú profilok vannak a homlokzaton. Amennyiben ezek a vonalak lejátszáskor hullámforma-szerűek, akkor kamkorderünk túl sok futási-idő hibát, ún. jittert produkál, amelyek a szalagtovábbítás egyenetlensége következtében jönnek létre vagy a nem egyenletesen forgó fej-

dob hatására keletkeznek. Minden kamkordernek vagy videómagnónak van ilyen jitter-jelensége. Ám normális esetben ez a torzítás olyan csekély, hogy puszta szemmel nem észrevehető.

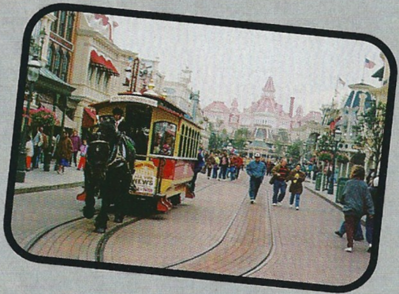
FÉNYÉRZÉKENYSÉG

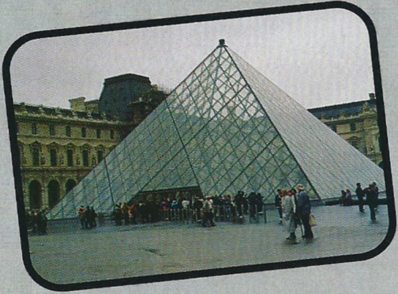
A kamera fényerejére vonatkozó olyan reklámértékek, mint: „érzékenység: 2 lux", még semmit nem mondanak a lényegről, hiszen a gyakorlattól teljesen idegen mérési eljárással is kijöhetett ez a csábító adat. Érdemes tehát egy egészen gyakorlatias próbát tennünk annak megállapítására, hogy milyen fényben használhatjuk bátran kamkorderünket úgy, hogy ne csak sápadt foltok, hanem a színek is látszódjanak a felvételen.

Állítsunk fel egy 25 wattos íróasztal-lámpát körülbelül három méternyire a faltól. A helyiséget teljesen el kell sötétíteni, a szobában csak ennek a lámpának a fénye szolgáltassa a fényt. Most ültessünk egy tarka ruhában lévő személyt a fal elé, és vegyük fel őt a kamkorderrel. Az erőteljes vörös, zöld, kék színek különösen hasznosak ennél a feladatnál, mivel ezek „tűnnek el" először a félhomályban. Sok kamkorder ebben a kb. tíz luxos megvilágítási erősségű fényben csak szürke képeket ad; a vörös ing legjobb esetben sötét rozsdabarna, a fenyőzöld pulóver kifakult. Ha viszont ezek a színek a felvételünkön jól felismerhetők, akkor kamkorderünk fényérzékenységével elégedettek lehetünk.

A BLENDE MŰKÖDÉSE

Felvételt készíteni ellenfényben – ez minden kamkorder számára nagy kihívás. Azt, hogy miként oldja meg kamkorderünk e feladatot, legegyértelműbben úgy fogjuk megtudni, ha egy nem fehérre vakolt templomtornyot vagy hasonló épületet filmezünk le, a háttérben ragyogóan tiszta égbolttal. A nap a torony (épület) mögött legyen, de olyan magasságban, hogy ne kerüljön bele közvetlenül a képbe. Az ellenfény-gombbal (Backlight) rendelkező kamkordereknél nyomjuk meg ezt a gombot (ha bizonytalanok vagyunk ennek meglétében vagy működésében, nézzünk utána a kezelési útmutatóban).

Már a felvétel alatt kontrollálhatjuk a keresőben, hogy készülékünk meg tud-e birkózni ezzel a nehéz felvételi szituációval. Végleges véleményt azonban csak akkor mondhatunk, ha az otthoni, nagy képernyőjű színes televízión is megnéztük ellenfényes alkotásunkat. Az épület köveinek, ablakainak, kiszögelléseinek jól felismerhetőknek kell lenniük. Vizsgáljuk meg, hogy a toronyóráról le tudjuk-e olvasni a pontos időt, vagy pedig csak fekete körvonalakat látunk! Ha a sötét főmotívumot korrekt módon rögzítettük, akkor az ég kényszerűen túlvilágított lesz. Ezzel a szépséghibával sajnos még jó kamerák esetében is meg kell barátkoznunk.

A SZTEREÓ HANGZÁS PRÓBÁJA

Sok gyártó hirdeti a hifi-sztereó hangzást. Azt, hogy a szalagról lejövő hang mennyire hallatszik sztereóban, a következő kísérlettel próbálhatjuk ki: állítsuk az objektívet egészen nagy látószögű pozícióba. Ez azért szükséges, mert néhány kamkordernek zoom-mikrofonja van, ami tele-felvételeknél előnyben részesíti az elölről érkező hangokat. Álljunk meg úgy az utcán, hogy az autók keresztbe haladjanak el előttünk, vagy kérjünk meg két személyt, hogy a kamkorder jobb és bal oldalán beszéljen bele a készülék mikrofonjába. Feltételezve azt, hogy sztereó tévénk van, mely a bal és jobb csatorna hangjeleit a bal és jobb hangszórón keresztül adja vissza, lejátszáskor a mindenkori hanghatásokat az oldalaknak megfelelően hangosabban kell hallanunk. Szükséges feltétel az is, hogy a kamkordert az AV-bemeneten keresztül csatlakoztassuk (SCART vagy RCA), ti. ha van is kamkorderünkhöz úgynevezett RF modulátor, amellyel a jelek a tévékészülék antennabemenetére juttathatók, az csak mono hang átvitelére képes.

HANGHŰSÉG

Az emberi beszéd kiváló tesztjel. Egy barátunk vagy családtagunk segítségével egyszerűen ellenőrizhetjük kamkorderünk hangfelvételi kvalitásait. Ismerőseink orgánuma olyan jól benne van a fülünkben, hogy a fals hangszínt vagy torzításokat azonnal észrevesszük.

Ültessük le a delikvenst egy csendes szobában három-négy méterre a kamerától. Kérjük meg arra, hogy természetes hangon, nem kiabálva újságból vagy könyvből olvasson fel valamit. Ezt vegyük fel, és közben szorgalmasan foglalatoskodjunk az élesre állító gyűrűvel, nyomkodjuk a gombokat, kezeljük a zoom-billentyűt. Erre a lázas tevékenységre azért van szükség, hogy a kamkorder mechanikai zajait is le tudjuk leplezni. Ezeket a kamerázással szükségszerűen együtt járó foglalatosságokat lejátszáskor nem szabad zörgésként, kaparászásként vagy zümmögésként visszahallanunk. Amennyiben ezek mellékzörejként észrevehetők, akkor a készülék nincs megfelelően árnyékolva az ilyen saját zajok ellen. Ez esetben nem tehetünk mást, mint hogy a felvétel alatt csak akkor kezeljük a kamerát, ha feltétlenül szükséges, vagy kerüljük a nagyon csendes helyeket.

A csendes helyszínen történő felvételkészítés másik kellemetlen jelensége lehet, hogy miközben minden csendes, egy hirtelen erős hanghatást a kamkorder túlságosan hangosan fog rögzíteni. Amikor ugyanis csak kevés hanghullám éri a mikrofont, a kamkorderben lévő kivezérlés-automatika megemeli a jelszintet, és a sokkhatásszerű, első erőteljes hangra csak késve képes reagálni.

A teljes képhez hozzátartoznak még fontos jellemzők, melyeket azonban sajnos tesztábrák, generátorok, oszcilloszkóp nélkül nem nagyon lehet értékelni. Ilyen például a felbontás (az apró részletek megkülönböztethetőségének képessége), az optika torzítása, az egymástól világosságban alig különböző árnyalatok visszaadásának, azaz a kontrasztnak a felmérése. Mégis reméljük, hogy az elmondottak segítenek kamkorderünk meghatározó tulajdonságainak feltérképezésében, s a nyári felvételek olyannak sikerülnek, amilyennek valóban szeretnénk látni őket.

FLAMEX INTERSTAR

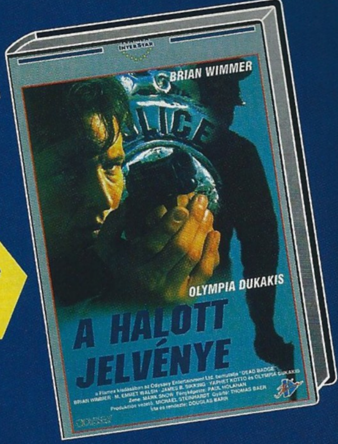
KIADJA A FLAMEX
1021 BUDAPEST, LABANC U. 22/B
TEL.: 176-1534

A FLAMEX INTERSTAR rendkívüli ajánlata:

Lakosság számára értékesített kazetták, továbbkölcsönzésük tilos!

Minden kazetta ára 1100 Ft

A HALOTT JELVÉNYE

Színes, szinkronizált amerikai thriller

ENIGMA

Színes, szinkronizált amerikai kémfilm

MENTŐKABIN

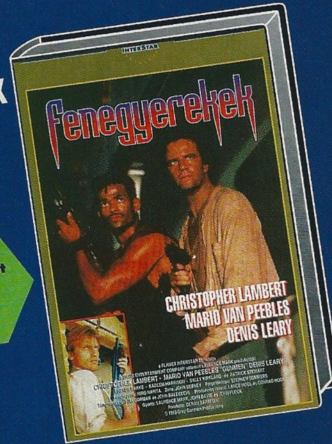
Színes, szinkronizált amerikai sci-fi

MENNI VAGY MEGHALNI

Színes, szinkronizált angol légiós kalandfilm

FENEGYEREKEK

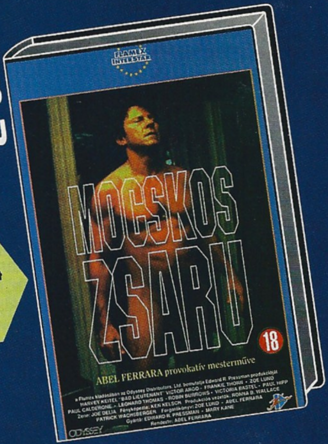
Színes, szinkronizált amerikai akció-vígjáték

VÉGZETES JÁTÉK

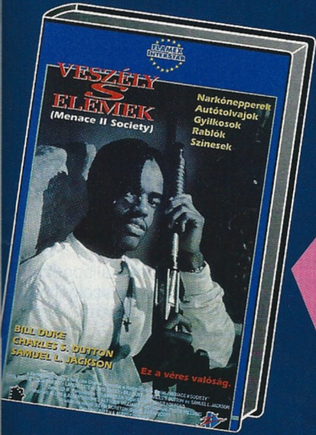
Színes, szinkronizált amerikai thriller

MOCSKOS ZSARU

Színes, szinkronizált amerikai krimi

VESZÉLYES ELEMEK

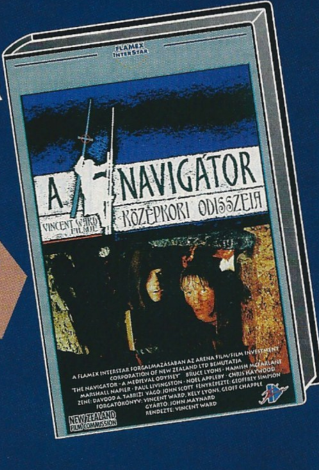
Színes, szinkronizált amerikai krimi

„ZŰR AZ ŰRBŐL"

Színes, szinkronizált amerikai sci-fi-vígjáték

A NAVIGÁTOR

Színes/ff, szinkronizált új-zélandi/ausztrál sci-fi

video MEGRENDELŐLAP video

Megrendelem az alábbi videókazettákat. A kazetták árát, valamint a postaköltséget az átvételkor fizetem.

Film címe **db**

....

....

....

....

....

Név: ....

Cím: ....

A megrendelőlapot a Flamex InterStar címére kérjük elküldeni: 1021 Bp., Labanc u. 22/B

Jogi kérdezz-felelek

Mindennapi videóséletünkben számtalan kérdés merül fel a videóvilág szinte minden szereplőjében: a kölcsönzőbe betérő filmbarátban, a videotékásban, s még a videóforgalmazók körében is. E felmerülő kérdésekre igyekszünk feleletet adni *dr. Kiss Zoltán* igazságügyi videószakértő segítségével.

A dobogókői vásáron arról panaszkodott egy ismert videótékás, hogy egy mellette megnyitott kölcsönző megpróbálja őt tönkretenni irreálisan alacsony (50 Ft/nap) kölcsönzési díjakkal. Ehhez kapcsolódik az egyik hazai videókiadó tulajdonosának feltevése, miszerint a szerződésekben meg kellene határozni a videókazetták bérleti díját a megjelenéstől számított egy-két hónapos periódusra. A kérdés: vajon jogszerűnek tekinthetjük ezt a szerződési kikötést?

Bizonyára sokan emlékeznek arra, hogy a videóforgalmazás felvirágzásának idején több kiadó kísérletezett – enyhén szólva – nem sportszerű eszközökkel befolyásolni a piacot, növelni az üzleti részesedését. Közfelháborodást váltott ki, amikor a magát legnagyobbnak kikiáltó kiadó előírta a vele együttműködő tékáknak évente bizonyos számú kazetta kötelező megvásárlását, de történtek kísérletek az üzletben tartandó kazetták számának meghatározására, pontosabban a konkurencia flmjeinek kiszorítására. Ugyan már akkor felvetődött, hogy az ilyen és ehhez hasonló törekvésekkel szemben a jog eszközeivel fel kellene lépni, mégsem történt semmi.

Az említett esetek óta sok víz lefolyt a Dunán, a piacon új szereplők tűntek fel és új magatartásformák jelentkeztek. A tartós infláció ellenére kialakult egy sajátos árverseny: a külföldi filmvásárokon a videójogok árai évről évre emelkednek, miközben a hazai árak (a nagykereskedelmi árak és a lakossági kölcsöndíjak egyaránt) stagnálnak vagy inkább csökkenő tendenciát mutatnak. Valószínűnek tűnik, hogy a kulturális szolgáltatások közül a videóforgalmazás az egyetlen, ahol áremeléssel nem lehetett közömbösíteni az emelkedő import- és járulékos költségek negatív hatásait. Erre vezethető vissza, hogy a kiadók és a tékások minden eszközt megragadnak az eredményes gazdálkodás megőrzése érdekében. Eközben pedig a kísérletezők nem ritkán a „szürke zónába" tévednek. Foglalkoztunk már e rovatban a műsoros joglejárat utáni hasznosításával, meg nem szerzett jogokkal (pl. kábeltelevíziós joggal) való üzleteléssel, kazetták engedély nélküli továbbkölcsönzésével, tékások közötti „forgatásával" és sok más hasonlóval. Nem állítom, hogy a kérdésben jelzett diktált ármeghatározás is ezen ügyeskedések közé sorolható, de egy biztos: ez is fennakadna a tételes jog hálóján.

Esetünkben ugyanis a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló, hat évvel ezelőtt hozott törvény rendelkezéseit kell alapul venni (1990. évi LXXXVI. tv.). A törvény szerint – néhány kivételtől eltekintve – tilos a versenytársak között az olyan összehangolt megállapodás, amely a gazdasági verseny korlátozását vagy kizárását eredményezheti. Ez a tilalom különösen vonatkozik az áru árának meghatározására. Egyértelműen tilos tehát a szerződésekben a továbbeladási árat (esetünkben kölcsönzési díjat) kikötni. Ugyanakkor nem esik tilalom alá a megállapodás, ha az ügylet csekély jelentőségű (az érintettek együttes piaci részesedése a 10 százalékot nem haladja meg) vagy ha a megállapodás gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megakadályozására irányul (ez utóbbiról még lesz szó).

Továbbá mentes a tilalom alól az a megállapodás, ahol a vele járó előnyök meghaladják a vele járó hátrányokat. Ebből a szempontból előnynek minősül például az árak kedvező alakulása vagy az áru minőségének javulása. Mivel a tervezett megállapodás felfelé térítené el az árakat, ezt a kiskaput figyelmen kívül kell hagynunk. Egyébként mindig annak kell bizonyítani, hogy a megállapodás nem esik tilalom alá, aki erre hivatkozik.

Mint említettük, a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megakadályozása érdekében elvileg megengedett az árkartell. A törvény szerint ilyen visszaélésnek minősül szerződéses kapcsolatokban indokolatlan, egyoldalú előnyök kikötése vagy hátrányos feltételek elfogadásának kikényszerítése, továbbá a másik fél gazdasági döntéseinek befolyásolása indokolatlan előny szerzéséért. Mivel itt tág a tere a szubjektív megítélésnek, a visszaélést első fokon a Gazdasági Versenyhivatal, másodfokon a bíróság mondja ki.

Gazdasági erőfölényben van az is, akinek az áruját máshonnan nem lehet beszerezni, illetve akinek a piaci részesedése a 30 százalékot meghaladja. Az erőfölény viszont önmagában nem tilos, csak a vele való visszaélés. Ezt természetesen szintén bizonyítania kell annak, aki erre hivatkozik.

Kétségtelen, hogy egy videótéka alacsony bérleti díjtételei rendkívül sovány hivatkozási alapnak bizonyulnának. Több jelentős piaci részesedéssel rendelkező kiadó esetleges ármegállapodása (bérleti díj összegének kikötése) a fentiek alapján pedig csak akkor lehet jogszerű, ha bizonyítani tudják a megállapodás gazdasági előnyeit a fogyasztókra vagy a videótékásokra nézve. Ez utóbbiaknál valóban előnyös az, hogy a magasabb összegű kölcsöndíjakból előbb folyik vissza a kazettába fektetett pénz. A lakossági fogyasztók esetében viszont aligha mutatható ki gazdasági előny, hacsak az nem, hogy hosszabb távon egy stabil, megerősödött, állományát folyamatosan bővíteni képes videotéka tagja lehet.

Nagyjából ennyit lehet a törvényből kiolvasni a felvetett ötlettel kapcsolatban. Hogy a jogalkalmazó szervek is hasonló következtetésre jutnának–e, azt azért nem lehet tudni, mert ilyen panasszal még senki sem fordult a Gazdasági Versenyhivatalhoz.

Ami a fogyasztók és a kiadókkal való megállapodás szempontjából kiszolgáltatottabb pozícióban lévő videótékások javára billenti el a mérleget, az a hivatkozott törvény egészének szellemisége és egy jogerősen lezárt bírósági ügy. Ebben a perben a Legfelsőbb Bíróság elmarasztalt és kártérítés megfizetésére kötelezett egy kiadót, amely elfogadható indokok nélkül mondta fel a tékással megkötött szerződést és tagadta meg az új megjelenések átadását.

Összességében tehát nem javasolható megoldás az árkartell, illetve a tékában alkalmazott kölcsönzési díjak minimumösszegének meghatározása a kiadó és a tékás közötti szerződésben.

Ellenkező esetben az ezt kikényszerítő kiadó a versenyfelügyeleti eljárásban több százezer (súlyosabb esetben 1-2 millió) forint nagyságrendű bírságot kockáztat.

Videókalózkodás és mozimánia

Kriminálexpó '96

Június 12-től 15-ig az Építők-Liget Kongresszusi Központ Székháza (Budapest XIV., Dózsa György út 84/A) ad otthont az ötödik alkalommal megszervezett Kriminálexpó '96 biztonságvédelmi, informatikai, környezetbiztonsági szakkiállításnak, melynek ideje alatt számos konferenciára is sor kerül. (Ugyanebben az időben Szolnokon a Tiszaliget Sportcsarnok is helyszíne a Kriminálexpónak.)

A fővárosi kiállítók között ott lesz az ASVA (Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közcélú Alapítvány) is. Az alapítvány munkatársai a látogatóknak szeretnék bemutatni azt a sokrétű jogvédő tevékenységet, amelyen már csaknem négy év óta munkálkodnak, s mellyel a szerzői jogok tiszteletben tartását szeretnék elősegíteni. Az ASVA szakemberei a megalakulás óta további hasznos tapasztalatokat szereztek a mozi-, videó- és kábelkalózkodásról. Standjukon gazdag kép- és tárgyi anyagot mutatnak be eddigi eredményeikről. Így a rendőrség engedélyével látható lesz az a mozigép és hordozható kamera, amelyet 1994-ben használt Tiszatenyőn a lebukott mozikalóz-csapat. Ezenkívül hamis kazettákat, áldekódereket is megszemlélhetünk. A látogató természetesen legális kazettákat és valódi dekódereket is kézbe vehet. Az alapítvány munkatársai a helyszínen az érdeklődőknek készséggel adnak szaktanácsot is.

Az expó napjainak érdekes szórakoztató színfoltja lesz a Mozimánia elnevezésű programsorozat: a jogrend népszerűsítése érdekében a közönség az expón olyan slágerfilmeket nézhet meg – a belépőjegy megváltása után „díjtalanul" –, mint például a *Beverly Hills-i zsaru 3.*, a *Szemtől szemben*, a *Bérgyilkosok* vagy a *Gyújtóhatás.*

Az ASVA érdekes akciót is szervez a hamis műsoros videókazetták begyűjtésére, melynek felhívását az alábbiakban olvashatja el.

Izsák Jenő rajzai

ITT AZ ALKALOM, HOGY TÚLADJON HAMIS KAZETTÁJÁN!

Szerencsés esetben értékes nyereményekkel gazdagodhat!

Ha 1996. június 12-e és 15-e között a Kriminálexpón (Építők-Liget Kongresszusi Központ, Budapest XIV., Dózsa György út 84/A) felkeresi az ASVA standját, és az ott elhelyezett gyűjtőládába bedob egy hamis kazettát, számozott sorsjegyet kap, amellyel részt vehet egy sorsoláson.

A sorsjegyek tulajdonosai között az ASVA kisorsol
1 db színes televíziót,
2 db képmagnót,
1 db, a FilmNet kódolt adás vételére alkalmas beltéri egységet,
5 db kétszemélyes meghívót az HBO Mennyi? 30 című kabaré nyilvános felvételére,
valamint
50 db legális műsoros videókazettát
(az InterCom, a UIP--Dun Film, a MOKÉP Videókiadó, a Guild, a Best Hollywood, a Flamex Interstar, a VideoRent és a Televideo műsoros kazettáit).

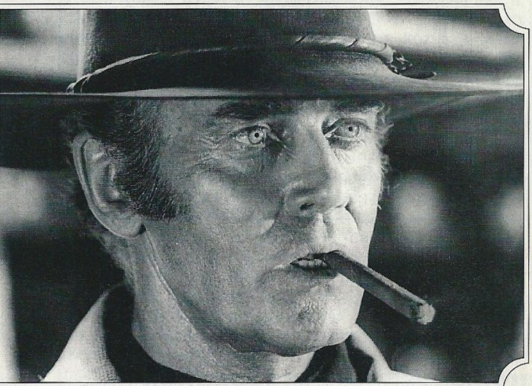
A nyertes sorsjegyek sorszáma a Video Magazin júliusi számában jelenik majd meg.
A nyereményeket az ASVA budapesti központjában lehet átvenni (1113 Budapest, Karolina út 65., tel.: 209-0936).
Egy személy több kazettát is bedobhat, és a standon annyi sorsjegyet kap, ahány hamis kazettát helyezett a gyűjtőládába.
A ládába dobott kazetták eredetéről az ASVA nem kér felvilágosítást, és a kalózkazetta (volt) tulajdonosait semmilyen hátrány nem éri amiatt, hogy részt vesznek a játékban.
A tárgyjutalmakat a *Tiszafilm* Kft., a *Videósok Érdekvédelmi Szövetsége*, a *Kábelkom* Kft. és a *MultiChoice Magyarország Kft.* ajánlotta fel.

Dobja el hamis kazettáját! Jobb az eredeti!

Volt Egyszer Egy Vadn

Az olasz, népszerűbb nevén makaróni-western sikereinek tetőfokán állt 1968-ban. Alig négy esztendő leforgása alatt meghódította szinte az egész világot, sőt nemcsak egyedi arcát teremtette meg, de új életet lehelt a vegetáló műfajba. Klasszikus mozik egész sorával – például *Sergio Leone* nevezetes *Dollár*-trilógiája (1964–66), *Sergio Corbucci Djangó*ja (1966), *Damiano Damiani Ki tudja?* (Quie Sabe?, 1966) vagy *Sergi Sollima A leszámolás* (La

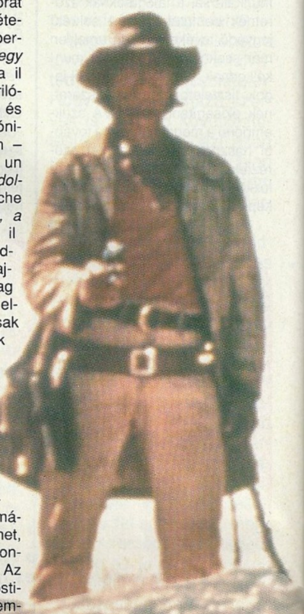

Resa Dei Conti, 1966) című filmje – ajándékozta meg a vadnyugati filmek népes rajongótáborát. E filmek alapjaiban különböztek az amerikai példaképtől, a Vadnyugat sajátos, olasz átértelmezését adták. Nyoma sincs bennük a pionír hősök tiszteletének, a határvidék meghódításáért folytatott heroikus küzdelemnek, helyébe a realizmus, a romantika, az érzelem és mindenekelőtt a fokozott erőszak lépett. A makaróni-western hőstípusa három alapfigurára szűkült le: egyrészt a családi életére büszke, vallástisztelő, a rajta esett sérelmeket vendettával megbosszuló figurákra; a gátlástalan és erőszakos alakokra, akik céljaik elérése érdekében semmitől sem riadnak vissza, valamint a félvér amerikai addig teljesen háttérbe szorított alakjára. Ráadásul szinte teljesen elmosódott a határ a Jó és a Rossz között. Viszont mindkettő Csúnya: borotválatlan, mosdatlan, hanyag öltözetű. Az újszerű figurák színre lépése, a filmek atmoszférája, erőszakossága sokkal nagyobb realizmust kölcsönzött, mint amit az amerikai western hagyományai megengedtek, és ami a hatvanas évek elejére zsákutcába terelte a műfajt. Olasz létükre sokkal közelebb álltak a valósághoz, mint a Hollywoodban készült filmek, és akkor még nem is szóltunk fekete humorjairól, szatirikus élükről, a zenei hatáskeltésről, az operai momentumokról és politikai felhangjairól.

A makaróni-western kedvenc témája a bosszú, valamint a pénz, az arany megszerzése, általában törvénytelen eszközökkel. Az elmondottak alapján szinte nem is találunk példát a telepesek életét, a szekérkaravánok korszakát, a lovasság „dicső” harcait vagy a vasútépítés hőskorát megidéző filmre. A kevés kivételek egyike *Sergio Leone* szuperprodukciója, a *Volt egyszer egy vadnyugat* (C era una Volta il West, 1968). Leone a *Dollár*-trilógiával alapozta meg hírnevét és indította útjára a makaróni-westernt. E három filmjében – *Egy maréknyi dollárért* (Per un Pugno di Dollari, 1964), *Pár dollárral többért* (Per qualche dollaro in piú, 1965), *A Jó, a Rossz és a Csúf* (Il Buono, il Brutto, il Cattivo, 1966) – a vadnyugati erőszak természetrajzát vetítette elénk, lélektanilag hiteles eszközökkel, mindent elmesélve a témáról, amit csak tudni kell és érdemes. Ezek hallatlan sikere újra megnyitotta előtte a producerek pénztárcáit, sőt lehetővé vált számára, hogy új filmjét eredeti helyszínen, Amerikában készítse el, igazi sztárok közreműködésével.

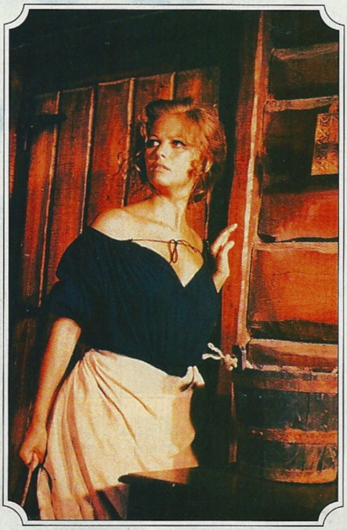

A *Volt egyszer egy vadnyugat* valójában egy újszerű formában előadott bosszútörténet, amelyhez a hátteret a transzkontinentális vasút építése adja. Az eseményeket Jill McBain prostituált *(Claudia Cardinale)* szemszögén keresztül látja a néző, ahogyan a lány előtt fokozatosan kiderül, mi és ki áll postán szerzett családjának kegyetlen legyilkolása mögött. Mert ezúttal nem maga a vasútépítés az igazi üzlet, hanem a környék egyetlen vízlelőhelye, az egyetlen hely, ahol a vasútállomás felépülhet. Ezt akarja megszerezni a nyomorék, vasútépítésben utazó üzletember. Hiába van azonban mindenre kapható bandája, Jill oldalán feltűnik két segítőkész, rejtélyes figura: Harmonika, a magányos idegen, a mexikói félvér *(Charles Bronson)* és

YUGAT

Cheyenne, a romantikus szökött bandita *(Jason Robards, Jr.)*. Bár a Jó itt is győzedelmeskedik és a Rossz elnyeri méltó büntetését, mégsincs happy end, a szereplők útjai elválnak. Mert: *„az igazi férfiak ambícióból, anyagi érdekből, családi bosszúból kiirtják egymást a nyugat meghódítása során, és ha életben maradnak is, menekülni kénytelenek a megszülető civilizáció elől, ahol már nincs számukra hely. ... A vasút tehát itt is a civilizációt hozza a vadonba, mint a klasszikus westernben, de ezáltal a mindenkinél keményebb és cinikusabb emberek törvényét az erőszak egy másik, ellenszenvesebb fajtája váltja fel: ... az üzletembereké, akiket nem érdekel a bosszúállók titka, csak a föld, a pénz és a jövő." (Sergio Leone)*

A film forgatókönyvének megírásához olyan ifjú titánok adtak ötleteket, mint *Daruo Argento* és *Bernardo Bertolucci*. Néhány esztendővel később az egyik a horrorfilmek műfajában, a másik intellektuálisabb alkotásokban szerzett nevet magának. Az amerikai történelem és a vadnyugati film történetének valóságos tárházát alkották meg, felhasználva benne a műfajról, illetve a határvidékről szerzett valamennyi ismeretet. A filmtörténeti utalások sorából kiemelkedik az elnyújtott, mégis rendkívül feszült, ugyanakkor számtalan ötlettel, humorral fűszerezett bevezetés, a *Délidő* (High Noon, 1952) című klasszikus western várójelenetének valóságos paródiája. Ugyancsak fellelhető párhuzam *John Ford*nak *A vasparipa* (The Iron Horse, 1924) című híres filmjével, amely a transzkontinentális vasút építésének állít emléket. Ford előtt tiszteleg Leone a Monument Valley újrafelfedezésével is. Vagy ott van *Henry Fonda,* a gátlástalan gyilkos, Frank szerepében. Fonda évtizedeken át a jó fiúk megtestesítője volt az amerikai westernben, az igaz ügy harcosa, a gyengék védelmezője. Leonénak volt bátorsága ráosztani a tökéletesen aljas gazember szerepét. Igaz, alaposan felkészíti erre a nézőt. Az első jelenetben hátulró fényképezte, csak lassanként kerülte meg a kamera, hogy legyen időnk meglepődni, amikor kiderül: az elvetemült gyilkos nem más, mint korábbi moziélményeinek kedvence.

❖

Külön fejezetet érdemel a film zenéje, *Ennio Morricone* csodálatos hangulatteremtő muzsikája. Leone és Morricone munkakapcsolata még a *Dollár*-trilógiával kezdődött, és egészen Leone haláláig tartott, valamennyi filmjének zenéjét ő szerezte. Morricone forradalmasította a western-zenét, amely ennek köszönhetően már nemcsak egyszerűen háttér, hanem szerves része a cselekménynek, egyik legfőbb kifejező ereje, s olykor többet mond el, mint maga a történet! Az alkotókkal később elárulták: a tökéletes összhang alapját a közös, részletekbe menő megbeszélés jelentette. Ezek során nemcsak Leone fejtette ki, mit szeretne kifejezni az egyes jelenetekben, hanem egyes ese-

tekben kimondottan magához a zenéhez igazította a forgatókönyvet!

❖

Érdekesen alakult a film sorsa. Az amerikai forgalmazó Leone hozzájárulása nélkül lerövidítette a filmet, megvágott néhány részletet. Ennek dacára a mozi így is majd' háromórás lett. Bemutatásakor nem is nagyon nyerte el a

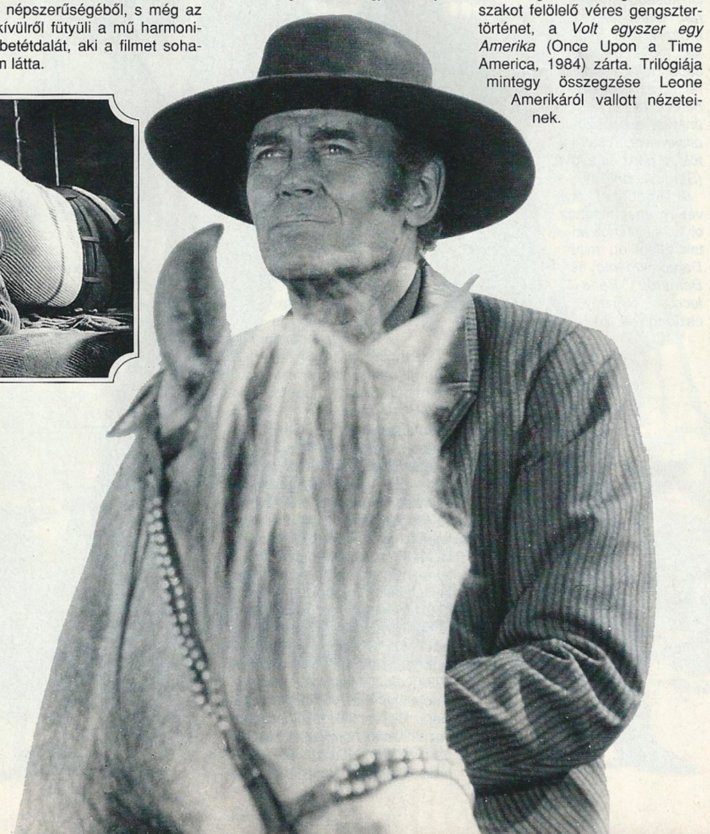
közönség tetszését, az amerikaiak idegenül fogadták az újfajta szemléletet, a vadnyugati mítosz szétrombolását, a megszokott szerepek felcserélését, eltúlzását. Még jó fél évtizednek kellett eltelnie ahhoz, hogy a mellesleg Leone-filmekkel befutott *Clint Eastwood* az óceán túlpartján is elfogadtassa ezt a stílust.

Magyarországon is a rövidebb változat került a filmszínházakba. A *Volt egyszer egy vadnyugat* meglepő módon akkor lett igazán siker, amikor már mindenki azt hitte, kifutotta magát. Az utánjátszó moziként számon tartott Honvéd filmszínházban azonban több mint egy évig volt műsoron Leone filmje. Ez, valamint a felújítása is hozzájárult ahhoz, hogy a *Volt egyszer egy vadnyugat* minden idők legsikeresebb külföldi produkciója lett a hazai mozikban, közel ötmillió néző látta, gyakorlatilag – a nyugdíjasokat leszámítva – Magyarország teljes felnőtt lakossága. Az alkotás azóta sem vesztett népszerűségéből, s még az is kívülről fütyüli a mű harmonika-betétdalát, aki a filmet sohasem látta.

E napoktól pedig immáron videókazettán is láthatjuk a mesterdarabot.

❖

A *Volt egyszer egy vadnyugat* önmagában is remekmű, sok kritikus Sergio Leone legjobb filmjének tartja. A rendezőóriás azonban továbbvitte a fonalat, filmje egy Amerika-trilógia első része lett. Míg a western az 1860–80-as éveknek állít emléket, az *Egy maréknyi dinamit* (Giu la Testa, 1971) a tízes évek mexikó forradalmát idézi fel. A sort a húszas évek végétől 1968-ig tartó időszakot felölelő véres gengsztertörténet, a *Volt egyszer egy Amerika* (Once Upon a Time America, 1984) zárta. Trilógiája mintegy összegzése Leone Amerikáról vallott nézeteinek.

video magazin

Új helyre költözött a Video Magazin Klub!

Június 11-én kedden este új helyszínen nyitja újra kapuit a **Video Magazin Klub**ja, ahová szeretettel várjuk a Kedves Olvasót. Találkozhat a lap készítőivel, barátaival, a honi videósélet szereplőivel, neves személyiségekkel. A klub minden hónap első vagy második keddjén, este 8 órától tart nyitva, természetesen a legújabb Video Magazinnal az asztalokon.

A legközelebbi klubnap **július 9-én lesz.**

Cím: *Elit Music Pub*
Budapest, XIII. ker., Pozsonyi út 4.

Hogyh

„*A vonat eszményi helyszín a filmhez... A sínpár például valóban hasonlít a filmszalaghoz. Rengeteg film játszódik vonaton, és úgy gondolom, a vonatozás közel áll a filmezés alaptermészetéhez.*" A dán rendező, *Lars von Tier* – az ugyancsak vonaton játszódó *Európa* című film rendezője – nem vállalt nagy kockázatot e kijelentésével. A vonat ugyanis az egyik legelső téma, ami megjelent a filmvásznon. A Lumiére-testvéreknek *A vonat érkezése* (L'Arrivée d'un Train, 1896, F) című filmje egyszer és mindenkorra megalapozta a mozivonat sikerét. A film gyorsan felfedezte és kiaknázta a vonatban rejlő lehetőséget, a mozgást, az utazást, az elsuhanó tájat, az utasok összezártságát, a veszélyérzetet, a különböző konfliktushelyzeteket, a balesetet és a katasztrófát, a szerelmet és a halált, egyszóval magát az életet, amelyben igencsak fontos szerepet játszik a vasút. Érdemes tehát felkapaszkodni a filmszalag-sínpáron közlekedő mozi-vonatra, már csak azért is, hiszen nem múlik el hónap anélkül, hogy a videó- és mozipremierek sorában ne találna vonatos filmet az érdeklődő.

A száguldó erőd

A Grand Continental, Amerika legelegánsabb vonata a Sziklás-hegységen robog keresztül, amikor ügyes trükkel válogatott zsoldoscsapat keríti hatalmába a szerelvényt. Irányítójuk a zseniális, ám mániákus műszaki szakértő, aki vélt és valós sérelméért úgy akar bosszút állni, hogy a vonatra telepített szuperszámítógép segítségével a saját kezébe veszi a különleges műhold irányítását. A nukleáris szuperfegyvert Washingtonra irányítja. Egymilliárd dollárt követel a kormánytól, vagy por és hamu lesz a fővárosból. Senki, azaz csak egyvalaki képes szembeszállni a főgonosszal, az exhajószakács és extengerészgyalogos Casey Riback, akit a sors és unokahúga a vonatra vezérelt. Öldöklő küzdelem kezdődik a *Száguldó erődön* (Under Siege 2 – Dark Territory, 1995, USA), a vonat alatt és felett, minden elképzelhető és elképzelhetetlen helyen, a vonat belső (és külső) terének nagyon is valóságos korlátai közé szorítva. *„Mintha egy szardíniás dobozban dolgoztunk volna. Kényelmetlen volt, egyszersmind biztos, hogy kiválóan érzékeltette a bezártságot, a kegyetlenséget és a terrort"* – vélekedtek a szereplők.

Az utóbbi időben több olyan film is készült, amely ezt a száguldó nukleáris veszedelmet lovagolja meg. Az autó, a repülő, a tengeralattjáró után jószerivel tényleg már csak a vonat hiányzott a sorból. A közelmúlt mozibemutatóinak sorát gyarapította az akciófilmek mestereként számon tartott *John Woo* filmje, a *Rés a pajzson* (Broken Arrow, 1995, USA). Lendületes mozija ügyes keresztezése a különböző üldözéses variációknak, a repülős, autós és vonatos filmnek. Témánk szempontjából különösen a végkifejlet érdekes, hiszen a végső összecsapásra a robogó vonaton, a ketyegő atombomba fölött kerül sor. Természetesen itt sem maradhat el a szokásos kergetőzés, mindezt azonban a rendező némi karatéval, lövöldözéssel fűszerezte, no meg égő vagonnal és vonatösszeütközéssel, valamint a filmtörténet minden bizonnyal legbizarrabb halálesetével...

Mindkét opuszt megelőzi azonban az új James Bond, *Pierce Brosnan* nevével fémjelzett *Halálvonat* (Death Train, 1993, USA–GB–YU), amelyben a terrorista-csoport ugyancsak atombombát helyez el az eltérített vonaton. A nukleáris zsarolás ötlete az orosz Benin tábornok fejéből pattant ki. A katonatiszt a Szovjetunió összeomlásának áldozata, szeretné régi fényében látni a birodalmat. Ezért szervezi meg az akciót, amelynek végső célja: Irakba szállítani a veszélyes fegyvert. Az egész Európát átszelő vonatozásba bekapcsolódik az ENSZ bűnüldözési részlegének akciócsoportja, amelynek feladata a nukleáris terrorizmus elleni harc. A feladat tehát adva van, bár sok szerelvényt kell félreállítani a halálvonat útjából, mire sikerül megállítani...

Katasztrófák, hitchcocki tökély

A nukleáris fenyegetettség keltette izgalom mellett igazi közönségcsalogató attrakció a különböző vasúti balesetek, katasztrófák, merényletek bemutatása. Akárcsak a Forma–1 esetében, a néző elvárja a látványosságot, és ebbe ez is keményen beletartozik. Hiszen nincs annál fantasztikusabb pillanat, mint amikor két vonat egymásba rohan, a szerelvény alatt leszakad a híd, vagy szakadékba zuhan. Az esetek többségében ez képezi a film csúcspontját. Így például a pestisvírussal fertőzött utasokkal teli vonatot szakadékba siklatják (*Cassandra átkelés*/The Cassandra Crossing, 1976, GB), a japán fogságban lévő angolszász katonák véres verejtékkel épített hídja a sikeres kommandóakciónak köszönhetően vonattal együtt hullik a hullámsírba (*Híd a Kwai folyón*/The Bridge on the River Kwai, 1957, GB), cirkuszt szállító vonat siklik ki (*A földkerekség legnagyobb showja*/The Greatest Show on the Earth, 1956, USA), az elszabadult, Ezüst Csík névre hallgató szuperexpressz a pályaudvar előcsarnokában köt ki (*Száguldás gyilkosságokkal*/Silver Streak, 1976, USA), az égő híd nem bírja el a mozdony súlyát (*A Generális*/The General, 1926, USA), az indiánok által a sínre döntött víztárolóba szalad a vonat (*Acélkaraván*/Union Pacific, 1939, USA), robbantásos merényletet követnek el a biatorbágyi viadukton áthaladó expresszvonat ellen (Merénylet /1959 H/, Viadukt /1982, H/). A sort akár a végtelenségig lehetne folytatni.

A vonat ideális terep a rosszban sántikálónak. Dobtak és löktek már ki belőle embert. Tűnt már el róla öreg hölgy, hercegnő, utazó, fontos küldetésben járó személy. Emberek haltak meg a kupéban, a szűk mosdóban, a zegzugos folyosón, a postakocsiban, miközben váltók csattogtak a kerekek alatt. Utazott rajta gáláns kalandor, csirkefogó, zombi, kém és potyautas.

Valljuk be, valamirevaló filmes vonatozás nem képzelhető el gyilkosság nélkül. Három Hitchcock-film segítségével – a mester nagy rajongója volt a vonatnak, számos filmjében szerepeltette – lássuk, hogyan is épül fel a „tökéletes" vasúti bűntény, milyen szerepet kaphat a vonat a cselekményben. Először is szükség van tervre. Pokolian jó tervre, hiszen az a cél, hogy megússza a büntetést az ember. Patricia Highsmith találta meg a tökéletesnek tűnő megoldást: cseréljünk gyilkosságot! Két vadidegen ember – *Idegenek a vonaton* (Strangers on a Train, 1951, USA) – elhatározza, hogy kölcsönösen kisegítik egymást, az egyik elteszi láb alól a másik megunt feleségét, az cserébe megöli a gyűlölt apát.

Tökéletesnek tűnő tervet dolgoznak ki a szinte végig robogó vonaton játszódó *Londoni randevú* (The Lady Vanishes, 1938, GB) ellenséges kémei is, amikor elrabolják az idős angol hölgyet, aki valójában fontos információt szállító titkosügynök. Ám nem számolnak a fiatal lánnyal, akinek feltűnik a hölgy hiánya, és frissen rááakaszkodott hódolójával kezd magánnyomozásba. Feszültség és izgalom, fekete humor és váratlan fordulat – Hitchcock tudja, hogyan kell kézben tartani a dolgokat.

Ha hálás zárójelenetet keresünk, aligha találunk jobbat a jóságos Charlie bácsi halálánál. *A gyanú árnyékában* (Shadow of a Doubt, 1943, USA) című ugyancsak klasszikus Hitchcock-moziban a sorozatgyilkos Joseph Cotten ki akarja lökni a vonatból az unokahúgát, aki rájött viselt dolgaira, ám a dulakodás végén ő maga zuhan a másik vágányon érkező vonat elé.

Megannyi gyilkosság az Orient Expresszen

A vonaton történt gyilkosságok közül azonban alighanem az Orient-expresszen lejátszódó események viszik el a prímet, tucatnyi késszúrás végzett az áldozattal. (*Gyilkosság az Orient Expresszen*/Murder on the Orient Express, 1974, GB/) Minő szerencse, hogy a vonaton utazik a világhírű belga magándetektív, Hercule Poirot is. Működésbe hozza szürke agysejtjeit, megtalálja a tetteseket, fényt derít a gyilkosság okára, amely kapcsolatban van a Lindbergh-bébi elrablásával.

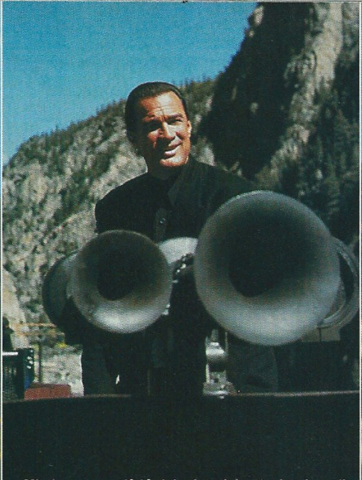
Nem ez volt az egyetlen gyilkosság, amely az Orient Expresszen történt, a híres-nevezetes vonat még további hat filmben – köztük két magyarban (1927 és 1943) játszott főszerepet. Mint a Spektrum televízió műsorán látható sorozatból – *Az Orient Expressz* (The Orient Express) – kiderül, az egész Európát összekötő vasúti járatot egy bécsi bankár, Georg Nagelmachers szervezte meg, amerikai minta alapján. Az első, Aranyíl névre hallgató vonat 1883-ban indult útjára, hogy Londonból Bukarestbe repítse utasait. A legendás vonat aranykora a két világháború közötti időszakra esett, napjainkban nosztalgiavonatként közlekedik. Mellesleg Hercule Poirot, Agatha Christie másik kedvenc figurája is belekeveredik egy vonatos gyilkosságba. A *Gyilkosság, mondta a hölgy* (Murder She Said, 1962, GB) című filmben Mrs. Marple tanúja lesz annak, amikor a mellettük párhuzamosan futó szerelvény egyik kupéjának ablakán felszalad a roló, bent pedig egy férfi fojtogatja a nőt. Talán mondani sem kell, a nyomozás eredményét tekintve Mrs. Marple nem marad le Monsieur Poirot mögött.

Az angolok érthetően nagy figyelmet szentelnek a vonatnak, hiszen az évszázad bűnügyét, a postavonat kirablását is ott követték el. A témát jó néhány filmben feldolgozták, hozzánk csak a Phil Collins nevével fémjelzett *Buster* (1988) jutott el.

Vadnyugati vasutak

A krimi és akciófilm mellett a másik legnagyobb „vonatfogyasztó" műfaj a western. Amióta *Edwin S. Porter* 1903-ban elkészítette *A nagy vonatrablás* (The Great Train Robbery, USA) című filmjét,

Az ember különös kapcsolatban áll a vonattal. Bár több mint százhetven év telt el azóta, hogy Stephenson gőzmozdonya elindult világhódító útjára, az ember változatlanul félelemmel vegyes tisztelettel bámulja a robogó vonatot. A vonatot, amelynek lenyűgözőek a méretei, szinte fékezhetetlen az energiája,

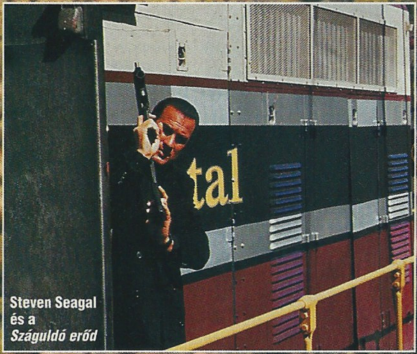

„Mintha egy szardíniásdobozban dolgoztunk volna…"

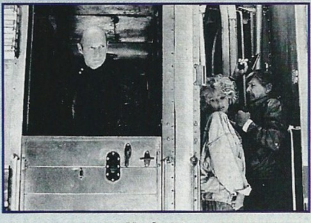

a elindul a vonat...

iszonyú a teherbírása, s zakatolása visszhangzik a fülben. Ki az, aki ne akart volna masiniszta lenni gyermekkorában? Van, akinek sikerül valóra váltania gyermekkori álmát, és van, aki ha nem is igazi, de vasútmodellek fölött uralkodhat kedvére. A vasutasok és a játékvasutak rajongói mellett mindenekelőtt a filmesek viseltetnek megkülönböztetett figyelemmel a vasút iránt.

Steven Seagal és a *Száguldó erőd*

Merénylet

Szigorúan ellenőrzött vonatok

Szökevényvonat

annyi vonatot tartóztattak fel, támadtak meg és raboltak ki a Vadnyugaton, amennyi az életben nem közlekedett ott. A felfokozott érdeklődés oka, hogy a vasút és a vasútépítés szerves része a vadnyugati mitológiának.

A transzkontinentális vasút építésének olyan neves rendező állított emléket, mint *John Ford*. Más kérdés, hogy *A vasparipa* (The Iron Horse, 1924, USA) – az indiánok nevezték így a fújtató, füstölgő fémmonstrumot – csak a szépre emlékezik, a heroikus vállalkozást élteti, emellett háttérbe szorultak a korrupciós botrányok, amelyek egyébként az egész amerikai vasútépítés történetét végigkísérték. A vasparipa sikerén felbuzdulva sorozatban készültek a vasútépítés idején játszódó filmek. A már korábban említett *Acélkaraván* mellett érdemes megemlíteni a *Kansas Pacific* (1954, USA), a *Canadian Pacific* (1949, USA), az *Overland Pacific* (1954, USA), valamint a *Denver* és *Rio Grande* (Denver and Rio Grande, 1952, USA) című filmet, ez utóbbiban látható a műfaj egyik leghíresebb jelenete, amelyben két gőzmozdony rohan szemből egymásnak. A hősi hagyományokkal, a hamis szemlélettel *Sergio Leone* számolt le a végre videón is hozzáférhető *Volt egyszer egy vadnyugat* (C'era una volta il West, 1968, I-USA) című remekművében.

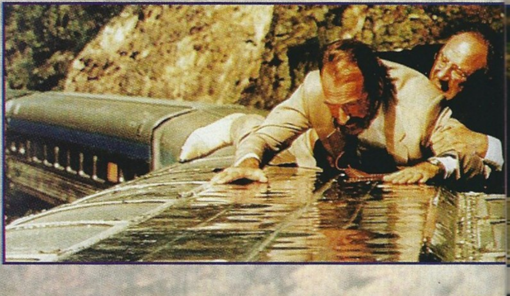
A vonaton zajló összecsapások közül élre kívánkozik *A vadnyugat hőskorának* (How the West Was Won, 1962, USA) vasúti epizódja, a Marx-testvérek fergeteges vonatozása a *Botrány a Vadnyugatonban* (Go West, 1940, USA) és a *Breakheart-szoros* (Breakheart Pass, 1976, USA) izgalmas hajszája. Elmondható, hogy a western jóvoltából vált általánosan elfogadottá a vagonok tetején való mászkálás, ugrálás, a verekedésről nem is szólva. És ha már Amerika hőskorában kalandozunk, ne feledkezzünk meg minden idők két legnagyobb vonatos filmjéről, *Buster Keaton Isten hozta!* (Our Hospitality, 1923) és *A Generális* című alkotásáról. Az elsőben látható kacagtató vonatepizód csúcspontja, miután a mozdonyvezető képtelen elzavarni a sín mellett legelésző tehenet, egyszerűen fogja a sínt, s odébb húzza, hogy kikerülje az állatot! *A Generális* viszont az egyszerű masiniszta hőssé válását mondja el a polgárháború idején. A címadó mozdonyt vezető fiatalember fityiszt mutat az egész északi hadseregnek, lokomotívjával keresztül-kasul vonatozik a frontvonalak között. Élményszámba menő vonatozást láthat a néző, tele finomabbnál finomabb gegekkel, jobbnál jobb ötletekkel. Ha mindehhez hozzáadjuk Buster fapofáját, amellyel a legképtelenebb helyzeteket is átvészeli, halálra kacagja magát az ember. Film és vonat egyszeri és megismételhetetlen, zseniális találkozása ez.

Az easterntől a musicalig

Ha nyugatról kelet felé vesszük az irányt, a westerntől eljutunk az easternig, amely fogalom sokáig a szovjet polgárháború idején játszódó történeteket takarta. A nyolcvanas évek elejétől azonban már inkább a távol-keleti karatefilmeket nevezik így. Az amerikai mintára készült, ám helyi ízekkel fűszerezett mozik sorát mégis egy második világháborús kalandfilm, a *Bátor emberek* (Szelije ljugyi, 1950, SU) nyitotta meg, de a legnagyobb népszerűségnek talán *A bosszúállók*-sorozat (alapfilm: Nyeulivimje msztyityeli, 1966, SU) örvendett. Szinte külön műfajt képviselnek azok a filmek, amelyekben páncélvonat játssza a fő- vagy mellékszerepet. A skála később a második világháborús kalandfilmekkel, a vasút ellen végrehajtott látványos partizánakciókkal bővült.

A második világháború megint hatalmas, kimeríthetetlen témát kínál a filmeseknek. A vonat lehet menekülési eszköz a civil lakosság (*A vonat*/Le Train, 1970, F–I), vagy a hadifogolytáborból szökött szövetséges katonák számára (*Az elrabolt expresszvonat*/Von Ryan's Express, 1965, USA), lehet merész ellenállási akció eszköze (*A vonat*/The Train, 1964, USA–F). A világégés idején játszódó vonatos filmek legjobbika mégis egy valójában dokumentumfilmnek készült erőteljes, minden pátosz nélküli alkotás. *René Clément* filmje, a *Harc a sínekért* (La Bataille de Rail, 1946, F) az elnyomók elleni küzdő, minden áldozatra kész névtelen harcosoknak, az ellenállás közkatonáinak állít emléket.

Az értékes művészfilmek, filmdrámák sorából sem hiányozhat a vonatos film. Az alaphangot *Abel Gance* impresszinista hatású *Száguldó kerék* (La Roue, 1923, F) című filmje adta meg, amelynek igazi értéket nem a bonyolult ödipuszi főhős drámája adja, hanem a formai bravúrok, az újszerű montázstechnika. Ellenpárja *Jean Renoir* Zola-adaptációja, az *Állat az emberben* (La Béte humaine, 1938, F), amelynek első jelenetei – a Párizs–Le Havre-i út egy mozdonyról fényképezve – akár dokumentumnak is beillettek volna. De ide tartozik *Jerzy Kawalerowicz*

Az új akciófilm:
Rés a pajzson

híres filmje, *Az éjszakai vonat* (Pociag, 1959, PL) is.

Gyors váltóállítással tegyünk még egy rövid kitérőt a zenés filmek birodalmába. A vonat zakatolása, az utazás varázsa vagy éppen egyhangúsága számos szövegírót és zeneszerzőt késztetett munkára. A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány híres dal, amelyet vonat ihletett. *A Harvey-lányok*ban (The Harvey-Girls, 1946, USA) hangzik fel a 'The Atchinson, Topeka and the Santa Fé', a *Botrány a cirkuszban* (At the Circus, 1939, USA) a 'Lydia the Tattooed Lady', Walt Disney legendás *Dumbó*jában (1941, USA), a cirkusz utazása alatt pedig a 'Casey Junior' című dal. És aligha van bárki, ki ne ismerné a 'Chattanoga Choo Choo'-t, a *Téli szerenád* (Sun Valley Serenade, 1941, USA) híres betétdalát.

Trükkös megoldások

Mozgó vonaton forgatni nem gyerekjáték. Hiszen mindig gond lehet az időjárással, a háttérrel, a szűk mozgástérről és azokról a nehézségekről nem is beszélve, amelyek mindig felmerülnek, ha a forgatás élő, működő vasútvonalon zajlik. A filmesek korán rájöttek arra, egyszerűbb, ha a stúdióban építik fel a vasúti kocsi, illetve egy-két fülke mását, és háttérvetítést alkalmaznak a mozgás érzetét keltve. Az ilyenkor használt felvételeket előre rögzítik a történethez megfelelő helyszínen, majd kombinálják a stúdióbeli élő felvétellel. A legújabb számítógépes felszerelés segítségével, mint amilyet a *Száguldó erőd* készítésekor is alkalmaztak, akár négy különböző helyszín felvételeit is egymásra lehet illeszteni.

Külső felvétel esetében legegyszerűbb megoldás a helikopter, és akkor már csak az operatőr tehetségén és ügyességén múlik, tud-e valami új, szokatlan képet produkálni, vagy megelégszik a látványos, de már megszokott megoldásokkal. A másik variáció, amikor miniatűr vonattal, működő modellel helyettesítik az igazi szerelvényt. Ezt általában akkor használják, ha a vonatra a film során pusztulás vár. Ugyancsak a Seagal-filmnél – melynek végén a Grand Continental frontálisan ütközik a benzint szállító tehervonattal – például egynyolcados kicsinyítésben készítették el a modelleket, amelyeket a filmesek kilenc méter mély kanyonon átívelő állványos maketthídon ütköztettek. A távvezérelt vonatok mintegy huszonöt kilométeres sebességgel csapódtak egymásba, ez a filmen majdnem kétszáz kilométeres száguldásnak tűnik. A modellekről készült felvételeket később valódi díszletek között felvett képekkel vágják össze, kombinálják.

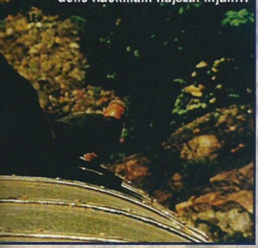
A legnehezebb feladat azonban élőben megcsinálni a szerencsétlenséget. A *Denver és Rio Grande* című filmben ezt a lehető legegyszerűbben oldották meg: két kiszuperált Santa Fé mozdonyt összeeresztettek és biztonságos távolságból lefilmezték az egészet. Manapság kicsit bonyolultabb és költségesebb az ilyen megoldás, arról nem beszélve, hogy az előkészítés milyen összehangolt, precíz munkát igényel. Ám a hatás nem marad el, a biatorbágyi merénylet rekonstruálása nagymértékben növelte a film hitelét (*Viadukt*). Ám a filmtörténet minden bizonnyal legnagyobb szabású, legköltségesebb vonatütközése *A szökevény* (The Fugitive, 1993, USA) című filmben látható. A lenyűgöző vonat–busz karambolt, melynek során a főhős kiszabadul a rendőrségi buszból, az észak-karolinai Dillsboróban vették fel, a történelmi Smokey Mountain Vasút pályáján. Technikusok százai dolgoztak azért, hogy a néhány másodperces jelenet a lehető legjobban sikerüljön. Összesen tizenegy kamerával forgattak, a kaszkadőrök nemegyszer életveszélyben álltak helyt.

A vonatos filmek világában tett kiruccanásból tulajdonképpen már csak egy dolog hiányzik: a (vég)állomás. Az állomás minden város, település egyik legfontosabb csomópontja, ahol állandó a nyüzsgés, emberek, gépek, áruk fordulnak meg. Mint ahogy számos példa bizonyítja, akár külön történet színtere is lehet, lásd *Jiri Menzel* felejthetetlen Oscar-díjas remekművét, a *Szigorúan ellenőrzött vonatokat* (Ostre Sledované Vlaky, 1966, CS). Szomorú-vidám találkozás részese lehet a néző a *Kétszemélyes pályaudvarban* (Vokzal dlja dvojik, 1982, SU) és a *Valahol Írországban* (The Railway Station Man, 1992, GB) című filmben. Egyszerű, mindennapi történetek ezek, amelyek a boldogságról, tisztességről, a szerelemről, a múlt árnyairól szólnak. De a pályaudvar lehet látványos csatajelenet helyszíne (*Száz fegyver*/100 Rifles, 1968, USA) vagy éppen gengszterekkel való összecsapás színtere is (*Aki legyőzte Al Caponét*/The Untouchables, 1987, USA).

Hosszasan zakatolhatna még a mozi-vonat, hiszen a saját mozi-élményei alapján ki-ki még számos filmet tudna felsorakoztatni, újabb és újabb kategóriákat felállítani. Az összeállítás csak érzékeltetni szeretné azt, hogy a vonat, a vasút milyen fontos szerepet tölt be a filmtörténetben.

Szilágyi G. Gábor

Gene Hackman: Hajszál híján...

JENNI

A maffiózó tehetségtelen színésznőcskéjét formálta meg legutóbb Woody Allen *Lövések a Broadwayn* című remek filmjében, melyért tavaly Oscar-díjra jelölték a legjobb epizodista színésznő kategóriájában.

Korábban is gátlásos, csupaszöglet, önjelölt énekesnőt alakított az *Azok a csodálatos Baker-fiúk* című filmben, akit nem volt szabad telefonon keresni, *„mert csak a mama meg ne tudja!..."* Majd váratlan váltás következett: a *Made in America*ban merész ágyjelenete volt *Ted Danson*nal. Egy Los Angeles-i magazinnak így nyilatkozott erről: *„Ted sokkal idegesebb volt, mint én, mert neki ez csupán a második szexjelenete volt... én voltam felül és Ted feje, bang-bang-bang, folyton az ágy támlájához ütődött."* Ugyanebben a nyilatkozatban még egy meglepő kijelentést tett. Neheztel, amiért meztelen felvételeit kivágták *A farkas árnyéka* című filmből: *„Sokan csipkelődnek, mondván, a keblemet szilikonnal töltötték fel, de ha a jeleneteket nem vágják ki, mindenki láthatta volna a keblem formájából, hogy az valódi..."*

Nos, ami nem derült ki *A farkas árnyéká*ból, az kiderült a harmincnyolc esztendős Jennifer Tilly 1993-ban készült filmjéből, a *Szökésben* című akciófilmből. Jennifer ismét „felül" volt – s ez alkalommal *Michael Madson* került alulra... Ám mégsem szexsztár, hanem jó humorérzékkel és drámai készséggel egyaránt megáldott színésznő! Tavaly ismét összekerült *Michael Madsen*nel, *A fegyveres férfi* című kriminek ők a főszereplői. Legutóbb a *Bound* című leszbikus szerelmi történetben kapott ismét fontos feladatot: *Gina Gershon*, a *Showgirls* (a magyar származású *Joe Eszterhás* filmje) főszereplője szeret bele...

Jennifer az Egyesült Államokban született, Kanadában nevelkedett, majd a nyolcvanas évek derekán tűnt fel Los Angelesben. A *Boone* című tévésorozatban mutatkozott be, s hamarosan szerepet kapott *Leslie Nielsen Shaping Up* című sorozatában is. Színházi alakításai ugyancsak figyelmet keltettek: játszott a *Tartuffe*-ben, New Yorkban megkapta a Theatre World-, Los Angelesben pedig a DramaLogue-díjat. Kezdetben „kis Tillyként" tartották számon Hollywoodban, miután *Meg* nővére már befutott színésznő volt. Ám az elmúlt években a temperamentumos Jennifer „naggyá nőtt" és Oscar-jelölésig vitte, hála tehetségének és a Woody Allen által írt remek szerepnek. (Végül filmbéli partnernőjéé, *Dianne Wiesté* lett a szobrocska.)

...Új, vörös hajjal, fehér ruhában érkezik a Los Angeles-i szálloda kávéházába. A közelmúltban több interjút is adott a bőbeszédűségéről ismert sztár: egyik tévényilatkozata közben a szóhoz nem jutó műsorvezető kiszaladt a képből... Miközben helyet foglal, fontolgatom hát a lényegre törő kérdéseket. Elsőként érdekelne, miként ismerkedett meg a „fegyveres férfivel", Madsennel.

– Ugye, Michel Madsennel...

– *...Ez itt Michael, ez pedig Jennifer, mutatott be partneremnek Roger Donaldson, a Szökésben rendezője, és most, Jennifer, dobd le a ruhádat és csináld, amiért sok pénzt kapsz, mondta, és jó, hogy ez a forgatás kezdetén történt, amikor még nem ismertem partnereimet, mert később talán zavarba jöttem volna; de akkor ledobtam a*

...Új, vörös hajjal, fehér ruhában érkezik...

ruhámat és tettem, amit a szerepem szerint kellett, én élveztem, amit Michaellel csináltunk, nagyon jó partner, és Roger hagyta, hogy kedvünkre dolgozzunk, mégis azt hittem, hogy később sok jelenetet kivágnak majd a filmből, de mégsem...

– ...Dráma vagy vígjáték...?

– *...az nekem mindegy, mert azt a szerepet szeretem, amelyik nem egysíkú, és ha az általam megformált figura drámai alkat is, de ahogy a dolgokhoz többnyire hozzááll, az inkább komikus vagy legalábbis tragikomikus, mert tudja, a dráma és a komédia között az a különbség, hogy egy komikus minden tragédiából képes tréfát csinálni, még olyankor is, amikor más normális ember sír...*

– ...Woody Allennel víg...

– *...hogy Woody Allennel forgathattam, az remek volt, mert ő nagyon hasonlít Rogerhez, szóval csodálatos vele dolgozni, mert a felvétel közben Woody azt mondta, itt olyan szövegem lehet, amilyet akarok, és én ettől teljesen paff lettem, hogy Woody rám bízza, mit mondjak, még ilyet, mert oké, sok színésznő nem olyan beszédes, mint amilyen én vagyok, és ha megpróbálna úgy viselkedni, mint én, az nem állna jól neki, nem volna természetes, de akkor is, van olyan forgatókönyv, ahol mód van a rögtönzésre, de Woody tökéletesen írta meg a forgatókönyvet, és én mégis mondjam a magamét, mert Woody szereti az életszerű párbeszédeket, ha egymás szavába vágunk, csak az bántott, hogy egy rosszul táncoló táncosnőt játszottam, pedig, ó, Istenem, de tudok én táncolni, az Azok a csodálatos Baker-fiúkban pedig egy rosszul éneklő énekesnő voltam, pedig, ó, Istenem, de tudok én énekelni, meg szeretek is...*

– ...Szinte hihetetlen...

– *...hihetetlen is, hogy Woody Allennel forgathattam, a férjem megkérdezte, miért nem dolgozom egyszer már Woodyval, mire én azt feleltem, ha-ha-ha, ez jó, hiszen mi Los Angelesben élünk, Woody pedig csak New York-i színészekkel dolgozik, de amikor szerepet kaptam a Broadwayn, ott látott Woody, s rámbízta a filmszerepet, de én azt hittem, hogy kis feladat, aztán olvastam egy nyilatkozatát és abból tudtam meg, enyém a női főszerep, és így megvalósult egy álmom, mert Woodyval dolgozhatok...*

– ...A férje...?

– *...már nem a férjem, és mielőtt szétköltöztünk, felhívtam a nővéremet, aki szintén színésznő, és elsírtam neki, hogy azért nem akarok kiköltözni a házunkból, mert nemrég készült el egy hatalmas, járható szekrény, és én nem mehetek el onnan, mert hova tegyem a sok cipőmet, és akkor a nővérem, aki sokkal megértőbb, mint én, azt mondta, hogy egy szekrény nem lehet ok arra, hogy együtt maradjak valakival, akivel amúgy nem maradnék együtt, és vegyek egy kéthálószobás lakást, és akkor az egyik hálószoba lesz a szekrényem, és igaza volt, mert a*

JENNIFER TILLY FILMJEI A MAGYARORSZÁGI VIDEÓTÉKÁKBAN:

- EZ A SRÁC A CSAJOM (HE IS MY GIRL, 1987) R.: GABRIELE BEAUMONT (*MOKÉP VIDEÓKIADÓ*)
- PAJZÁN KÍSÉRTETEK (HIGH SPIRITS, 1988) R.: NEIL JORDAN (*VICO*)
- TÁVKAPCS (REMOTE CONTROL, 1987) R.: JEFF LIEBERMAN (*COLUMBIA TRISTAR*)
- AZOK A CSODÁLATOS BAKER-FIÚK (THE FABULOUS BAKER BOYS, 1989) R.: STEVE KLOVES (*UIP-DUNA FILM*)
- TÁVOL AZ OTTHON (FAR FROM HOME, 1989) R.: MEIERT AVIS (*VICO*)
- TÉTRE VAGY BEFUTÓRA (LET IT RIDE, 1989) R.: JOE PYTKA (*UIP-DUNA FILM*)
- A FARKAS ÁRNYÉKA (SHADOW OF THE WOLF, 1991) R.: JACQUES DOFMAN (*MOKÉP VIDEÓKIADÓ*)
- MADE IN AMERICA (1993) R.: RICHARD BENJAMIN (*INTERCOM*)
- A WEBBER CSALÁD (WEBBER'S WORLD, 1993) R.: BRAD MARLOWE (*VICO*)
- SZÖKÉSBEN (THE GETAWAY, 1993) R.: ROGER DONALDSON (*FOX VIDEO*)
- LÖVÉSEK A BROADWAYN (BULLETS OVER BROADWAY, 1994) R.: WOODY ALLEN (*MOKÉP VIDEÓKIADÓ*)
- A FEGYVERES FÉRFI (MAN WITH A GUBN, 1995) R.: DAVID WYLES (*BEST HOLLYWOOD*)

FER TILLY

cipőim az új lakásban is elférnek...

– ...Hány pár...?

– *...hány pár cipőm van, jaj, ne kérdezze, nem is tudom, de legalább négyszáz, vannak emberek, akik újságot gyűjtenek, mások tojásokat, én viszont cipőket, mert mindig a jövőre gondolok, hátha nem lesz elég pénzem, de akkor legalább cipőm lesz, csak az a baj, hogy időközben megnőtt a lábam, és mintegy háromszáz pár cipőbe már nem is férek bele, szóval most csak nézem a dobozban, hogy jé, ezt hetvenhétben vettem, azt meg nyolcvanegyben és még rajtam sem volt, de hát még így is van száz kényelmes cipőm, de azok közül is a legtöbbet csak nézem, gyönyörködöm bennük, mert legszívesebben cowboycsizmában járok, néha arra gondolok, hogy a szegényeknek kellene adnom a kinőtt cipőimet, aztán mégsem, de a testvéreim néha kapnak belőlük, kilencen vannak, mi nagyon szegények voltunk, és három testvéremnek akkora a lába, mint nekem, szerencsére az elmúlt két évben megállás nélkül dolgoztam, egyik produkcióból a másikba, ezért néha olyan fáradt vagyok, hogy nem is tudom, ki vagyok, hol lakom, de ha belépek a lakásba és meglátom a cipőimet, azonnal tudom, hogy ó, igen, ez én vagyok, a sokcipős Jennifer Tilly...*

– ...Ami most...?

– *...a lábamon van, azt leértékelve, nagyon olcsón, kétszázhét dollárért vettem San Franciscóban, de másnap az áruház Beverly Hills-i boltjában még nagyobb leértékelés volt, és oda vittem vissza a cipőt, vagyis hasonlóra cseréltem, és kaptam még huszonöt százalék engedményt, és boldog voltam, mert számomra a vásárlás olyan, mint másnak a kábítószer, és most járhatom az üzleteket, hiszen nincs férjem, időm viszont van, ezért ha akar még valamit tudni, kérdezzen nyugodtan, szívesen válaszolok minden kérdésére, csak az új szerepemről ne kérdezzen egy szót sem, mert jó szerep az is, nagyon jó, csak a rendezőm nem örülne, ha elmondnám, hogy miről szól a film...*

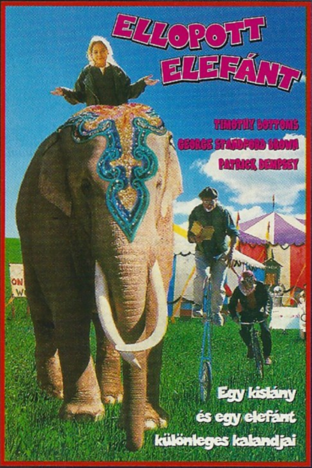
– ...Az más. Akkor bye-bye, kedves Jennifer...

Földes Tamás
(Los Angeles)

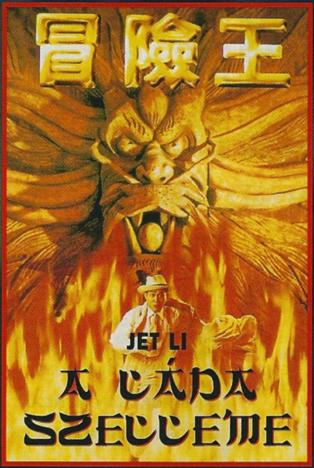
Júniustól a videótékákban

Ügynökeink

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155 9094. **Alpine Piton**\ Gmk Video Nívo ügynöki iroda 1146 Bp. XIV., Dózsa Gy. út 19.Tel.: 344-0007
S. I. COOP Kft. 1147 Bp., Lőcsey u. 12/B. Tel.: 164-2055 **Videó Nívó** Bt Budapest XIII. Vág út 9. Tel: 149-1335.
Motophon Bt. 3527 Miskolc, Hunyadi u. 5. Tel.: 46/346-847 **Motophon World Center** Bt. 3300 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel.: 83/314-764

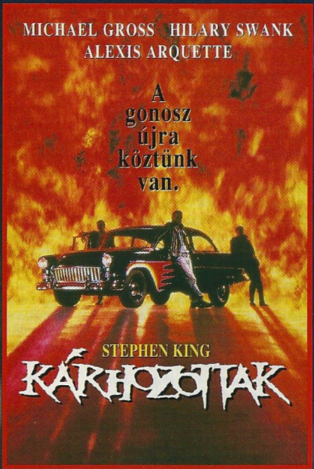

Dögunalom az élet a tízéves Eddie számára, amíg meg nem szökik Avával, a kéttonnás cirkuszi elefánttal, és nemsokára kezdetét veszi a mulatságos és izgalmas kalandokban bővelkedő utazás. Úgy tűnik a kisvárosból mindenki a szökevények után ered: a polgármester, a seriff és még egy csapat bohóc is, akik útközben gondoskodnak a jókedvről.

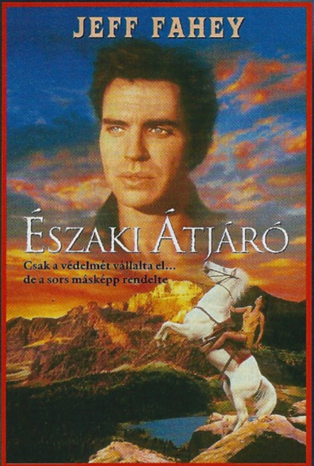

Az ősi legenda szerint a szavak nélküli szentírás az egyetlen dolog ami megváltoztathatja a világot. Sok száz éven keresztül tudósok és kincsvadászok állították, hogy megtalálták, majd elvesztették az írást, de igazából senki sem tudta pontosan hol található. Egészen addig, míg a híres régész Dr. Wai nem vállalkozott a feladatra, hogy felkutatja az elveszett írást. De ahogy az lenni szokott, nem ő az egyetlen vállalkozó: már az ellenséges Japánok is forró nyomon vannak, és meg is találják a ládát, ami egykor a szentírást tartalmazta. De mikor felnyitják a láda fedelét, hihetetlen dolog történik...

John Porter (Michael Gross), a sikeres pszichológus anyja váratlan és bizarr halála után visszatér szülővárosába. Úgy tervezi, hogy a temetés után rögtön elutazik, de azok a különös erők, amik évekkel ezelőtt nővére brutális halálát okozták, most a lányát kerítik hatalmukba. Tony (Alexis Arquette - PONYVAREGÉNY, EGEREK ÉS EMBEREK) a titokzatos férfi, aki sok évvel ezelőtt két haverjával kegyetlenül meggyilkolta John nővérét, most újra visszatér a sírból. John megpróbál menekülni szörnyű emlékei és a véres valóság elől, de végül kénytelen felvenni a harcot a Gonosz erőivel, hogy megmentse lánya és saját életét.

Paul Weyman (Jeff Fahey - FŰNYÍRÓEMBER) a fiatal zoológus megeskĂĽdött legjobb barátjának, hogy szemmel tartja a lányát, Nepeese-t, mikor az visszatér az iskolából. Paul meglepetésére viszont az emlékeiben élő kislány azóta gyönyörű, érett nővé cseperedett. A félvér lány hazatérésekor őszinte barátságot köt Baree-vel, aki félig kutya, félig farkas, és szülei elvesztése óta magányosan kóborol az erdőben. De Nepeese nem sokáig élvezheti a vakációt, ugyanis Taggart a gonosz szőrmekereskedő minden vágya, hogy megszerezze magának a lányt, és félretegye az útból Baree-t és Pault, akik folyton meghiúsítják a vállalkozását.

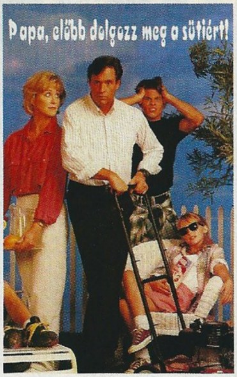

MIRAX

MIRAX filmek a legnagyobb videóügynökségeknél

MIRAX Nemzetközi Filmforgalmazó és Multimédia Kiadó Kft. 1113. Budapest, Karolina út 34/a Tel/Fax: (36-1) 209-2919, 209-2920

VIDEÓPREMIER MÁJUS 29.

Magyar cím: AZ UTOLSÓ CAPONE
Eredeti cím: THE LOST CAPONE
Gyártó ország: USA
Gyártási év: 1992
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: JOHN GRAY
Főszereplők: ADRIAN PASDAR, ERIC ROBERTS
Idő: 93 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: MÁJUS 29.

TARTALOM:
A film megtörtént eseményeket dolgoz fel, középpontba állítva a hírhedt Capone családot. A legfiatalabb Capone fiú, Jimmy tizenöt éves korában részt vesz egy bandaközi verekedésben, s azt hiszi megölt valakit. Másnap eltűnik.
Tíz évvel később az I. világháború kitüntetettjeként tér vissza hazájába. Más néven kezd új életet, megnősül, s hamarosan a kisváros rendőrfőnöke lesz. De vajon meddig tudja múltját, származását titokban tartani, s mint rendőrfőnök mikor kerül szemtől szembe testvéreivel?

Adrian Pasdar – legfigyelemreméltóbb alakítása Daniel Day Lewis mellett a *Carlitó útja*ban volt.
Eric Roberts – Egyszerűen csak úgy emlegetik, mint Julia Roberts bátyját, de emellett kiváló karakterszínész is, hiszen 1985-ben a legjobb mellékszereplőnek járó Oscar-díjra jelölték Koncsalovszkij *A Szökevényvonat* című filmjében alakított szerepéért. Láthattuk nemrégiben a *Halálos riválisok 2*-ben.
Ally Sheedy – legutóbb a hatalmas mozi- és videósikerben, a *Bad Boysban* „mókázott", de láthattuk korábban a *Rövidzárlat*ban is.

Magyar cím: PAPA, ELŐBB DOLGOZZ MEG A SÜTIÉRT!
Eredeti cím: NO DESSERT DAD, 'TILL YOU MOW THE LAWN
Gyártó ország: USA
Gyártási év: 1993
Műfaj: VÍGJÁTÉK
Rendezte: HOWARD McCAIN
Főszereplők: ROBERT HAYS, JOANNA KERNS
Idő: 89 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: MÁJUS 29.

TARTALOM:
A gyerekek ráveszik szüleiket, hogy hagyják abba a dohányzást. Módszerűl a szülők önhipnotizáló kazettát hallgatnak. A gyerekek rájönnek, hogy a szalag szuggesztív erejét felhasználhatják arra, hogy az ő vágyaik kerüljenek előtérbe. Hamarosan minden a feje tetejére áll. Egészen addig, amíg ki nem derül a csintalanság. De minden jóra fordul, sőt még jobbra.

Robert Hays – legemlékezetesebb alakításai: *Airplane 1–2.*, a *Jó zsaru–rossz zsaru*, az *Ásó, kapa nagykaland* és a *Macskaszem.*
Joanna Kerns – az amerikai filmszínésznő többek között az izgalmas kalandfilmben, *A nagy Los Angelesi földrengés*ben, valamint a *Halálfélelem* című filmben is játszott.

VIDEÓPREMIER JÚNIUS 05.

Magyar cím: POKOLTÁBOR
Eredeti cím: HELLCAMP
Gyártó ország: USA
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: ERIC KARSON
Főszereplők: TOM SKERRITT, LISA EICHHORN, ANTHONY ZERBE
Idő: 97 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: JÚNIUS 5.

TARTALOM:
A légierők táborának parancsnoka meglehetősen furcsa parancsot ad. Elrendeli, hogy táborukat alakítsák át hadifogolytáborrá. Célja, hogy bemutassa az ottani életet és felkészítse katonáit egy ilyen helyzetre. A katonák megdöbbenve veszik észre, hogy a gyakorlat egyre inkább valósággá válik, parancsnokuk kegyetlenkedése már átlépi azt a határt, ami megengedhető. A játék élethalálharccá alakul.

Tom Skerrit – legismertebb filmjei: *Mozgó célpont, Poison Ivy, Poltergeist, Gyilkosság lólépésben*, itt Christopher Lambert partnereként láthattuk. A többszörös Oscar- és Golden Globe-díjas filmben Julia Roberts mellett szerepelt az *Acélmagnóliák*ban, és a *Zöldfülű*-ben Clint Eastwooddal játszott. Szerepelt még a *Top Gun*ban és a Robert Altman féle *M.A.S.H.*-ben is.
Lisa Eichhorn – Az angol–amerikai színésznő többek között az *Űrkalózok*ban, és *Delvin, a trükkös zsaru*ban szerepelt.
Anthony Zerbe – Az ismert amerikai színész a *Vaklárma*ban Richard Pryorral mókázott, Timothy Daltonnal a *James Bond a magányos ügynök* című filmben játszott.

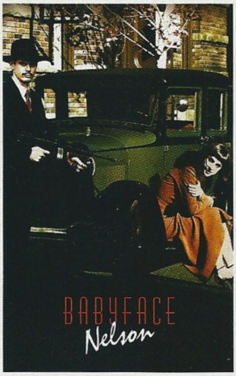
Magyar cím: MAGÁNYOS FARKAS
Eredeti cím: LONE WOLF McQUADE
Gyártó ország: USA
Gyártási év: 1983
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: STEVE CARVER
Főszereplők: CHUCK NORRIS, DAVID CARRADINE, BARBARA CARRERA
Idő: 107 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: JÚNIUS 5.

TARTALOM:
Amikor a rendőrség rajtaüt a lótolvaj banditákon és akciójuk kudarcba fullad, McQuade menti meg őket. Az egyik fiatal rendőr, Arkado különösen hálás és nagy tisztelettel néz fel marcona kollégájára. McQuade elvált feleségétől, egyedül él kedvenc farkasa társaságában. Kapitánya elismeri, hogy az egyik legjobb zsaru a veszélyes bűnözők elfogása terén, de tudja azt is, hogy McQuade élő szimbóluma a mai járőrök elavult, együttműködésre képtelen típusának. Felszólítja, hogy működjön együtt az állami és szövetségi ügynökségekkel, valamint társat is ad mellé, Arkadót. McQuade meglehetősen elutasító a fiúval szemben, de amikor egy veszélyes fegyvercsempész bandával kerül szembe és lánya, valamint újdonsült szerelme is veszélybe kerül, jól jön a segítség.

Sokak szerint **Chuck Norris** legjobb akciófilmje, amelyben a látványos üldözések, akciójelenetek és a karate-világbajnok ökölharcai követik egymást.

VIDEÓPREMIER JÚNIUS 12.

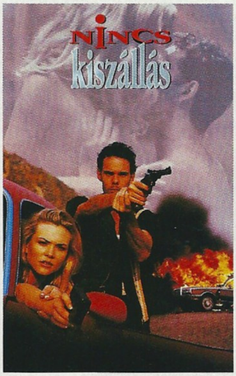

Magyar cím: BABYFACE NELSON
Eredeti cím: BABYFACE NELSON
Gyártó ország: USA
Gyártási év: 1995
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: SCOTT LEVY
Főszereplők: C. THOMAS HOWELL, LISA ZANE, F. MURRAY ABRAHAM
Idő: 94 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: JÚNIUS 12.

TARTALOM:
A hírhedt gengszter, Babyface Nelson történetét dolgozza fel a film, aki csak a túlélés törvényét ismeri.
Összeütközése Al Caponéval arra ösztökéli, hogy bizonyítson, és ez sokak életébe kerül.
John Dillingerrel való szövetsége még inkább növeli hírnevét, és sikerül megszereznie az „Első számú közellenség"címet.
De vajon meddig tart a szerencséje? Babyface Nelsont üldözőbe veszi az igazságszolgáltatás, az FBI és maga Hoover elnök is.

C. Thomas Howell – aki már az *E.T*-ben is szerepelt, de hírnevet a *Fehér feketében* című vígjátékkal szerzett magának.
F. Murray Abrahamot legutóbb a *Döntsön a kard* című filmben láthattuk, és ő volt Milos Forman *Amadeus* című filmjében Mozart ellenfele, a legendás Salieri megformálója. Ezért az alakításáért a legjobb színésznek járó Oscar és Golden Globe díjakat is megkapta.

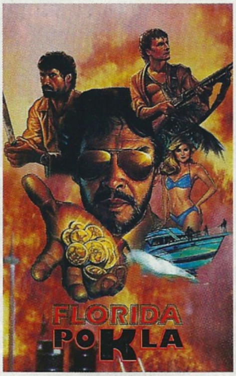
Magyar cím: NINCS KISZÁLLÁS
Eredeti cím: CRIMINAL HEARTS
Gyártó ország: USA
Gyártási év: 1995
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: DAVE PAYNE
Főszereplők: KEVIN DILLON, AMY LOCANE
Idő: 93 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART:JÚNIUS 12.

TARTALOM:
Rafe-t a rendőrség egy benzinkút kirablása miatt üldözi és autóstoppal próbál menekülni.
Keli Leary mit sem sejtve felveszi a jóképű stoppost. Az út során kölcsönös vonzalom alakul ki közöttük és az éjszakát már együtt töltik egy kisvárosi motelben.
Az FBI ügynökei, akik Rafe-t üldözik, ugyanott szállnak meg.
Másnap reggel Keli Rafe párnája alatt talál egy fegyvert, és így rájön, hogy a férfi bűnöző. Az utat együtt folytatva megállnak egy kávézónál, amit Rafe kirabol. Kelinek megmagyarázza, hogy a szerzett pénz drogeladásból származik.
Keli és Rafe Mexikó felé veszik útjukat.
A hajsza elkezdődik...

Kevin Dillon – A több Oscar-díjat is elnyert *Szakasz* című filmben szerepelt, de láthattuk a *The Doors*, illetve a *Menekülés Absolomból* című filmekben.
Amy Locane – Láthattuk a *Cry Baby, Tini krimi*, valamint az *Elsodorva* című filmekben.

VIDEÓPREMIER JÚNIUS 19.

Magyar cím: FLORIDA POKLA
Eredeti cím: FLORIDA STRAITS
Gyártó ország: USA
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: MIKE HODGES
Főszereplők: RAUL JULIA, FRED WARD
Idő: 98 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: JÚNIUS 19.

TARTALOM:
Egy asszony szerelme és dollármilliók vonzzák Floridába egy kubai börtönből szabadon engedett foglyok egy csoportját. Katonák, banditák szegődnek a nyomukba. A pokoli hajsza végén már a puszta életük a tét.
Kínál-e mást is a floridai part?

Raul Julia – Főszereplőként láthattuk az *Adams Family* és a *Harc a véksőkig* című filmekben.
Fred Ward – A nagy sikerű *Tremors*, avagy *Ahová lépek, szörny terem* című akciófilmben láthattuk.

Magyar cím: ROBBANÓFEJEK
Eredeti cím: WARHEAD
Gyártó ország: USA
Gyártási év: 1996
Műfaj: AKCIÓ
Rendezte: MARK ROPER
Főszereplők: FRANK ZAGANINO, JOE LARA, ELIZABETH GIORDANO
Idő: 91 PERC/SZINKRONIZÁLT

VIDEÓSTART: JÚNIUS 19.

TARTALOM:
Az egész világ sorsát érintő terrorcselekményt kell Jack Tannennek és csapatának megakadályozni. A terroristák vezetője, Kraft elrabolja a hadsereg egyik tudósát és elfoglal egy létfontosságú objektumot, ahol két nukleáris töltetű robbanófejet őriznek. Kraft egymilliárd dollárt és azt követeli, hogy mondjon le az amerikai elnök. Hogy szavainak nyomatékot adjon az egyik robbanófejet kilövi,ami egy lakatlan szigeten robban fel. A következőt Washingtonnak szánja.
Tannenhez csatlakozik a tudós lánya is, aki apjáért aggódik, de mindkettőjük számára akad meglepetés bőven...

Frank Zagarinot láthattuk már a *Bosszúálló, Az Árnyékvadász 1–2–3., Cyborg zsaru 3., Sohase mondd, hogy halál* című nagy sikerű filmekben is.
Joe Lara ismertebb filmjei: *Tarzan Manhattanben, Acélhatár, Időzített halál, Hologram man.*

NAPJAINK FORRADALMA

Napjainkban a komputergrafika újabb reneszánszát vagy inkább forradalmát éli. Az utóbbi egy esztendőben e különleges technikával négy hollywoodi produkció is született, amely jelen pillanatban a csúcsot képviseli. Ezek a filmek, illetve a bennük látható komputeranimáció megérdemli, hogy mindegyikkel önállóan foglalkozzunk.

A lény

A LÉNY ÉS AZ ATOMCSAPAT TRÜKKJEI

A rádióhullámokon érkező üzenet egy genetikai kódot tartalmaz, amelynek beépítése az emberi génbe rászabadítja az emberiségre minden idők legveszedelmesebb ragadozóját, amelynek csak egy célja van: elszaporodni. Sil gyönyörű nővé fejlődik, aki pillanatok alatt tud átváltozni idegen lénnyé, melynek képességei messze meghaladják az emberét. *A lény* (Species) című, tékákból is kölcsönözhető *Roger Donaldson*-film Sil figuráját a svájci *H. R. Giger* tervezte, aki a *Nyolcadik utas: a Halál!* (Alien) című horror idegenének tervezéséért Oscar-díjat kapott. A filmbéli átalakulás egyben fejlődés is, amely elsősorban a maszkmestereknek adott munkát. De a végső nagyjelenetben Sil már csak idegen arcát mutatja. Itt kapott szerepet a komputeranimáció, melynek során az egyik legfrissebb technikát alkalmazták, az Edlund Boss filmstúdió által továbbfejlesztett *motion capture*-t.

A motion capture – talán mozdulatbefogásnak fordítható – technika lényege, hogy ötvözi a számítógép-animációt a klasszikus bábtechnikával.

Egy teremtmény, annak ellenére, hogy egy számítógép rajzolja meg – él és mozog. Az egyik legnehezebb feladat e mozgás élethű utánzása. Ez annál nehezebb, minél összetettebb a mozgás, minél több testrész és ízület vesz részt a folyamatban. A motion capture létező mozgást alakít át a számítógép számára. A módszert a *Power Rangers – Atomcsapat* című filmben alkalmazták először: a film végén a két gigászi megarobot komputeranimációval kreált közelharcot vív egymással.

Az *Atomcsapat* trükkmesterei elkészítették a filmbeli környezet mását. A két kaszkadőr – akiknek a mozgása alapján készült a grafika – az előre meghatározott koreográfia alapján elkezdett küzdeni. Ízületeikre olyan jeladókat szereltek, amelyek háromdimenziós információt szolgáltattak a komputernek. A számítógép azután a virtuális térben generálta a pontok helyzetét. A grafikusoknak ezeket a pontokat kellett egy csontvázzá egyesíteni, majd rárajzolni a tényleges testet, a robotot. Az elkészült változatban pedig mintha két embert látnánk verekedni.

*A lény*ben Boss legénysége ezt a módszert fejlesztette tovább. Megépítettek egy 60 centis, csúcstechnológiával felszerelt elektromos bábut, amelyet egy távvezérelt fémvázra szereltek. Ezzel a „játékszerrel" a bábosok – vagy ahogy manapság nevezik őket: digitesek – mindazt a mozgást reprodukálni tudták, amelyet az elképzelt lény a forgatókönyv szerint megtett.

A báb minden csuklójára jeltovábbító szenzorok kerültek, amelyek közvetítették a mozgás paramétereit. Ezt a mozgást egy virtuális kamera „kibergrafálta", azaz rögzítette a „kibertérben". Ezt a kamerát úgy programozták, hogy állása megfeleljen a valódi filmkamera állásának. A szuperszámítógépek ezután valós időben, vagyis a rögzítés pillanatában átírták a földönkívüli részletes képévé, komputergrafikával hozzátéve az arckifejezéseket és egyéb finom vonásokat. E képet azonnal belekomponálták a kész filmbe. A rendező úgy utasíthatta a trükkmestereket, mintha egy színésznek adta volna ki utasításait. Ezzel a módszerrel egy délután el lehetett végezni azt a munkát, amelyhez korábban három hét kellett.

Az Atomcsapat

A JÁTÉKHÁBORÚ DIMENZIÓI

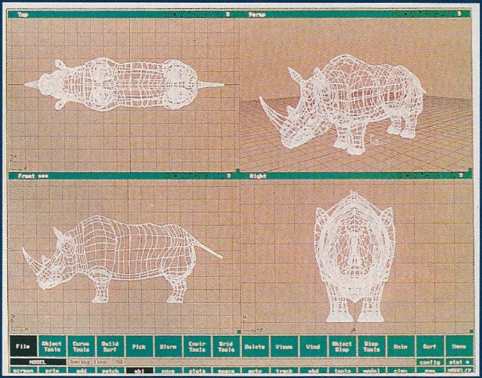
Egy film, amely kétségkívül mérföldkövet jelent a film világában: a *Játékháború* (Toy Story), az első játékfilm hosszúságú alkotás, amely teljes egészében háromdimenziós komputergrafikával készült: egyetlen élő szereplő és egyetlen valóságos tárgy sincs a filmben. A város, a házak, az emberek, a játékok, a szakadó eső, a varázslatos naplemente, a kavicsos sétányok, az 1,2 millió levél a fákon és a fellobbanó gyufaláng egyaránt egy komputerbe zárt világ része.

A film készítése négy évet(!) vett igénybe. Érdekes módon ebből az is következik, hogy a technika egy része menet köz-

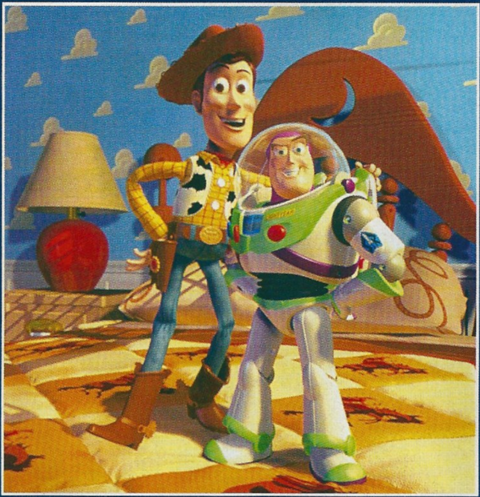
ben avult el, hiszen a produkció készítés, közben újabb és újabb, gyorsabb és jobb eszközök is megjelentek a piacon. A Disneynél megszokott munkamódszerekkel ellentétben a honi mozikból is ismert *Játékháború* animátorai együtt dolgoztak a többnyire 3–7 másodperces snittekben szereplő összes figura megmozgatásán. Nem követték az egy szereplő egy animátor klasszikus elvét, hanem teljes jelenetekben gondolkodtak. A naponta megtartott ötletbörzén mindenki előadhatta ötleteit, és bármit kritizálhatott.

A feladat közös volt, de azért akadtak animátorok, akik egyéni utakon is jártak, s bizonyos típusú snittekre szakosodtak. A hiperaktív temperamentumú *Dog Sweetlend* animátor például *Woody*, a cowboy dühkitöréseire és tombolására specializálódott, míg a nyugodtabb természetű *Rich Quade* Woody és Buzz csendesebb, líraibb jeleneteiben vállalt nagyobb szerepet.

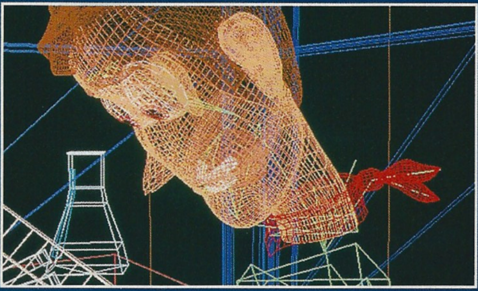
A rongyból varrott cowboy mozgásának megalkotásához az animátorok a különlegesen laza mozgású *Ray Bolger* filmjeiből vettek ihletet. A legnagyobb kihívást a felderítésre induló kis zöld műanyag katonák mozgása jelentette. Az volt az alapvető kérdés, hogyan mozog egy ember, ha merev talpra rögzítik a lábát. A problémát *Pete Docter* felelős animátor oldotta meg: Fogott egy deszkát és rászögelt egy pár ócska tornacipőt. Az animátorok ezután sorban felpróbálták a sajátos lábbilincset és gondosan megfigyelték egymás mozgását.

Jumanji

Játékháború

Az átlagos komputergrafikával általában az a gond, hogy túlságosan steril. Minden túl szép, minden túl jó, minden túl ép. *Bob Pauley* és *Bill Cone* látványtervezők, valamint *Tia Kratter* és *Robin Cooper* digitális festők feladata az volt, hogy előéletet adjanak a komputerrel tervezett tárgyaknak. Ők voltak a legapróbb részletek gazdái: foltokat és karcolásokat varázsoltak a padlóra, piszkos ruhákkal töltötték meg a szekrényeket. Az volt a feladatuk, hogy mindent összekoszoljanak. Erre Sid asztala a legjobb példa: csupa festékfolt, karcolás, ételnyom, piszok, lyuk, poháralj-karika. Ha a számítógépes művészek rendelkezésére álló színárnyalatok mindegyikének egy színes ceruza felelne meg, akkor a gyűjtemény összsúlya 5000 tonna lenne... (A Játékháború ősztől lesz látható videókazettán is.)

A JUMANJI ÁLLATCSORDÁI

A *Jumanji* részben gyerekek és a nagyszerű *Robin Williams* által eljátszott horrormese, mely inkább ajánlható borzongani vágyó felnőtteknek, mint mesére vágyó gyerekeknek. E különleges horror forgatásán a komputeranimációs trükkök során beleadtak mindent, amire napjainkban a technika csak képes. A *Jurassic Park* műdinoszauruszain kipróbált technika most kaphatott újra igazán nagy szerepet. A Jumanjiban a szereplőknek nem kellett attól félniük, hogy a dzsungel állatserege megharapja, megkarmolja vagy felökleli őket. A szelíd vagy éppen veszedelmes jószágokat, legyen az kismajom, oroszlán vagy elefánt, mind számítógépek teremtették.

Nem volt igazán gond az elefántok és az orszarvúak megrajzolása. Külső megjelenésük nagyjából megfelel a dinókéknak. Bőrük csupasz, fénytelen. Még a mozgásuk is hasonló. Hogy mégse legyen azért olyan egyszerű az animátorok munkája, minden állatnak külön személyiséget adtak. Az ILM számítógépes csapata a leghosszabban az állatok szőrét imitáló, bonyolult szoftver megalkotásán dolgozott. Ezt megelőzően a legtöbb komputerkép lágy felületeket vagy éles kontúrokat ábrázolt. A film tervezésének idején még nem tudtak tökéletes szőrt létrehozni. A majmok rövid szőrűek, velük nem is volt semmi gond. De az oroszlán farkát és sörényét már nehezebb volt tökéletesen előállítani. Aki moziban már látta a filmet, az tudja, hogy az ILM varázslói ismét csodát alkottak. Az állatok annyira élethűek, hogy néha várjuk, hogy lelépjenek a vászonról. (Ahogy gond nélkül áthaladt, majd lelépett a ronccsá vált autóról az elefántcsorda.) A Jumanji csodáit néhány hónap múlva szintén láthatjuk videónkon.

Manapság már botorság jóslatokba bocsátkozni arról, mit hoz a holnap komputeranimációja. Amit napjainkban a komputergrafikusok tudnak, tegnap még álom sem volt, de holnapra már elavul.

Inkább csak üljünk tátott szájjal a moziban vagy videónk előtt és lessük a csodát.

Kovács T. Mihály

(folytatjuk)

A LUXx Video a Riviérán

Cannes-ban idén ötödik alkalommal rendezték meg a hagyományos filmek fesztiváljával egy időben a szexfilmek évi legnagyobb seregszemléjét. Ezen a fesztiválon mindenki ott volt, aki csak számít a szakmában. Eljöttek amerikaiak, olaszok, hollandok, németek, svájciak és természetesen a legtöbben a házigazda franciák. Magyarországot a LUXx Video képviselte. A fesztiválpalotában és a Royal Casino Hotelben egyaránt ott voltak az erotikus filmek kiadói és ünnepelt sztárjai. Túl hosszú lenne őket név szerint felsorolni, olyan sok, a filmekből jól ismert csillag jelent meg a különböző kiadók meghívására.

Cseppet sem meglepő módon, igen sok magyar szereplő mutatta be bájait az egymást sűrűn követő fotózásokon, sajtótájékoztatókon. A hölgyeket nagy szeretettel fogadták, így az erotikus Oscar-díjra jelölt *Anita Dark*ot *(Négy nagy durranás)*, *Anita Blond*ot *(Szex dupla whiskyvel)*, *Erica Bellát (Lányok a diszkóból)*. Természetesen a legtöbb szeretetet a műfaj jelenlegi legnagyobb magyar sztárja, a szintén jelölt *Anita Rinaldi (Miss Liberty)* kapta, akinek mindenki azért drukkolt, hogy megkapja a legjobb női szereplő főkategóriában az aranyszobrocskát. A magyar férfiak közül a művésznevükön *Mike Foster* és *John Walton* néven ismert fiúk szintén esélyesek voltak a szobrocska elnyerésére. A fesztiválra egyébként jellemző volt, hogy míg a kiadók vezérei a fesztiválpalotában tárgyaltak, adták, vették a filmjogokat, addig a lányok a Casino Royal Hotelban kedvességükkel, szépségükkel szórakoztatták a közönséget, a fotósokat, operatőröket s az újságírókat. Rendkívül élvezték az őket körülvevő nagy érdeklődést, szeretetet és népszerűséget.

A fesztivál fénypontja persze a díjkiosztó gála volt. Mindenki izgatottan várta, kik kapják a díjakat. Végül arattak a fanciák: szinte minden kategóriában ők nyertek. Talán nemcsak a hagyományok és a sokéves tapasztalat, hanem a hazai pálya előnye miatt is. Meglepetésre még az esélyesnek tartott *Anita Rinaldi* sem kapta meg az Oscart, kategóriájában is francia győzelem született, *Coralie* nyert. A legjobb európai férfi szereplő a kivételesen olasz *Rocco Siffredi* (Rocco a rengetegben) lett. A jelölt magyar szereplők közül senki sem kapott szobrot. Érdekes, hogy az ismert *Max Belocchio (Az utolsó vonat)* lett az amatőrfilm kategória legjobb rendezője. A szinte már magyarnak számító *Christoph Clark (Hamlet)* sem szereplőként nyert, hanem az „újonc" rendező kategóriában lett a legjobb. *Cicciolina* életműdíjat kapott.

Az a tény, hogy az erotikus filmek fesztiválját immáron ötödik éve rendezik meg Cannes-ban, az hogy a kiadók a világ minden tájáról megjelennek és adják-veszik a filmek jogait, az, hogy hatalmas érdeklődés, óriási szeretet kísérte végig a fesztivált, azt bizonyítja, hogy igény a műfajra is van igény a világban. Az egyik legfontosabb azonban, hogy mindezt kultúráltan kell csinálni. Ha valakinek a műfaj sérti az érzéseit, nem szabad őt semmilyen formában irritálni. A fesztiválpalotában is elkülönített helyen állították ki az erotikus kiadók, külön belépővel, kizárólag 18 éven felüliek látogathatták a standokat: a falakon a dekorációk, plakátok, fotók az ízléses erotikát képviselték.

Sokan kérdezték, mikor lesz esélye magyar filmnek is legalább a jelölésre? Lehet, hogy nemsokára ennek is eljön az ideje?

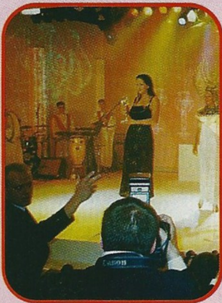
K. I.

A LUXx Video képviseletében Kovi, Helen Duval oldalán

A társaság középpontjában az újdonsült életműdíjas Cicciolina a díjkiosztó gálapartin

Erotikus Oscar-díjjal a kezében a legjobb női szereplő, a francia Coralie

LUXxVIDEO

Együtt a szexfilmsztárok: a felső sorban középen a magyar lányok, (szemüvegben az erotikus Oscar-díj jelöltje, Anita Rinaldi)

Az erotika filmcsillagai a fotósok kameráinak kereszttüzében

A kölcsönzők kölcsönzője

MULTI HOME VIDEO

TÉKÁSOK, FIGYELEM!

NAPONTA BŐVÜLŐ KÍNÁLAT

Kétezerötszáz-féle film több ezer példányából válogathat;
a klasszikusoktól, a régi mozifilmslágerektől a legújabb kiadású filmekig minden műfaj megtalálható;
előnyös feltételekkel juthat más formában már nem beszerezhető filmritkaságokhoz;
a kiadványok jogilag garantáltak;
kedvező árak, napi 6–12 Ft-os bérleti díjak.

Bővebb felvilágosítás:
MULTI VIDEO BT.
1114 Budapest Bocskai u. 23. Tel.: 371-0866, 06-20-414-623

CÉGMUTATÓ®

CÉGINFORMÁCIÓS ADATTÁR

CÉGFORMA • NÉV • CÍM • TELEFON • FAX • BANKKAPCSOLATOK • TEVÉKENYSÉG • TERMÉKEK SZOLGÁLTATÁSOK • KÜLFÖLDI PARTNEREK • TELEPHELYEK • MIT? • HOL? • KERES-KÍNÁL

...INFORMÁCIÓ MINDENRŐL MINDENKINEK MINDENNAP...

ITT HIRDETHET IS...
és képessége szerint
DOLGOZHAT IS...

AZ ÖN SIKERE

✆ 250-5189, 250-5190
Fax: 168-8637, 185-1268
✉ 1519 Bp., Pf.: 248

Magyar Gazdasági CÉGMUTATÓ Társaság Kft.
Budapest III., Kaszásdűlő u. 2.

ÉGMUTATÓ

A PARTNER

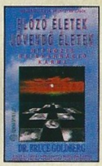
ÉDESVÍZ VIDEÓK

Már kaphatók!

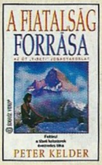
TAJ-CSI (Ősi kínai gyógytorna) – Chungliang Al Huang
Taj Csi az egymásba fonódó lágy és lassú mozdulatok ősi kínai művészete: magunkba szívhatjuk a világmindenség energiáját.

ELŐZŐ ÉLETEK, JÖVENDŐ ÉLETEK – Dr. Bruce Goldberg
A videón egy jeles hipnoterapeuta adja közre tapasztalatait, amelyek sok száz pácienst indítottak el az önmegismerés izgalmas útján.

ÉLD AZ ÉLETED – Louise L. Hay
A világhírű Louise L. Hay most saját otthonába viszi el a nézőt, aki így élőben is láthatja mesteri gyakorlatait, hallhatja okos szavait.

A FIATALSÁG FORRÁSA – Peter Kelder (Az öt „tibeti" jógagyakorlat)
Ez a csodálatos és egyszerűsége folytán bárki számára elsajátítható gyakorlatcsoport megmutatja, hogyan kell optimális módon lélegezni, s hogy miként tehermentesíthetjük az érzékeny gerincet.

VISZONTELADÓKNAK ÉS BOLTOKNAK
MULTI HOME VIDEÓHÁZ
1114 Budapest, Bocskai út 23. Tel.: 371-0866

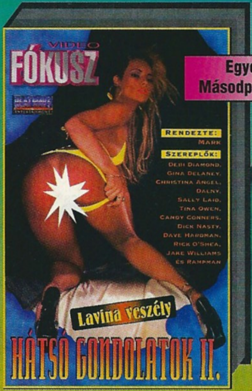
ÉDESVÍZ NAGYKERESKEDÉS
1134 Budapest, Szabolcs u. 4.

E-Mail: fokusz@dial.isys.hu

VIDEO FÓKUSZ

A kazetták kölcsönözhetők, megvásárolhatók ill. a kabinokban megnézhetők: Bp, IX., Üllői út 11-13. (Kálvin tértől 2 percre)
Telefon.: 217-7837

Fókuszban az erotika!

Egyedi ár : 2360 + Áfa
Másodpéldány ár : 1920 + Áfa

Hátsó gondolatok II.

A hátsó gondolatok riportere ezúttal a havas hegycsúcsokon keresi a csúcsrajutás titkát. A gyönyörű lányok szerint csúcs ez az érzés.

IGÉZŐ SZEMEK

Egyedi ár : 1500 + Áfa
Másodpéldány ár : 1200 + Áfa

A csillogó vágyat keltő szemek mesélni kezdenek

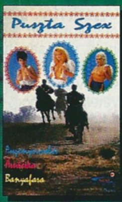
Egész ...

Egyedi ár: 1500 Ft + Áfa
Másodpéldány ár: 1200 Ft + Áfa

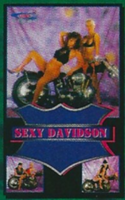
Forró,romantikus erotika egy kis humorral.

A három film csomagára: 4320 Ft + Áfa

HA A FENTI FILMCSOMAGOT MEGVÁSÁROLJA AZ ALÁBBI FILMEKBŐL VÁLOGATHAT 780 FT/DB ÁRON! MINDEN FILMBEN MAGYAR SZEREPLŐK!

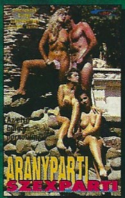

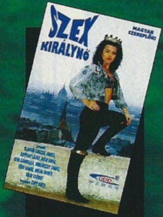

A kazetták megvásárolhatók, illetve utánvéttel megrendelhetők:

Fókusz Video 1062 Bp., Andrássy út 107. Tel.: 141-5886 • **Videoház** 1114 Bp., Bocskai út 23. Tel.: 371-0866 • **Interfilm Kft.** 1126 Bp., Németvölgyi út. 66. Tel.: 155-9094 **Alpine Piton Video Nívó** 1146 Bp., Dózsa Gy. út 19. Tel.: 344-0007 • **S. I. COOP Kft.** 1145 Bp., Bácskai u. 52. Tel.: 252-8212 • **Video Nívó Bt.** 1133 Bp., Vág utca 9. Tel.: 149-1335 • **Motophon Wordl Center Bt.** 8360 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel.: (83) 319-931 • **Motophon Kft.** 3527 Miskolc, Rácz Ádám u. 50. Tel.: (46) 401-600 **Alfa Video Ügynökség** 1213 Bp., Hollandi út 23. • **Intim Center** 1052 Bp., Károly krt. 14. Tel.: 117-0918; Nyíregyháza, Deák Ferenc u. 32.

teszt

A Panasonic NV-RX kameracsalád

Úgy tűnik, idén új modelljeivel elsőként a *Panasonic* jelent meg a kamkorderpiacon, már kora tavasszal bemutatva *NV–RX* családjának legkisebb tagjait. Számítva az újabb modellek iránti érdeklődésre, rendhagyó módon nem várjuk ki a többi újdonságot, rögtön ezeket az első fecskéket kaptuk kézbe. Ahhoz képest, hogy alig több mint fél éve mutattuk be az *NV–R55EE*-t és az elmúlt év végének volt csúcskészüléke az *NV–599E*, nem sokat váratott magára ez az új sorozat. Akár a régi sláger bölcs igazsága is eszünkbe juthatna, miszerint „ma lesz a holnap tegnapja”, ami ugyan megrettentheti a bizonytalankodókat és felmentést adhat a nehezen választóknak vagy a döntést halogatóknak, mégis már a bevezetőben úgy véljük, a most bemutatott típusok számos kedvező szolgáltatással és kezelési praktikummal rendelkeznek.

❖

Az új sorozat az *NV–RX* jelölést kapta, melyből most az *NV–RX1EG*-t, az *NV–RX2EG*-t és az *NV–RX5EG*-t van módunk bemutatni, de tudomásunk van a *7*-esről is, mely az *NV–RX5*-höz képest a színes keresőben változik.

A „családtervezés” egyébként átgondoltnak tűnik, és megítélésünk szerint jobban követi a vásárlói igényeket, mint korábban. Az *NV–RX1* a legegyszerűbb változat, ez a tulajdonképpeni alapkiépítettség, de fókusz- vagy fehéregyensúly-állítása ennek a típusnak is van.

Az *NV–RX2* az előbbitől távvezérlési tudományában különbözik, de míg egyes kameráknál előfordult, hogy egy utólag megvásárolt távvezérlővel az „egyszerűbb” típust is működtetni lehetett, addig – és éppen ezért nem véletlenül mondjuk el – e típusnál így nem lehet okoskodni, mert magát a kamerát nem készítették elő a távvezérlő jeleinek fogadására. Az *NV–RX5* fő attrakciója a képstabilizátor, s ennek megfelelően változott a CCD, vagyis az optikai jelet elektronikus jellé átalakító eszköz, miközben a hangot még ez a kamera is hagyományosan állófejes sávon, monóban rögzíti. Ezt már csak azért is megemlítjük, mert a korábbi felépítéseknél csak a hang szempontjából is jóval igényesebb, így drágább hifi sztereó típusok tartalmaztak stabilizátort. Úgy tűnik, nem véletlenül, ez ma már igénnyé válik az egyszerűbb útikészülékekben is.

Az új, *RX* jelű készülékek megtartották a már ismert – és úgy tűnik, bevált – lapos, kézbe (vagy pontosabban lefordítva: tenyérbe) simuló vonalvezetést, mely a „Palmcoder”-ként jelzett típusokat jellemzi. Első ránézésre tehát nagy rokonság fedezhető fel az *NV–R* és *NV–RX* családok kameraházai között, de két nyilvánvaló különbség azonnal sejteti az eltéréseket. Az egyik a sokkal jobban kiemelkedő optikaház, a másik a 14-szeres zoomra utaló felirat. A drágább és igényesebb *NV–S* kamkorderekben alkalmazott 1:4-es fényerejű lencsék és az ott megismert 14-szeres zoom az új alapkiépítettségű típusoknak is része lett, így a legkisebb családtag, az *NV–RX1EG* is (mely az A3E-t váltja ki) nagyobb látószögű optikát és szélesebb zoomátfogást kapott.

❖

E hosszabbra nyúlt bevezető után tekintsük át alaposabban a konkrét tudományokat, különösen azok kedvéért, akik kevésbé kísérték figyelemmel korábbi tesztjeinket, s még nemigen járatosak a kamerák világában.

Az *NV–RX1EG*, mely a legegyszerűbb modellnek tekinthető, szolgáltatásaiban mégsem egy „lecsupaszított” készülék, mivel mindazt tudja, amit akár csak útifelvételeknél vagy családi események megörökítésekor szükségesnek ítélünk: gyors és biztos automatikus felvételekre képes, ugyanakkor a kritikus helyzetekben a legfontosabb kézi beavatkozásokra is mód van. A készülék bal oldalán kapott helyet az ún. AE programszabályzó, melynek automatikus állásán kívül van egy kézi (manuális) helyzete, amelyre átkapcsolva állítható a fókusz és a fehéregyensúly. Az előbbinek az állítására csak valóban kritikus esetekben volt szükség, elsősorban olyan felületeknél, ahol kevés kapaszkodót talált az automatika a legkontrasztosabb beállításra, de az élesre álláshoz képes volt egy egyszínű pulóver sima mintázatán is megtalálni a jellegzetességeket. Úgyszintén gyengébb fényviszonyok mellett is jól dolgozott, gyorsan, biztosan „behúzott” és lengedezések nélkül ráállt a legélesebb visszaadásra. Az persze követelmény, hogy a fő téma a kép középmezejében legyen, mert az automatika mindig ezt a területet vizsgálja. A fehéregyensúly állítására is gyengébb megvilágítású vagy speciálisabb fényviszonyú körülmények esetén volt szükség, mert mind a belső felvételek, mind az utcai vagy a kertben készített felvételek jól sikerültek. Itt jegyezzük meg, hogy a kezelési útmutató mindkét témában kellő részletességgel ad tájékoztatást, miképpen egész felépítésében nagyon jól szolgálja a készülék megismerését. Az AE programkapcsolónak további három állása van, így a sport, a portré és a gyenge megvilágítású helyzetek. Sport állásban a zársebesség 1/50 és 1/500 között változik, ennek megfelelően e felvételek fényigénye is nagyobb, míg portré állás-

A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek. A tesztet készítette és összeállította: **Géczy Géza.**

SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

GYÁRTÓ TÍPUS	Panasonic NV-RX1EG	Panasonic NV-RX2EG	Panasonic NV-RX5EG
Rendszer	VHS-C	VHS-C	VHS-C
Méretek (mm) (hossz. x szél. x mag.)	260x74x143	260x74x143	260x74x143
Tömeg (kg)	0,74	0,74	0,77
KAMERARÉSZ			
Pixelek száma	320 000	320 000	450 000
Objektív	1:1,4	1:1,4	1:1,4
Gyújtótávolság (mm)	3,9–54,6	3,9–54,6	3,9–54,6
Zoomátfogás	14	14	14
Szűrőátmérő (mm)	43	43	43
Ellenfénykapcsoló	van	van	van
	kiváló ++	jó +	jó
Fehéregyensúly	van	van	van
Úsztatás	van	van	van
Fókuszállítás (auto/kézi)	van/van	van/van	van/van
Zársebességállítás	AE program	AE program	AE program
Kereső	fekete-fehér	fekete-fehér	fekete-fehér
Címszövegszerkesztés	nincs	nincs	nincs
Felvételvisszanézés	van	van	van
Intervallumfelvétel	nincs	nincs	nincs
Repülő törlőfej	van	van	van
FM hangfelvétel	nincs	nincs	nincs
Távvezérlő	nincs	van	van
Remegést csökkentő áramkör	nincs	nincs	nincs
MAGNÓRÉSZ			
Maximális felvételi idő (perc)	45	45	45
Képkeresés	van	van	van
Állókép	van	van	van
Utóhangosítás	nincs	nincs	nincs
Időkód	nincs	nincs	nincs
Vágásvezérlés	5 pólusú	5 pólusú	5 pólusú
Mikrofonbemenet	nincs	nincs	nincs
Fejhallgatócsatlakozás	nincs	nincs	nincs
MÉRÉSI EREDMÉNYEK			
Sorbontás	245	245	245
Videó jel/zaj arány (dB)	41	41	40
Smear-hatás	kevés	kevés	kevés
Hangrész frekvenciaátvitele			
beépített mikrofonról	230Hz–10 KHz	240Hz–10KHZ	390Hz–10KHZ
mikrofoncsatlakozóról	–	–	70Hz–9,6KHZ
Hang jel/zaj arány (dB)	53	53	53,5
Akusztikus zaj			
normál (dB)	43,5	43,5	44,5
zoom (dB)	41,5–42,5	41,5–42,5	42,5–43,5
Nyávogás +/- %	0,21	0,21	0,23
Ár (Ft)	129 900	megáll. alatt	169 900

ban a lencsenyílás a legnagyobbra állítódik, ami természetesen kisebb mélységélességet eredményez. (Az összetettebb szolgáltatású kamerákhoz képest tehát csak az írisz szabályozási lehetősége nem került a készülékre, de ezt valóban csak zárójelbe foglalva említjük meg).

A már ismert módon itt is a készülék tetején kapott helyet a zoomszabályozó „bütyke", amely aszerint és olyan sebességgel változtatja a teleobjektív vagy a széles látószögű állást, hogy azt milyen irányba és milyen erősséggel toljuk el. Mellette kapott helyet az ellenfénykapcsoló nyomógombja, mely tapasztalataink szerint igen kellemesen dolgozott. Bár a felvételek készítésekor ügyesen kell a megvilágítással és a fényekkel játszani, mégis előfordulhatnak olyan fényszituációk, mikor a hátulról megvilágított tárgy részletei sötétbe úsznak és kontrasztviszonyuk elmosódik. Az új *NV–RX* család ezekben az esetekben is jól oldotta meg a helyzetet. A templom tornyától elindulva és benyomva az ellenfénygombot kirajzolódtak a felső ablakok részletei, majd az épület homlokzatához érve, kieresztve az elektronikát, visszaúszott a normál kontrasztviszony. Nem szabályozott gyorsan, jók maradtak a fényhatások.

S ha már úsztatásról esett szó, a snittek kezdésének és lekeverésének érdekesebbé tételére van egy ún. „Fade", úsztatás gomb, mellyel a hang és kép a sötét háttérből beúszik, illetve ennek ellentétjeként eltűnik és elhalkul. A szolgáltatások körét a dátumozási lehetőség említésével zárjuk.

Az *NV–RX1EG*, akárcsak a többi Panasonic kamera, VHS–C rendszerben dolgozik, tartozékai között az akkumulátoron és a hálózati töltőadapteren kívül a kazettaadapter is megtalálható, amely biztosítja, hogy a piciny VHS–C kazettát az asztali videóba is be lehessen helyezni és azon közvetlenül lejátszhassuk.

❖

Az *NV–RX1* részletesebb bemutatása után az *NV–RX2EG*-vel könnyebb a dolgunk, ennek tudománya ugyanis két dologgal bővül: a készülék távvezérelhető, s van egy ún. „energiatakarékos" üzemmódja. Ez utóbbi lényege, hogy ha a kamera optikája lefelé irányul, akkor a készülék automatikusan kikapcsol, megakadályozva, hogy bekapcsolva felejtett kamerával folytassuk a városnézést.

A távvezérlő egyrészt indítja és leállítja a felvételeket, más-

részt vezérli a zoom működését. Ha a videókimeneten keresztül összekötjük készülékünket a tv-vel, akkor különleges módon is készíthetünk családi felvételt: annak úgy lehetünk részesei, hogy közben azt is tudjuk ellenőrizni, mi lesz a felvételen.

Ezenkívül természetesen a lejátszási funkciók is megtalálhatók a piciny, lapos kis távvezérlőn. Az *NV–RX2*-t elsősorban azoknak javasoljuk, akik maguk is a felvételek részeseivé kívánnak lenni.

Az előbb nem szóltunk róla, de természetesen mindhárom készüléken vissza is lehet játszani a felvételeket. A lejátszással, a sávkövetés beállításával és dátumbeállítással kapcsolatos gombok a készülék tetején egy kipattintható és kihajtható fedél alatt kaptak helyet.

❖

Míg az *NV–RX1*-nél és *NV–RX2*-nél a CCD (képátalakító) 1/4 collos, addig az *NV–RX5EG* már 1/3 collos, 450 ezer pixeles (képelemes) CCD-t kapott, melyből kb. 350 ezer vesz részt a képfeldolgozásban, a többi a „keret", mely azt figyeli, hogy a képváltozás egy bizonytalan mozgás, a kézremegés „eredménye", vagy valóban mozdulni akarunk-e a kamerával. Ez a tulajdonképpeni képstabilizátor. Mivel a mozgást figyelő képelemek az aktív képrajzolásban nem vesznek részt, ezért a ki-bekapcsolást a kép bontásán nem lehet észrevenni, működtetése könnyű, mivel a készülék előlapján a fókuszgombnál egy kis karral kapcsolható be vagy ki.

Mindezzel együtt, bár nyugodtabbá tette a képet, de a nagy zoomtartomány miatt tele állásban nem árt, ha biztosan fogjuk a kamerát, s számolunk azzal is, hogy vízszintes svenkelésnél, amíg nem dönt az elektronika szándékos mozdulásunkról, a mozdulat eleje kicsit beragad.

❖

Végezetül még néhány érdekesség, amely mindhárom készüléket jellemzi. Ilyen az elektronikus kereső, mely a bevezetőben említettek szerint mindhárom típusnál fekete-fehér, s melyben nemcsak az aktuális üzemi funkciók jelennek meg, de leolvasható a szalagból lefutott idő és a hátralévő játékidő is, no meg az akkumulátor töltöttségi állapota.

Szintén említésre méltó, hogy minden új kezdetkor a szalagra kerül egy ún. indexjel, melyek lejátszáskor segítik egy-egy részlet megtalálását.

Az audio és videó, vagyis a hang és kép jelének kiadása két RCA rendszerű (harang) csatlakozón történik, és e csatlakozók mellett található még egy speciális 5 pólusú editálócsatlakozó, melynek segítségével a kiválasztott jelenetek másoláskor jól illeszthetők egymáshoz – már amennyiben az utómunkálatokhoz vágásvezérlő szolgál. Az *NV–RX5*-nek van még külsőmikrofon-csatlakozója is (a másik két típus csak a beépített mikrofonra hagyatkozik).

A próbafelvételek során mindhárom kamerával nagyon kényelmesen lehetett dolgozni. A készülékek valóban tenyérbe fekszenek, a gombok elhelyezése praktikus, gyorsan rájöttünk, hogy ellenfényes szituációban a középső ujjunkkal mozgatjuk a zoomot és a mutatóujj így megmarad az ellenfényállításra. A fehéregyensúly beállítása kényelmes és utána szépen lehet dolgozni. A színek tetszettek, teltek voltak, a színátmenetek pedig határozottak. A színvisszaadás hűségét laborkörülmények között vizsgálva nagyon jó értékeket mértünk, napfényes felvételeknél azonban a bordó autó élénkebb lett, inkább a vörös felé csúszott.

A zöldek határozottan jók voltak, és az ég kékje is azt adta, amit vártunk. Jó volt az esti felvételek hangulata is, a piros lámpával egész jól megbirkózott az *NV–RX*-család, a zöld lámpa viszont kivilágosodott. A smearhatás, vagyis a fények függőleges elkenődése is kicsi maradt, az erősebb lámpák inkább fénykoronába burkolóztak, csak az optikába „belövő" reflektorok erős fényei húztak függőleges csíkot.

Amint a monoszkópábra felvételei alapján vártuk, a képek bontása, rajzolata jó volt. Ahogy a laborfelvételeken sem voltak jitter- (sorelcsúszási) hibák, úgy a kerítés is határozottan rajzolódott ki felvételeinken. A fenyőfák úgy jelentek meg, ahogy az egy jó VHS–C felvételen elvárható, gyakorlatilag a CCD tudja azt a 320–330 sor körüli vízszintes irányú bontást, amely a prospektusban szerepel, s ebből a felvett és lejátszott képen jó 245 sort biztonsággal tudtunk leolvasni.

A képstabilizátor működése azonban nem volt mindig eléggé meggyőző. Azt persze tudomásul kell venni, hogy a 10 feletti zoomátfogás már biztos kezet kíván, de a stabilizátor ellenére, ha nem tartottuk erősen, a hegyoldal házai teljes teleobjektív állásban be-beremegtek. Egyszóval aki őzlesre készül és kitartott hosszabb felvételeket készít, nem árt, ha egy könnyű állványt is visz magával. Ezzel együtt a városfelvételek, a Halászbástyáról készített képek kifejezetten jó hangulatúak voltak, és az élményt nagyon szépen adták vissza.

A beépített mikrofonnal készített felvételek az *NV–RX1*, *NV–RX2* modelleknél 230 Hz–10 kHz-es átvitelt mutattak, míg az *NV–RX5* 390 Hz táján indult és a felső határ itt is 10 kHz volt, 2 kHz felett egy erősebb kiemeléssel. A szűkebb alsófrekvenciás átvitel nem véletlen, mert csak így csökkenthetők a szélzajok és az egyéb zavaró jelek.

A felvételt az *NV–RX5* mikrofonbemenetéről megismételve az átvitel szép egyenletesség mellett 70 Hz-től 9,6 kHz-ig adódott 7 dB-es szintesés mellett. A mechanikák mindhárom típusnál azonosan, szép csendesen futottak, az egyébként 44,5 dB körüli zajt a zoom és az autófókusz együttes működése is csak kb. 2 dB-lel rontotta, vagyis csendesen működtek. A mikrofonok érzékenysége, irányítottsága jó volt, a rögzített felvételeknek kellemes aláfestést adtak.

Áttekintve feljegyzéseinket úgy gondoljuk, az *NV–RX1EG* is nagyon jó választás lehet, lényegesen szerényebb költségekkel, ha valaki egy praktikus és szépen dolgozó útikamerát kíván vásárolni. A drágább típusok akkor érik meg árukat, ha kifejezetten azokra a plusz szolgáltatásokra van szükségünk, amelyeket csak azok a típusok nyújtanak.

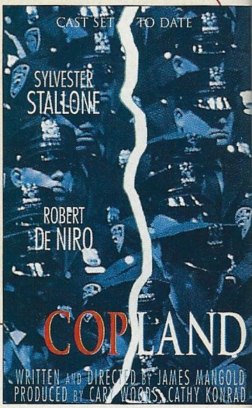
Val Kilmer, az új Angyal

Már javában forgatják Angyal legújabb kalandjait, s nem is akárhol, hanem Moszkvában. Annak idején *Roger Moore* formálta meg az angol krimisorozatban *(The Saint)* Simon Templar mesés alakját, *Leslie Charteris* írásai alapján. Most újjáéled a mindig jól fésült kedves nyomozófigura, akit *Val Kilmer (Mindörökké Batman, Szemtől szemben)* személyesít meg. A 70 millió dolláros produkció a peresztrojkát követő időszakban játszódik az orosz fővárosban. A női főszerepet *Elizabeth Shue (Las Vegas végállomás)* kapta, akit idén Oscarra jelöltek. A felvételeket a forgatókönyv szerinti eredeti helyszíneken, Moszkvában rögzítik, s eddig ez a legnagyobb költségvetéssel készülő hollywoodi alkotás, amelyet Oroszországban forgatnak. (Korábban ott forgatták többek között a *Sztálin,* az *Oroszország ház* és a *Rendőrakadémia 7.* című filmeket.) A rendező *Phillip Noyce* *(Férfias játékok, Végveszélyben)* igen elégedett a forgatási körülményekkel. Az Oscar-díjas orosz filmrendező, *Nyikita Mihalkov* filmstúdiója kétszáz helyi statisztával egészíti ki Noyce csapatát, s tíz, angolul jól beszélő orosz színész is tevékeny részese a felvételeknek.

Stallone és DeNiro együtt

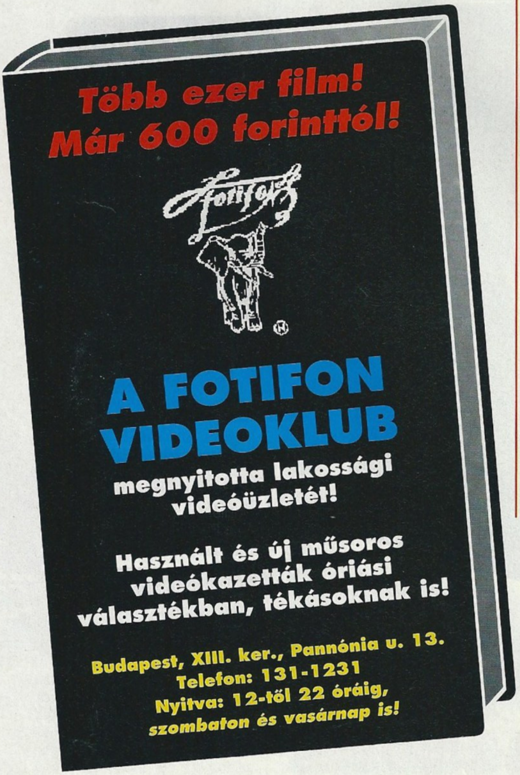
Robert DeNiro és *Sylvester Stallone* közös filmben vállalt főszerepet, melynek címe *Copland.* A várhatóan jövő tavaszra elkészülő, alacsony költségvetésű alkotásban Stallone a szokásos, 20 millió dolláros gázsijának kevesebb mint egy százalékáért játszik majd. Cannes-ban máris akadt a filmre magyar forgalmazójelölt.

Jön az egységes szabványú képlemezjátszó!

A nyár végén dobja piacra a Thomson szórakoztatóelektronikai cég az első digitális videólejátszót, mely az egységes szabványú (DVD) lemezek lejátszására képes (lásd: Video Magazin, 1996. április). Az új készülék kiskereskedelmi ára 499 dollár lesz. A berendezés segítségével az új típusú (mai CD-méretű) lemezekről a tulajdonos kiválaszthatja, mely nyelven szeretné hallani a filmet, harminckét nyelvű felirat között is válogathat, s egyetlen gombnyomással eldöntheti: a hagyományos, 4:3 alakú vagy a szélesvásznú képernyőméretben szeretné nézni a filmet.

A Thomson az Image Entertainmenttel állapodott meg: ez a cég vállalta, hogy a lejátszó megjelenésével egy időben DVD-lemezekkel látja el a piacot. Az Image az Egyesült Államokban a lézerlemezek első számú forgalmazója, s licence-megállapodás fűzi olyan nagy stúdiókhoz, mint a Walt Disney, a 20th Century Fox vagy a New Line. A Thomson cég fő riválisai, a Matsushita (Panasonic), a Sony és a Toshiba őszre tervezik első DVD-játszójuk megjelentetését. A Philips egyelőre még késésben van, az ő készülékéről még nincsenek hírek.

Kérdőív '96

ÍME A NYERTESEK!

1996 áprilisában a Video Magazin szerkesztősége levélben és Dobogókőn személyesen arra kérte a videótékásokat, hogy írásban válaszoljanak néhány videópiacot és lapunkat érintő kérdésre. A felhívásban ígértük, a kérdőív beküldői között értékes nyereményeket sorsolunk ki.

A sorsolást 1996. május 21-én a szerkesztőségben tartottuk.

A végeredmény:

I. díjat, azaz 50 000 forint értékű, kölcsönzési joggal rendelkező műsorosvideókazetta-csomagot nyert:
LAPU FERENC, Galgamácsa

II–III–IV. díjat, azaz 10–10 ezer forint értékű, kölcsönzési joggal rendelkező műsorosvideókazetta-csomagot nyertek:

GÁSPÁRNÉ SZIEBERT SZILVIA, Bóly (Empire videótéka)
SZILÁGYI GABRIELLA, Pécs (Videóvár)
NAGY IMRÉNÉ, Gyomaendrőd

GRATULÁLUNK!

A nyertesek 200 színvonalas film között válogathatnak!
A kérdésekre érkezett válaszokról írásunkat a júliusi számunkban olvashatja.

Videósikerek a nagyvilágban

Az amerikai produkciók továbbra is tarolnak a videó-nagyvilágban, egy-egy más nemzetiségű film csak elvétve tud felkapaszkodni a sikerlisták élmezőnyébe. Ezen kivételek egyike a *Négy esküvő és egy temetés,* amely szülőhazájában, Nagy-Britanniában már fél esztendeje ott szerepel az élbolyban a megvásárolható kazetták között, sőt tavasszal a lista első helyére is feltornászta magát, megelőzve a *Pocahontast* és a *Szenvedélyek viharában* című filmet. A brit kölcsönzőkben az *Apollo 13* vezet, lekörözve a *Caspert*, a *Száguldó erődöt*, *A rettenthetetlent* és *A lényt*. A holland tékákban is *Mel Gibson* ötszörös Oscar-nyertes filmje az egyik legnépszerűbb, a *Waterworld*, a *Bérgyilkosok* előtt. Norvégiában *A hálózat csapdájában* az első, az *Áldatlan állapotban* (szeptemberi honi videóbemutató), a *Száguldó erőd* és *A rettenthetetlen* produkciókat előzi meg.

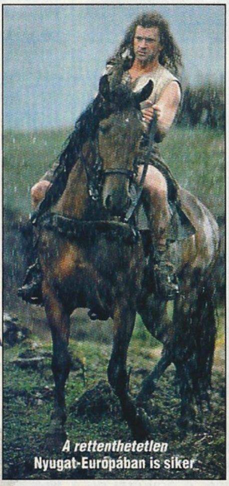
Németországban a *Bérgyilkosok* áll a kölcsönzői listák élén, *Sandra Bullock* filmje *(A hálózat...)* a második, maga mögé utasítva *Steven Seagal* vonatos filmjét, *Costner* vízivízióját és *Sean Connery Az első lovag* című filmjét. A német vásárlók közül műsoros kazettán a legtöbben az *X-aktákat, a 101 kiskutyát*, a *Csillagkaput*, a *Caspert* és a *Die Hard 3.* részét veszik. Az ausztráloknál is a *Csillagkapu* a legvonzóbb lakossági kazetta, de népszerű *A hegylakó, A szarvasvadász* „szélesvásznú" változata is. A földrésznyi ország lakói a tékákból a *Bérgyilkosokat*, a *Pénzvonatot*, a *Waterworldöt* s a nálunk még bemutatásra váró *Brad Pitt*-filmet, a *Sevent* kölcsönzik a legtöbbször. Brazíliában a tékasikerlisták élén a *Desperado* áll (Magyarországon augusztusi videópremier), az *Apollo 13* és *A lény* előtt.

Japánban *Az utolsó esély* hódít a kölcsönzőkben, *A lényt* és a *Dredd bírót* megelőzve.

A hiteles magyarországi sikerlistákra egyelőre még várnunk kell.

Az igazira várva
Amerikában első

A rettenthetetlen
Nyugat-Európában is siker

Angliában még rendíthetetlenül tartja magát: Négy esküvő és egy temetés

A legnépszerűbb játékfilmek az Egyesült Államokban:

– a tékákban:

1. Az igazira várva
2. A szív hdjai (The Bridges of Madison County)
3. Seven
4. A rettenthetetlen
5. Macskarisztokraták
6. Now and Then
7. Babe
8. Ace Ventura 2.: Hív a természet
9. Cutthroat Island
10. To Die For

– megvásárolható kazetták:

1. Az igazira várva
2. Macskarisztokraták
3. Babe
4. The Adventures Of Winnie The Truth
5. Pocahontas
6. Balto
7. Ponyvaregény
8. Ace Ventura 2.: Hív a természet
9. Rocky Gift Set
10. Több mint testőr

(A Magyarországon még be nem mutatott filmek címét angolul közöljük.)

Arnold vitája

Három hónapot csúsznak a legújabb szuperprodukcó, az *Eraser* felvételei, így a 70 millió dolláros produkció költségei könnyen 100 millió dollár fölé emelkedhetnek. A film főszereplője *Arnold Schwarzenegger* lesz, akinek a hírek szerint nézeteltérései támadtak a rendező *Chuck Russell*lel és a producerrel. Egyelőre még a forgatókönyvön is akad csiszolni való, s a forgatási időpontok is tisztázásra várnak New Yorkban, Washingtonban és Los Angelesben.

Eszterhas új forgatókönyvei

A magyar származású *Joe Eszterhas*, akit a a magyar filmesek világtalálkozójára a szervezők októberben Budapestre várnak, több új forgatókönyvet is írt az elmúlt időszakban. Úgy látszik, nem kedvetlenítették el az elmúlt évek Amerikában rendre kudarcot valló filmjei, melyek munkái nyomán készültek *(Sliver, Jade, Showgirls)*. Árfolyama még ma is 4 millió dollár. Legalábbis ennyit kap a Paramounttól a *Land of the Free* című forgatókönyvéért, s már kész a *Reliable Sources* is, melyet szintén a Paramount megbízásából írt. A *One Night Stand* című forgatókönyvet a New Line vette meg, mely *Mike Figgis (Mr. Jones)* rendezésében vár megfilmesítésre. A főszerepeket *Robert Downey, Jr. (Chaplin), Nastassja Kinski* és *Wesley Snipes* már elvállalták.

MOZI

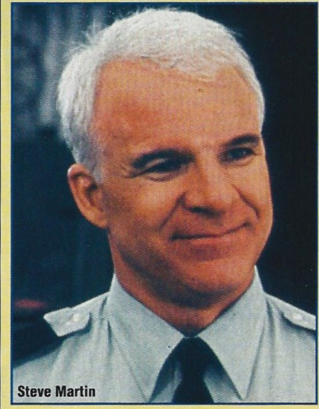
E L Ő Z

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

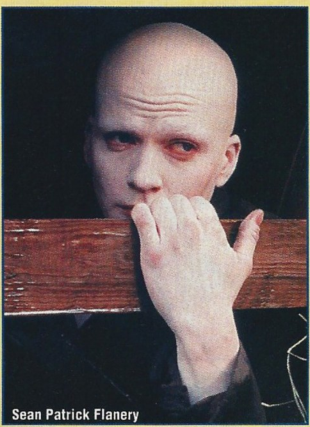
anyaszerepből ismét filmszerepbe tér vissza **Kim Basinger**, aki együtt forgat majd **Danny DeVitó**val az *L.A. Confidental* című produkcióban. **Andy Garcia Michael Keaton**nel együtt dolgozik a *Desperate Measures* című filmben, melynek felvételei júniusban kezdődnek. A *My Best Friend's Wedding*, azaz A legjobb barátom esküvője című filmben szerepel ismét **Julia Roberts, Delmot Mulroney** oldalán. **Jennifer Jason Leigh, Ben Chaplin** és **Albert Finney** alakítják a *Washington Square* főszerepét, **Agnieszka Holland** rendezésében. A tervek szerint Budapest is forgatási helyszíne lesz a *Jackal* című filmnek, melynek várható sztárjai **Ben Kingsley, Donald Sutherland** és **Aidan Quinn. Jackie Chan** a *Mr. Nice Guy*ban szerepel majd, **Rutger Hauer** pedig a *Call of the Wild*ban.

MAGYARORSZÁGON A MOZIKBAN

júliusban debütál a *Legbelső félelem* című pszichothriller, **Richard Gere** legújabb filmje. Ebben Gere egy arrogáns, de briliáns sikeres védőügyvédet alakít, aki imádja a tárgyalótermi csatákat, s szeret megfürödni a média által rá jutó dicsfényben. Ezért is vállalja el bátran egy csóró, rémült fiatalember ügyét, akit Chicago püspökének meg-

Steve Martin

Sean Patrick Flanery

gyilkolásával vádolnak. A váratlan fordulatokban gazdag filmben a további szerepeket **Laura Linney** *(Kongó)* és **Edward Norton** játsszák.

Szintén thriller a *Szemet szemért*, mely sztárparádét ígér: **Sally Field, Ed Harris, Kiefer Sutherland, Joe Mantegna** és **Beverly D' Angelo** formálják meg a főbb szerepeket. Egy középkorú családanya egy forgalmi dugó kellős közepén telefonon beszélget egyedül otthon lévő lányával, aki ajtót nyit egy csengetésre. A telefonban ezután már csak vad dulakodás és sikolyok hangjai hallatszanak – a lányt meggyilkolják. S bár a gyilkost idővel elkapják, a szülőknek tehetetlenül kell szemlélniük, hogy az elkövetőt a jog rendszer hézagai miatt szabadon engedik. Marad a bosszú, az önbíráskodás. **John Schlesinger** *(Marathon életre-halálra)* izgalmas, s egyúttal elgondolkodtató filmet készített.

A sok izgalom után végre egy vígjáték, melynek főszereplői **Steve Martin** és **Dan Aykroyd.** A *Bilko főtörzs*ben Steve egy tökfilkó tiszthelyettest alakít, akinek mániája, hogy fogadásokat kössön. Ő a laktanya szerelőműhelyének fő lelke, törzse és törzsfőnöke, igaz, motorházat még nem látott belülről. Sebaj, azaz hogy minden megváltozik, amikor egy járműszakértő közlegény és egy bosszútól éhes és szomjas ezredes meg nem jelenik a színen, vagyis a vásznon... A rendező **Jonathan Lynn** *(A dzsentlemanus, Vinnny, az 1ügyű).*

Szintén „egyenruhás" film a *Nagy csobbanás,* s ugyancsak nem a komolyabbik fajtából. Dodge parancsnok ugyanis egész életében arról álmodott, hogy saját nukleáris tengeralattjárója legyen. Az álom csak részben valósul meg, amikor kinevezik parancsnoknak egy lerobbant második világháborús kócerájra, amit azért még tengeralattjárónak neveznek. A fedélzeten pedig mintha ugyanolyan ügyefogyott tengerészek teljesítenének szolgálatot, mint a parancsnok... A főszereplők **Kelsey Grammer, Lauren Holly** és **Rob Schneider.**

A szomszéd nője nem lehet elég zöld, s egy sikert mindig lehet fokozni – vélik az alkotók, hiszen máris megszületett a sikerfilm folytatása, a *Még zöldebb a szomszéd nője*. Ismét találkozhatunk a két nagy öreggel, **Jack Lemmon**nal és **Walter Matthau**val, újra feltűnik **Daryl Hannah** és **Ann-Margret,** s egy újabb magányos asszony, aki nem más, mint **Sophia Loren**! Az unalmas horgászvároskában a békés napoknak egyszeriben vé-

Ben Chaplin, Uma Thurman és Janeane Garofalo

ge szakad, és a rövid tűzszünet után újra több fronton ropoghatnak a fegyverek...

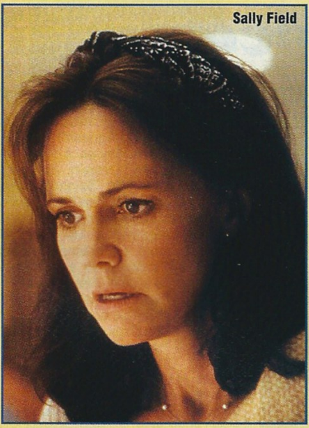
The Truth About Cats & Dogs – ez a címe az elmúlt hónap egyik legnagyobb amerikai filmsikerének, mely Magyarországon a *Vonzások és állatságok* magyar címet kapta. Egy ál-

Ludwig Briand

E T E S

VIDEO

Sally Field

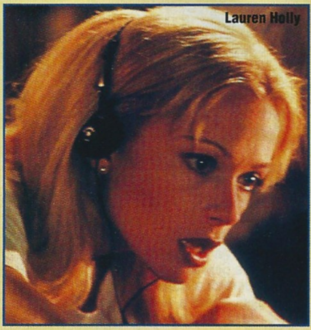
latorvosnő hasznos tanácsokkal látja el állattartó hallgatóit rádióműsorában. A baj csak akkor kezdődik, amikor egy görkocsolyázó egy dán dog harapása után a műsorvezetőtől kap életmentő tippeket. Van kép a bőrén randit megbeszélni a nem éppen szépségéről híres állatorvosnővel, aki helyett a találkán egy nagylelkű, kedves szőke modellhölgy jelenik meg... A főszereplők: **Uma Thurman, Janeane Garofalo** és **Ben Chaplin.**

A tavalyi év nagy francia sikerfilmje, az *Egy indián Párizsban* csúszik egy hónapot, s csak júliusban költözik a mozikba. Mit tegyen egy tőzsdeügynök, aki Párizsba viszi haza fiát, aki eddig a venezuelai esőerdőkben nevelkedett? **Ludwig Briand, Partick Timsit** és **Thierry Lhermitte** a film hőseinek megszemélyesítői.

Peter Weller

Az elhagyott bolygó című sci-fi májusról tolódott júliusra. **Peter Weller** főszereplésével 2078-ban járunk, egy távoli bányabolygón, amelyet alaposan megtépázott a Földdel vívott évtizedes háború. Egy ezredes úgy dönt, elég volt már a háborúskodásból...

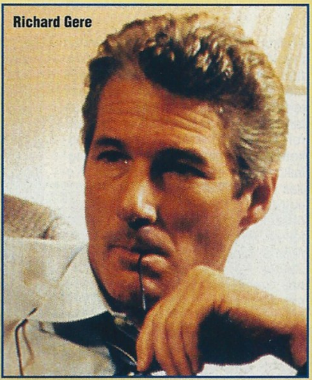
Még nincs magyar változata a *Powder* címet viselő alkotásnak, mely egy különleges, fehér bőrű, furcsa természetű, magányos fiúról szól. Eddig egy texasi pincében, rabságban élt, s csak azután szerzett róla tudomást a világ, hogy gondozója meghalt. Furcsaságaival és természetfeletti képességeivel felkelti az emberek figyelmét, akiknek csak ellenszenvét tudja kiváltani. A fura figurát **Sean Patrick Flanery** alakítja.

Lauren Holly

A HONI VIDEÓPREMIEREK KÖZÜL

kiemelkedik a *Bérgyilkosok*, melynek két sztárja **Antonio Banderas** és **Sylvester Stallone**. Különös kapcsolat alakul ki a két bérgyilkos között, s már csak az a kérdés, kinek a bőrére megy a játék... **Julianne Moore** pedig ott áll közöttük mint komputerkalóz. A rendező **Richard Donner.**

Joe Eszterhas forgatókönyvéből forgatta **William Friedkin** a *Jade* című pszichothrillert. Hatalom, szenvedély, csalás jellemzi San Franciscót, ez derül ki egy gazdag polgár meggyilkolása nyomán. **David Caruso, Linda Fiorentino,**

Richard Gere

Chazz Palmentieri játsszák a szövevényes szerepeket.

A *Hirtelen halál* **Jean-Claude Van Damme** legújabb, akciódús filmje. A belga akciósztár ismét **Peter Hyams**szel, az *Időzsaru* rendezőjével dolgozott együtt. **Van Damme** egy tűzoltót alakít, akinek kislányát váratlanul túszul ejtik egy hokimeccs alatt. Hidegvérű ellenféllel kell megküzdenie **(Powers Boothe),** s életek forognak kockán, miközben a mérkőzés már a vége felé közeledik...

Szinte nincs hónap új **Hugh Grant** videófilm nélkül. Júniusban itt a *Várva várt nagy kaland,* júliusban jön *Az angol, aki dombra ment fel, de hegyről jött le* hosszú című vígjáték, amely valóban egy víg játék walesi tájakon a kisemberek lokálpatriotizmusáról, mesteri összefogásáról. Szeptemberben jön majd az *Áldatlan állapotban,* majd még idén az *Értelem és érzelem* is, mind-mind az angol fiúval, aki a dombra ment fel és a hegycsúcsra érkezett...

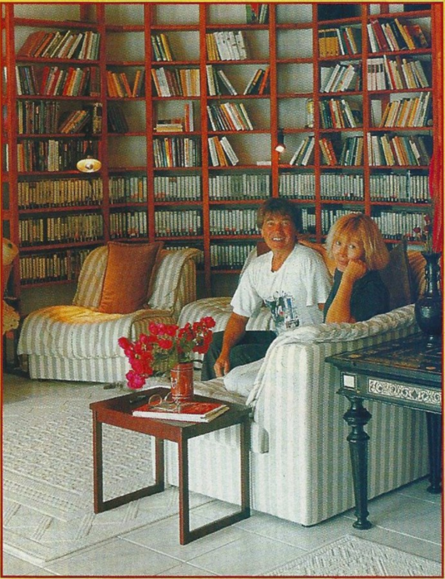
Folytatódnak videón a James Bond-filmek is: az 1987-es *Halálos rémület (The Living Daylights)* kerül a videótékák polcaira: a 007-es ügynök ezúttal **Timothy Dalton.**

További címek a nyári bemutatók közül: *Szabadítsátok ki Willyt 2., Kőkemény igazság, Mintamókus, A fenevad elszabadult, Jelenetek egy áruházból.*

Néhány videókiadó nyári szünetet tart, s inkább az őszi kiadványaira készül. Ennek ellenére augusztusban sem leszünk újdonság híján: lesz *Szerelem a Fehér Házban, Desperado,* ismét **Antonio Banderas**szal és **Quentin Tarantino** színészi játékával, s megáll majd az ész **Jim Carrey** láttán az *Ace Ventura 2. – Hív a természet* című vígjátékban.

DRAHOTA ANDREA ÉS KOZÁK ANDRÁS
kedvenc videófilmjei

Amikor nemrégiben egy magazinban megláttam *Kozák Andrást* és *Drahota Andreát* otthonukban, maguk mögött a könyvespolcon sorakozó temérdek videokazettával, már tudtam, őket kell faggatnom e rovat soron következő írása számára. Mindketten a Nemzeti Színház sokat foglalkoztatott, elismert művészei. *Kozák András* idén kapta meg a Kossuth-díjat. Kettejük neve szorosan összefonódott a magyar filmgyártás felfelé ívelő szakaszával, *Jancsó Miklós, Sára Sándor, Kósa Ferenc, Zolnay Pál, Gaál István* és a hatvanas, hetvenes évek nagy rendezőinek filmjeivel. Jó néhányszor voltak egymás partnerei filmekben, színpadon egyaránt. A *Sodrásban*, a *Csend és kiáltás*, a *Fényes szelek*, az *Iszony*, a *Szegénylegények* világhírű magyar filmek többsége szerencsére ma is megtekinthető, kölcsönözhetőek a videótékákból. Vajon a népszerű és elfoglalt házaspár talál időt arra, hogy házimozizással töltsék szabadidejüket?

A *My Fair Lady* előadása előtt kerestem fel a Nemzeti Színház öltözőjében Pearce-né szerepére készülő *Drahota Andreát*.

– Mi újság? Hol van András?

– Andris vidéken forgat, alig látom. Jóformán csak itt a színházban találkozunk.

– Láttam a fotón, teli a polcotok videókazettákkal. Hány van belőle?

– Pontosan 562 volt tegnap. Persze nincsenek katalogizálva. Egyszerűen ahogy megvesszük, számozzuk őket. Többségükben az üzletekben vásárolt mozifilmek. Állandó kölcsönzői és vevői vagyunk a környékünkön lévő tékának. Azért vannak a televízióból felvett vagy átjátszott filmjeink is. Saját filmjeink közül is beszereztünk néhányat, az akkor még pici gyermekeink miatt. Most majd az unokáink is megnézhetik, milyenek voltak fiatalon. Ágnes leányunk színésznő, de az utóbbi években külföldi filmek magyar szövegeit írja. Három gyermek mellett erre is futja erejéből. Igazán mondom, öröm hallani a film végén a nevét.

– Milyen típusú, stílusú, műfajú kazettáik vannak?

– Többségében amerikai, de csupán csak azért, mert az utóbbi években ezekkel árasztották el a piacot. Valamennyi közül a színvonalasan szórakoztatót és a művészfilmeket szereztük be.

– Az európai alkotások közül milyeneket gyűjtenek?

– Főleg az olasz vígjátékokat, de van néhány jó spanyol és lengyel filmünk, no meg sok francia. Főleg a *Gerard Philippe* nevéhez fűződő alkotások, mint az *Amok*, a *Vágyakozás, Az éjszaka szépe*, a *Vörös és fekete*, a *Tulipános Fanfan, Az ördög szépsége*. A sajnálatos módon fiatalon elhunyt Philippe korunk legnagyobb művésze volt. Egyébként az egyik Philippe-film a kedvencem: *A test ördöge. Michelle Presle* volt a partnernője. Ő játszotta a történetbeli fiatal tanárnőt, aki ellenállhatatlan szerelemre lobban egyik tanítványa iránt. Ebből tragédia lesz, mert a tanárnő férjezett és a századforduló éveiben a viszony nem maradhat titokban a szigorúan álszent kisváros lakói előtt. Soha nem felejtem el azt a jelenetet, amikor az operatőr a szerelmesek mohón összefonódó ujjait, majd a lámpa kapcsolója felé iramodó, testi vágyat nem türtőztethető kezeit mutatja.

– Mikor és hogyan szoktak videózni?

– Szabadidőben. Ez lehet reggel, délelőtt, délután vagy este. Andris mellé ülök, ölembe veszek egy doboz mogyorót vagy pattogatott kukoricát. Majszolunk, és úgy érezzük magunkat, mintha moziban lennénk. Csak még jobban. Imádom a házimozizást, mert a legjobb részeknél meg lehet állítani a filmet, meg lehet ismételni egy-egy jelenetet. Ki lehet merevíteni egy tekintetet, egy gesztust. Ha cseng a telefon, a mozi megvár. „Szipolyozni" lehet a filmet. Ha egyedül videózom, és mondjuk, korábban már láttam a filmet, akkor kötögetek, varrok, vasalok. Szóval akkor háttérvideózom.

– Melyik az a film, amit a legtöbbször „szipolyoztak ki"

– Az *Esőembert*, a Rainmant. Nem lehetett betelni *Dustin Hoffman* zsenialitásával.

– Van-e olyan alkotói életmű, amelyet gyűjtenek?

– Igen, megvan a legtöbb *Ingmar Bergman-, Ingrid Bergman*-film. Ha lehet, az eredetit vesszük meg, mert annak a minősége sokkal jobb a tévéből átvettnél vagy az átírtnál. *Bertolucci* mesterművei közül ott áll a polcon *Az utolsó tangó Párizsban, Az utolsó kínai császár, Az oltalmazó ég*. Sajnos, a *XX. század* nincs meg. Nem is tudom, megjelent-e valaha videón a kétrészes film. (Nem – A szerk.)

– Melyik filmet nézték legutóbb a családdal közösen?

– Hál' Istennek, szép családom van. A lányomról, Ágnesről már beszéltem. A fiam, Dénes a Nemzetiben akadémista, a vejem, *Háda János* a József Attila Színház tagja. Most éppen a *Volpone*-ban játszik. Az unokáim 10, 8 és másfél évesek. Így aztán legutóbb a *My girl* (Első szerelem) első és második részét néztük. Jól szórakozott a Kozák-família, még a pici is. Nálunk nincsenek tabufilmek. Az unokák azt nézhetik, amit akarnak, de ők jólnevelten mindig megkérdezik, szabad-e?

– Kik a házaspár kedvenc színészei?

– Egyezünk Andrissal. Nők közül *Meryl Streep, Susan Sarandon*, aki végre idén megkapta a jól megérdemelt Oscar-díjat. A *Lorenzo olaja* például már Oscarra érdemes filmje volt. *Nick Nolte* játszotta a férjét, akivel együtt küzdöttek súlyosan beteg kisfiuk életéért. Az embernek a szíve szakadt a házaspár önfeláldozó eltökéltsége láttán. Jót sírtunk rajta, tudván, hogy a történet valóságos tényeket dolgoz fel és az igazi szereplők ma is élnek. Aki még nem látta, de ösztönzésünkre kikölcsönzi, azt megnyugtathatom, ne féljen, a végén minden jóra fordul. Szívesen nézzük *Whoopi Goldberg* vígjátékait, az *Apáca-show*-t, a *Betörőt*, a *Ghost*ot. Ő is Oscar-díjas, csakúgy, mint a nagyszerű *Glenn Close*, aki első filmjéért, a *Garp szerint a világ*ért kapta a szobrot. Close azóta sem fejlődött. Nem volt mit. Akkor is, azóta is szenzációs színésznő. Partnere *Robin Williams*, érte is érdemes moziba menni. Ő sem tud soha rosszul játszani. A férfiak közül sokra tartjuk még *Tim Robbinst*. Örülök, hogy filmrendezőként is sikerrel debütált. Várjuk az új, *Susan Sarandon* főszereplésével készült moziját. Ha *Jack Nicholson* jelentkezik a vásznon, mi mindig vevők vagyunk rá. *Tom Hanks* is favorit, nem csupán a *Philadelphia* és a *Forrest Gump* miatt, de egy régebben készült pompás vígjátéka, a *Segítség, felnőttem!* is remek szórakozás. *Tom Hanks* olyan jó színész, hogy sohasem infantilis, igazán gyermeki lélek lakozik testében. Oly meggyőzően kisfiú, hogy nem nézzük szívesen, amikor a felnőtt nővel csókolózik, sőt ágyba bújik vele. A színész kifejező tekintete, ügyetlen mozgása, nevetései mind-mind egy 13 éves kissrácból fakadó kifejezések.

– Régi magyar filmekről kiket néz szívesen?

– *Kabos Gyulát* és *Szelecky Zitát*. A rendszerváltozásig nem is ismerhettük Szelecky filmjeit, mert azokat betiltották. Most a televízióban vetített alkotásokból sorra láthattuk, milyen üde, természetes jelenség és milyen modern a filmjeiben. Az *Aszlányi Károly* könyvéből írt *Sok hűhó Emmyért* meg a *Sziámi macska*, az *Egy éjszaka Erdélyben* a legjobbak közé tartozik.

– Szokott kölcsönözni a saját kazettáikból?

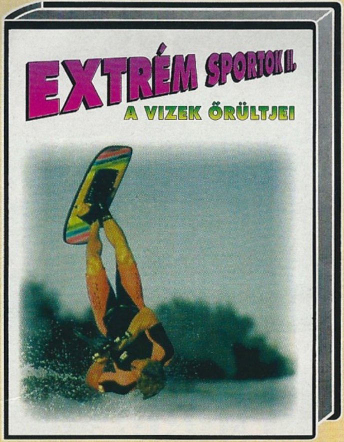
– Igen, de megnézem, kinek adom oda a filmet: feljegyzem egy noteszbe. Igaz, hogy a noteszt viszont általában sohasem találom meg...

Tatár Eszter

ECHO VIDEO – It's part of your life

Egy négycsillagos, új kiadó a videóforgalmazás egén!

- ★ Sztárok a filmekben
- ★ Sztárok a szinkronban
- ★ Sztárok a forgalmazásban
- ★ A negyedik csillag a Vásárló – vagyis Ön!

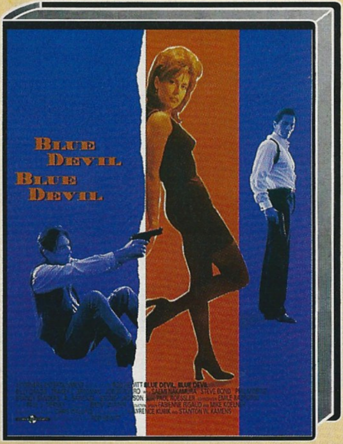

1996. június 19-i megjelenés

Extrém sportok

Bátor emberek...
Őrült teljesímények...
Jet Ski, szörf, vízisí, és még sok egyéb lélegzetelállító látványosság...

Egyedi ár:	1.500 Ft
Másodpéldány ár:	1.200 Ft
Nem nálunk vásárolt csomagár:	1.000 Ft

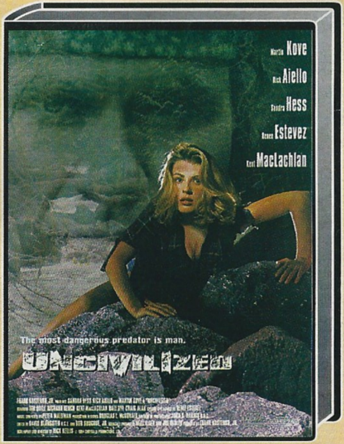

KÉK ÖRDÖG

Különös világ, melyben Isten és ördög, jó és rossz már nem számít...
Egy ravasz zsaru harcot indít Los Angeles legveszedelmesebb alvilági figurája ellen, aki egyben ügyvéd-bróker és drogbáró.
Egy gyönyörű fiatal lányt vet be ellene.
A harc életre-halálra megy...

Főszereplők:
Billy Drago
Tracy E. Bregman
Jorge Rivero

Egyedi ár:	2.800 Ft
Másodpéldány ár:	2.200 Ft
Csomagár:	2.200 Ft
Másodpéldány ár:	2.200 Ft

VADEMBEREK

A szelíd Észak-Nyugat. Csendes erdők, a világtól elzárt környezet. Neil és Kate kirándulást tesznek a hegyekbe, ahol találkoznak egy kegyetlen banda tagjaival, akik az erdőt használják rejtekhelyül kábítószer-szállító útvonaluk biztosítására.
A banda elkapja a kirándulókat és macska–egér játékot űz velük, majd Neilt megölik. Kate-nek sikerül elmenenekülnie. Az életéért fut....

Főszereplők:
Martin Kove, Rick Aiello
Sandra Hess, Renee Estevez
Kent MacLahlan

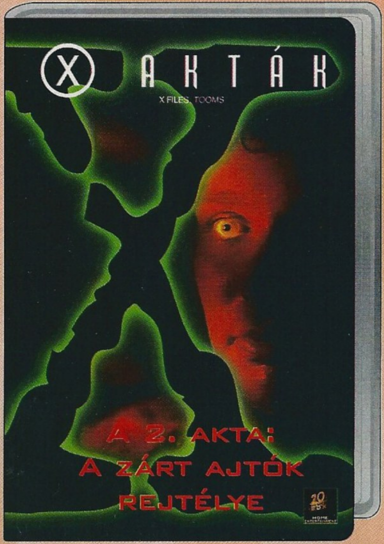
Egyedi ár:	2.800 Ft
Másodpéldány ár:	2.200 Ft
Csomagár:	2.200 Ft
Másodpéldány ár:	2.200 Ft

Cím: 1117 Budapest, Október huszonharmadika u. 33. Tel.: 371-0189, 371-0109, 06-20-392-691

VIDEOPREMIER: JÚNIUS 6.

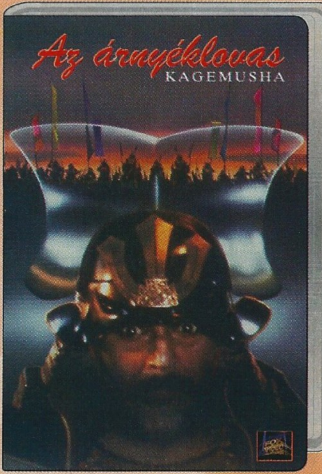
INTERCOM

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

X-AKTÁK
természetfölötti thriller

A 2. akta: Az ember, aki visszatért az űrből
A népszerű sorozat mozifilmváltozatának 2. része.
Mulder ügynök más, mint a kollégái: ő hisz abban, ami után nyomoz. Ezért van rá esélye, hogy az is különbözni fog a megszokottól, amit végül megtalál.
Az igazság odaát van!

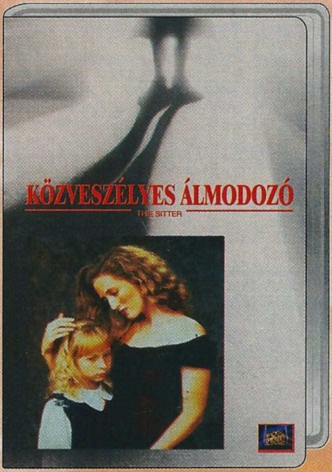

GEORGE LUCAS és
FRANCIS FORD COPPOLA
BEMUTATJA
AKIRA KUROSAWA
AZ ÁRNYÉKLOVAS
történelmi kalandfilm

A XVI. század végtelen szamurájháborúi során egy kisstílű tolvaj egyszer csak a legerősebb hadsereg és legpompásabb udvartartás urává válik.

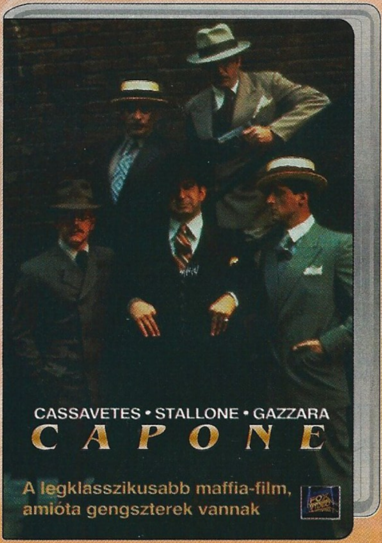
KÖZVESZÉLYES ÁLMODOZÓ
thriller

A babysitter végre átadhatja magát az álmainak. Végre azt játszhatja, hogy ő az anya, és saját kislánya van. Kész arra, hogy mindenáron, mindenkitől megvédje azt, ami az övé. Ha kell, ölni fog. Nem ez lesz az első eset…

JOHN CASSAVETES
BEN GAZZARA
SYLVESTER STALLONE
CAPONE
krimi

Élnek még királyok, akik vérrel és vassal uralkodnak. A húszas évek Amerikájában legalábbis élt egy. Al Caponénak hívták, és bár filmcsillagok és politikusok nevét azóta rég elfeledtük, az övére mindenki emlékszik.

Ügynökeink

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155 9094 **Alpine Piton** Gmk Video Nívo Ügynöki Iroda 1146 Bp. XIV., Dózsa Gy. út 19.
S.I. Coop Kft. Bp. 1145 Bácskai utca 52. Tel: 252 8212 **Video Nívo** Bt. Bp. XIII. Vág út 9. Tel: 149-1335
Motophon Kft. 3527 Miskolc, Hunyadi u. 5. Tel: 46/346-847 **Motophon World Center** Kft. 3300 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel: 83/314-764
InterCom Kft. 1145 Bp. Bácskai utca 28-36. Tel: 467-1-467 Fax: 252-2-736 E-mail: video@intercom.hu